

DZIENNIK BYDGOSKI

Do „Dziennika“ dołączamy co tydzień: Tygodnik Sportowy i Dodatek powieściowy. Redakcja otwarta od godziny 8—12 przed południem i od 4—7 po południu. Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 5. Przedstawicielstwa: w Toruniu, ul. Mostowa 17 — w Grudziądzu, ul. Toruńska 22 w Inowrocławiu, Król. Jadwigi 16 w Gdyni, Skwer Kościuszki 24, i ptr.

Przedpłata wynosi w ekspedycji i agenturach 2,95 zł. miesięcznie 8,85 zł. kwartalnie; przez pocztę w dom 3,34 zł. miesięcznie, 10,00 zł. kwartalnie. Pod opaską: w Polsce 6,95 zł., zagranicą 9,25 zł. miesięcznie. Redakcja i Administracja w Bydgoszczy, ulica Poznańska 12/14. Rękopisów niezamówionych nie zwraca się.

Telefony: Nr zbiorowy 2650 (trzy przewody) — Oddział w Bydgoszczy 1299.

Założyciel Jan Teska.

Telefony Przedstaw.: Toruń 1546, Grudziądz 1294, Gdynia 1460, Inowrocław 420

Numer 8

BYDGOSZCZ, środa dnia 12 stycznia 1938 r.

Rok XXXII.

Zagubili złoty róg.

Kiedy na polach Nowosielec blisko półtora roku temu prawie ćwierćmilionowa masa chłopstwa defilowała w Karnych szeregach przed marszałkiem Śmigłym-Rydzem, zdawało się, że Polska wchodzi na naturalną drogę rozwoju wewnętrznego. Masa chłopstwa (ludności wiejskiej w ogólności) stanowi prawie 70 procent zaludnienia i to w olbrzymiej przewadze ludności rdzennie polskiej. Wobec jej liczebności trudno bez niej lub wbrew niej sterować nawa państwową. Tym więcej, że w rdzeniu swym masa ta jest zdrowa i nie hołduje żadnym rewolucyjnym zachciankom.

Wydawałoby się to tak prostym i naturalnym, że sprawujący rządy z faktem tym liczyć się powinni. Przyzwyczajaliśmy się jednak do tego, że w Polsce nie dzieje się tak, jak by prosty rozum wskazywał. Dlatego właśnie jesteśmy świadkami tragedii chłopskiej, której niezliczone rozprawy sądowe są wymownym zakończeniem. Świadczą one aż nadto jaskrawo, że istnieje przepaść między masą chłopską a rządzącymi, która wypadkami sierpniowymi, zwłaszcza w Małopolsce, w sposób niesłychanie przykry pogłębiała została.

Na fakt ten zwrócili uwagę dwaj posłowie sejmu obecnego, ks. prałat Lubelski i generał Żeligowski, znany z prawdomówności, człowiek wielkich zasług dla Polski, rabiący sprawiedliwie po żołniersku prawdę w oczy rządowi. Choć rozmaici mali ludzie w sejmie dolki pod nim kopią, nie przynosi mu to ujmy, lecz przeciwnie potęguje powszechny dla niego szacunek. Ks. prałat Lubelskiemu osobna delegacja Stronnictwa Ludowego, najpotężniejszej dziś partii w Polsce, złożyła podziękowanie za jego życzliwość. Zaś dla gen. Żeligowskiego ostatni numer „Zielonego Sztandaru“, organu S. L., zawiera szczerze słowa uznania za jego uwagi w sejmie, za stwierdzenie, że lud jest duchowo zdrowy, a tylko powołane czynniki drogi do jego duszy znaleźć nie umieją.

W ten sam ton uderza w numerze 10 (na poniedziałek) krakowski „Il. Kur. Codzienny“, którego u wagi ze względu na ich głęboką treść podajemy w obszernym wyjątku. Wspomniany organ stwierdza, że przeciętny chłop nie goni za posadami i szczytami (robią to karierowicze z organizacji prorządowych), po czym tak pisze:

Szerokie, milionowe rzesze chłopskie — myśląc o swym udziale we władzy, myślą o tym, aby ta władza była sprawiedliwa i aby jej działania wychodziły na dobre wsi. Natomiast rzesze te nie myślą i myśleć nie mogą o posadach urzędniczych dla siebie. Chłop ma ambicję zostania sołtysem w swojej wsi, czy wójtem w gminie; chłop pragnie wysłać swoich przedstawicieli do parlamentu i w ten sposób uzyskać wpływ na rządy państwem. Chłop pragnie też oczywiście aby młoda inteligencja wiejska zasilala aparat urzędniczy, ale jest to zadanie wtórne, słuszne i naturalne, nie mające nic wspólnego z szturmem na posady.

Dlatego udział chłopów w rządach państwem i pewnego rodzaju sojusz polityczny ekipy rządzącej z władcą państwem jest najpewniejszym i najłatwiejszym dla obu stron sposobem normalizacji stosunków. Jest to zaś sposób normalizacji, wróżący największą trwałość i największy pożytek dla państwa.

Według „IKC“ Nowosielec zamiast zapoczątkować nową erę w wewnętrznych stosunkach naszych stały się „symbolem utraczonej, czy raczej zmarnowanej sposobności“. Naczelny wódz na błoniach nowosieleckich zawarł przymierze serc z masami chłopskimi, ale znalazły się czynniki, które to przymierze potargaly. W rozmaitych targach zagabiono złoty róg. „Nowosielec został politycznie przegrany“. Nie należy jednak wobec faktu tego stanąć beczynnie. „Trzeba więc ponownie wysiłki, trzeba ponawiać zerwane nici, trzeba podjąć prace, które mogły być już poza nami, ale które wykonać należy — w imię jutra“.

Do uwag powyższych nie dodać nie potrzebujemy. Piszemy się na nie w zupełności, tak jak w zupełności podzielały poglądy gen. Żeligowskiego. Kto tych przestróg nie rozumie, nie zna drogi ku lepszymu jutru Polski. Uświadomiony chłop polski i światły a patriotyczny robotnik oraz rozumny stan średni muszą wspólnie tworzyć podstawę naszej przyszłości. Innej drogi nie ma. Sił tych nie zastąpi żadna „elita“.

Pułkownik Koc złożył szefostwo „Ozonu“ w ręce generała Skwarczyńskiego.

GEN. STANISŁAW SKWARCZYŃSKI.

Warszawa, 11. 1. (Tel. wł.) Zapowiedziane od dłuższego czasu i poprzedzane plotką zmiany w szefostwie Obozu Zjednoczenia Narodowego nastąpiły i przekroczyły swoimi rozmiarami najsmielsze nadzieje niewtajemniczonych. Przesilenie nastąpiło na stanowisku samego szefa Ozonu.

Pułkownik Koc podał się do dymisji. Oficjalnym powodem jego ustąpienia jest zły stan zdrowia, jednak nie trzeba być politycznym jasnowidzem, aby widzieć w tym ustąpieniu logiczne następ-

Polityczna wymowa zmian w Ozonie.

Warszawa, 11. 1. (Tel. wł.) Wiadomość o zmianie w szefostwie O. Z. N. przedostała się do prasy w godzinach popołudniowych, zaś wieczorem usłuszone radio obwieściło wszystkim w bardzo obszernych wynurzeniach oficjalnych. Kto zostanie głównym komendantem Zw. Legionistów — nie wiadomo.

Lata jakby wichry lecały i swoje robiły: raz po raz ktoś z ekipy wysoko postawionych osobistości pomajowych przechodził w stan spoczynku — i niezadługo na uroczystych akademiach będziemy ich sadzać w pierwszych rzędach, jak obecnie czynimy z weteranami 1863 r. Odchodzi i płk Koc.

Przyznać należy, że płk Koc zrobił wszystkim niespodziankę. Prasa wiedziała, że jakieś rozmowy przeprowadzone były w G. I. S. Z., że chodzi tu o sprawy personalne, ale wszyscy — jak jeden mąż — przypuszczali, że chodzi o zmiany w kierownictwie dwóch resortów ministerialnych. Aż tu nagle niespodzianka!... Poprzedziła ją

stwo dotychczasowych niepowodzeń Obozu Zjednoczenia Narodowego. Płk Koc nie potrafił wykonać zadania, które mu zostało powierzone. Roczna działalność jego na stanowisku szefa O. Z. N. nie przyniosła konsolidacji narodu, a niewyraźna i ulegająca ciągłym wahaniom linia postępowania zwiększyła tylko chaos i rozbieżności. Kto wie, czy dla idei zespolenia społeczeństwa nie byłoby lepiej, gdyby płk Koc podał się do dymisji nie dziś dopiero, a co najmniej na tydzień... przed ogłoszeniem deklaracji lutowej.

Generał Stanisław Skwarczyński

— nowy szef Obozu Zjednoczenia Narodowego jest kartą politycznie nie zapisaną. Dopiero wczoraj opuścił służbę wojskową, w której zajmował stanowisko dowódcy wileńskiej dywizji piechoty. Gen. Skwarczyński liczy lat 49 i pochodzi z Małopolski Wschodniej. Ma za sobą piękną kartę z przeszłości peowiackiej i legionowej oraz z kariery wojskowej.

Gen. Stanisław Skwarczyński jest bratem śp. Adama Skwarczyńskiego, b. zastępcy szefa kancelarii cywilnej Prezydenta Rzplitej. Był on jeszcze długi czas współpracownikiem marszałka Śmigłego-Rydza, z którym stykał się w Wilnie. Łączą go serdeczne stosunki z gen. Skwarzewskim.

W nominacji gen. Skwarczyńskiego upatrują chęć mocniejszego oparcia Ozonu o element peowiacko-legionowy.

O nowym szefie.

Życie nie znoś próżni. Gdy król zamyka oczy, lud woła: umarł król, niech żyje król! Tak się dzieje i w Ozonie. Mandat swój płk Koc otrzymał od samego pana marszałka Rydza-Śmigłego. Od płk. Koca rozpoczyna się więc rodowod przywódców Ozonu z mianowaniem. Szefem O. Z. N. — jak wiadomo — został gen. Skwarczyński. Co o nim wiemy? W armii austriackiej był feldfeblem, w legionach podporucznikiem. Później już szedł błyskawicznie po szczeblach wielkiej kariery wojskowej i dziś jest generałem dywizji, jednym z najmłodszych generałów. Dobry los tak chciał, że ten saper legionowy przezwyciężając pozostał pod rozkazami swego dowódcy, gen. Śmigłego-Rydza, aby następnie zająć jego miejsce w ukochanym Wilnie. Dziś z wyższego również rozkazu opuszcza ukochane przez siebie szeregi armii, aby swe młode siły oddać politycznej pracy konsolidacyjnej. Rozkaz — rozkazem! W dziedzinie politycznej jest człowiekiem nieznanym. Według relacji radiowej zajmował się też pracą społeczną, będąc prezesem Zw. Legionistów. I to wszystko!

Ciężkie zadanie.

Ktoś, dobrze znający generała starał się określić choćby w przybliżeniu jego oblicze polityczne i streścił je w starej nomenklaturze: lewicowy nacjonalista. Dziś przy objęciu władzy w Ozonie szef Obozu gen. Skwarczyński ogłosił swoje credo, że staje na gruncie deklaracji ideowo-politycznej płk. Koca. Poza tym wiemy, że jest to człowiek silnego charakteru i bardzo energiczny.

Czeka go jednak zadanie nie łatwe.

w kraju Ozonu nie ma, w parlamencie posłowie nie chcą się zgodzić na ostrzejszy regulamin klubowy, tyle drogiego czasu upłynęło i tyle gorącego zapala i chęci pogrzebano. W tych warunkach odejście płk. Koca przychodzi raczej zbyt późno. Spiszowy pomnik wystawił sobie płk Koc, pracując wiele miesięcy nad ułożeniem deklaracji ideowej wraz ze sztabem współpracowników, i następnie organizując biuro Ozonu, które dziś trzeba przeorganizować. Władz naczelnych tj. Rady Głównej nie udało mu się zmontować przez pełnych 9 miesięcy. Organizacja klubu parlamentarnego nie została zakończona. Czego nie zrobił pułkownik, tego ma dokonać generał. Rys.

Samobójstwo przemysł. belgijskiego.

Częstochowa, 11. 1. (PAT) Wystrzałem z rewolweru odebrał sobie życie obywatel belgijski, kierownik biura zakupów fabryki Peltzerów — 49-letni Oskar Simons. Motywem samobójstwa miało być przygnębienie spowodowane nieuleczalną chorobą.

P. minister Beck przemawia.

Dużo o różnych rzeczach, o Lidze Narodów i ani słowa o Gdańsku!

Minister Beck przemawia w sejmowej komisji spraw zagranicznych w dniu 10 stycznia br.

Warszawa, 11. 1. (Tel. wł.) Wczoraj w południe zebrała się sejmowa komisja spraw zagranicznych w celu wysłuchania ekspozycji p. ministra spraw zagranicznych Becka. Posiedzenie odbyło się w sali „kolumnowej”, która jest jedną z większych sal sejmowych (dawny klub BB). Przybyli liczni posłowie z poza komisji i senatorowie z marsz. Prystorem na czele. Przewodniczył prezes komisji wicemarsz. Schaezel. O godz. 12 min. Beck zabrał głos, mówiąc m. in. co następuje:

Na wstępie minister oświadcza, iż okres sprawozdawczy ażełaz jeszcze do czasu zadaniowej przemiany w metodach polityki międzynarodowej. Pozwolę sobie w skrócie powtórzyć — mówi — że charakteryzowałem te przemiany, jako zachwianie się metod, proponowanych dla uregulowania stosunków między państwami w atmosferze bezpośrednio powojennej. Sądono wówczas, że przeżyty wstrząs potrafił w sposób radykalny i ostateczny zmienić sposób myślenia i działania ludzkiego.

Z naszej strony stwierdziliśmy zawsze, że myśl sama szukania nowych dróg, oszczędzających ludzkości ofiar i strat ponoszonych tam, gdzie — być może — lepsze formy porozumienia mogły im zapobiec, że myśl ta jest nam sympatyczna. Pozwolę sobie powrócić dzisiaj jeszcze do bliższej analizy tych zjawisk natury ogólnej. Ponieważ jednak nikt z Panów chyba nie będzie miał do mnie pretensji, że wszystkie szersze i węższe zjawiska sprawdzam i cenię przede wszystkim pod kątem widzenia bezpośrednich interesów naszego kraju, więc za cześć od przeglądu spraw naszych.

Kropka nad „i”.

Tutaj obraz nie będzie pesymistyczny. W ciągu szeregu poprzednich lat miałem sposobność podkreślić częstokroć wobec panów, że dążeniem naszego rządu było stale, ściśle rzeczowe rozważanie każdego z interesujących nasze państwo problemów, niezależnie od zmiennych koniunktur i nastrojów, zjawiających się w świecie. Był smv nawet z tego powodu nieraz krytykowany za rzekome zbytne upodobanie do „bilateralizmu” (umów dwustronnych), do zbyt skrupulatnego ograniczania naszych rozmów z lat 1921 i 1922, a więc z czasu, w którym organizacja do tych partnerów tylko, którzy w omawianych sprawach bezpośrednio decydować mogli.

Dzisiaj wydaje mi się, że możemy postawić kropkę nad „i” i powiedzieć, że staraliśmy się pracować tak, aby możliwie żaden zasadniczy interes polityczny polski nie został naruszony, ani wciągnięty w zamęt, powstający w metodach szerszej współpracy międzynarodowej.

Poza Liga...

Nasze stosunki sąsiedzkie, których najistotniejszą część stanowią dwa układy o nieagresji, ze Związkiem Sowieckim i Rzeszą Niemiecką, nie są uzależnione od żadnej instytucji, ani procedury międzynarodowej. Zawierane były, gdy każde z tych mocarstw znajdowało się poza Ligą Narodów, opierały się na głęboko przemyślanych racjach i interesach politycznych i zachowują swą nienaruszoną wartość.

Nasze sojusze z Francją i Rumunią, choć nie pozostają w żadnej sprzeczności z paktem Ligi, a nawet w treści układu zawierają wzmianki o genewskiej instytucji, pochodzą stąd, gdy Liga była dość jeszcze luźna — były traktowane w swej podstawowej koncepcji jako rzeczy same w sobie, a nie do datki, czy uzupełnienie paktu Ligi.

Najwięcej pomieszania pojęć wprowadziły do tych spraw układy w Locarno. Dana ich forma należy dziś jednak do przeszłości.

Sojusze.

Pozwolę sobie wyrazić przypuszczenie, iż fakt, że właśnie w ciągu ostatnich dwu lat znaczenie naszych sojuszy, ich żywotność i celowość zostały szczególnie podkreślone zarówno u nas, jak i w krajach sojusznicych, a nasz kontakt bezpośredni z tymi krajami wyraził się zarówno w doniosłych, jak szczególnie dla nas miłych formach, najlepiej określa charakter tych umów.

Pragnę tu wspomnieć wymianę wizyt między Panem Prezydentem RP a JKM królem Rumunii, pobyt w Polsce następcy tronu w wojewody Michała, pobyt w Rumunii marsz. Smigłego-Rydzia, wymianę wizyt ministrów spraw zagranicznych.

Ostatnio wizyta p. Delbosa, francuskiego ministra spraw zagranicznych pozwoliła wszystkim kierowniczym naszym czynnikom politycznym nawiązać lub uzupełnić kontakt, rozwijający się tak pomyślnie od dwóch lat. Oceniam rezultat tej wizyty bardzo pozytywnie.

Zacieśnieniu stosunków z krajami sprzymierzonymi towarzyszyła żywa reakcja szerokiej kół opinii publicznej, dająca najlepsze tło dla stosunków istniejących dziś i pomyślnie wróżby na przyszłość. Ze strony nowo utworzonego rządu rumuńskiego mieliśmy już szereg objawów przyjaznego zrozumienia dla znaczenia naszego aliansu, które to objawy bardzo wysoko sobie cenimy.

„Tradycyjny już pobyt”...

Przechodząc do wizyt przedstawicieli innych krajów, p. minister mówi:

I tak mieliśmy w roku ubiegłym tradycyjny już pobyt premiera Goeringa, którego osobisty kontakt z naszym krajem jest istotnym elementem dla lepszego wzajemnego zrozumienia solidności (?) naszych sąsiedzkich stosunków.

Układ mniejszościowy z Niemcami.

Chciałbym wspomnieć ważne rezultaty osiągnięte dzięki temu, że jeśli o nas chodzi, nie cofamy się także przed poszukiwaniem form nowych. I tak, dążąc zgodnie z rządem Rzeszy niemieckiej do utrwalenia naszego stosunku, opartego na zasadzie dobrego (?) sąsiedztwa, sięgnęliśmy do uregulowania jednego bardziej istotnych czynników w tej dziedzinie, mianowicie do zagadnienia traktowania mniejszości narodowych po obu stronach granicy. Nie mieliśmy do dyspozycji żadnego systemu dawnego, któryby był wytrzymał próbę życia. Ale zdając sobie sprawę z celu, który chcemy osiągnąć, znaleźliśmy w deklaracji z 5 XI 1937 r. wzór nowy, który — mam przekonanie — stanowi w rozsądny sposób zagwarantowanie z jednej strony wewnętrznej zwartości każdego z państw, a z drugiej strony stworzyć powinien dobre warunki współżycia znacznej grupy obywateli, przywiązanych do swej własnej kultury, z narodowym urzeczonym każdego z obu państw.

Na Wschodzie bez zmian.

W stosunku z drugim naszym sąsiadem w odwrotnym kierunku geograficznym, ze Związkiem Sowieckim, rok ubiegły nie przyniósł żadnych zasadniczych zmian. Stanowisko i polityka nasza opierają się nadal na zasadzie paktu nieagresji z 1932 r. ze wszystkimi jego uzupełnieniami.

Stosunki ze stolicą apostołską.

Przegląd spraw bezpośrednio polskich, które w ten czy inny sposób były przedmiotem pracy politycznej ostatniego okresu, nie byłby kompletny, gdyby nie wspomniał tu zagadnienia stosunków dyplomatycznych Polski ze Stolicą Apostołą. Pragnę stwierdzić, że wzajemne zrozumienie między Watykanem a rządem Rzeczypospolitej pogłębiło się niewątpliwie w ub. roku, znajdując wyraz w życzliwym ułożeniu kilku aktualnych problemów. Jeden z nich: sprawa likwidacji dóbr pounickich, nadanych osadnikom, znajduje swe załatwienie we wniosku ustawodawczym, który będzie izbom przedstawiony.

„Ta biedna Liga”...

Od dłuższego już czasu nie mogłem się oprzeć wrażeniu, dzieląc się zresztą z izbami szeregiem obserwacji na ten temat, że mamy w Genewie do czynienia z dwoma tendencjami, radykalnie sprzecznymi. Z jednej strony praktyka, doświadczenie, wykazały niezbicie, że integralne (istotne) stosowanie zasad paktu przechodzi rzeczywiste możliwości instrumentu, który miał go aplikować (stosować). Obok tego, jakby przez paradoks jakiś, można było zaobserwować nie tylko wzrost pewnych namiętności, dok-

trynalnych czy politycznych, skierowanych do narzucenia tej biednej Lidze coraz trudniejszych zadań, ale nawet formalne tendencje uzupełniania teoretycznymi przepisami, na papierze tylko stosowanymi, tych braków, które realne działania Ligi wykazywały. Fakt, że od początku Liga nie objęła wszystkich, a zwłaszcza tych, którzy znacznymi siłami rozporządzają, zawierał źródło kryzysu. Dla nas stało się to w ostrej formie widoczne z chwilą, gdy Liga straciła nawet charakter organizacji europejskiej. Zaostriżyło się to tym bardziej, gdy na podstawie aktów i deklaracji zmalała do zera prawie nadzieja powrotu do Genewy szeregu państw o pierwszorzędym znaczeniu, które ją opuściły.

I nie jesteśmy odosobnieni w twierdzeniu, że nie jest możliwe, aby obciążać jedynie grupę państw tak ujętymi obowiązkami, jakie pakt Ligi na swych członków nakłada, podczas gdy inne państwa tych ciężarów nie ponoszą: Nie jesteśmy również odosobnieni twierdząc, że zjazdy genewskie nie mogą bez szkody dla całości polityki światowej degenerować w konfederację doktrynalną (teoretyczną), a tym bardziej w blok, kierujący swą akcją przeciw innym blokom. Ostatnio jeszcze minister Eden w swej deklaracji w izbie gmin ten punkt właśnie podkreślił.

Liga a totalizm.

Nie mamy zamiaru brać w swoje ręce żadnej inicjatywy, która by miała dzisiaj kryzys Ligi pogłębić, ale zawsze wiedzieć będziemy musieli, za co odpowiadamy, do czego jesteśmy obowiązani, w jaki sposób i na jakich zasadach zapadają de-

Z walk o Teruel.

Jednym z najkrwawszych i najbardziej za ciętych fragmentów wojny domowej w Hiszpanii są ostatnie walki o Teruel. Na zdjęciu oddziały wojsk generała Franco, które przechodzą z rezerwy na ten odcinek frontu.

cyzje w instytucjach międzynarodowych pobierane. Do takiego publicznego postawienia sprawy skłania mnie w znacznej mierze fakt, że w niektórych kołach opinii międzynarodowej można było zauważyć bądź to lekceważenie doniosłych zmian, które zaszły ostatnio przez wystąpienie Włoch i deklarację Niemiec w sprawach ligowych, bądź też rozszerzanie tu i ówdzie opinii, jakoby to co się dzieje, miało być dla Ligi Narodów z pożytkiem. Nie można się oprzeć wrażeniu, że niektóre czynniki chciałyby widzieć w Lidze przede wszystkim instrument, zwrócony przeciw tzw. państwu totalnym. Uderzającym jest, że te same czynniki chcą jakby stotalizować życie międzynarodowe drogą tej samej Ligi Narodów. Wydaje mi się, że ta jaskrawa sprzeczność nie wymaga dalszych komentarzy. Podkreślam natomiast raz jeszcze fakt, że respektujemy prawa każdego do urządzania się u siebie zgodnie ze swymi poglądami pod warunkiem, żeby nie chciał innych, a nas w szczególności, na swoją modłę przerabiać.

Surowce, emigracja i Palestyna.

Mimo, że jak to z przedstawienia naszych bezpośrednich najbliższych zagadnień politycznych wynika, wychodzimy z dzisiejszych kłopotów dość obronną ręką, nie znaczy to, aby i dla nas w pewnych dziedzinach nie powstawały komplikacje. Chodzi mi tu o los pewnych naszych myśli i inicjatyw, które pragnęlibyśmy realizować przy pomocy genewskiej współpracy z innymi państwami. Jak Panom wiadomo, wysunęliśmy na tym forum bardzo żywo i blisko obchodząc nas sprawy emigracji i dostępu do surowców, a prowadzona na ten temat debata ułatwiła porozumienie i poznanie naszych postulatów przez szereg innych państw. Niezależnie jednak od tego ogólnych, w rękach Ligi znajduje się decyzja w jednym zagadnieniu konkretnym, to jest w sprawie przyszłości Palestyny. Sprawa ta stanowi bardzo istotny czynnik w drodze do załatwienia ogólnego problemu emigracji żydowskiej, ten zaś problem z kolei stanowi bardzo ważny dział w całokształcie naszych zagadnień emigracyjnych. Z różnych powodów, zależnie od krajów i warunków ich życia, zagadnienie to wyrosło poza ramy lokalne i stało się sprawą europejską.

Jest rzeczą oczywistą, że gdyby Liga okazała się bezradna w tych dziedzinach, to nie zrezygnujemy z naszych wysiłków, ażeby drogą bądź to porozumienia z poszczególnymi państwami, bądź jakieś innej pracy zespołowej, znaleźć skuteczne środki dla załatwienia problemów, będących zarówno naszymi żywotnymi interesami, jak i fragmentem w ogólnym dziele odbudowy znośniejszego i normalnego życia w świecie. Muszę tu dodać, że pierwszy rezultat studiów w tych dziedzinach nie daje wcale zniechęcających wyników.

Na zakończenie p. minister wyraża przekonanie, że doświadczenia szeregu lat poprzednich oraz rzeczowa ocena sytuacji przez państwa Europy, nie postawią nas nigdy wobec takich projektów współpracy międzynarodowej, która by się naszym nienaruszalnym zasadom i żywotnym interesom sprzeciwiała.

* * *

Pułkownik Beck, minister spraw zagranicznych był i jest zwolennikiem umów bilateralnych, czyli rozmów w „cztery oczy”. Nic też dziwnego, że polityka jego wymyka się spod kontroli nie tylko społeczeństwa, ale i parlamentu. W tych warunkach posłowie nie mogli się spodziewać, aby minister Beck mógł wylewnie podzielić się swymi radościami i troskami. A jednak... jednak posłowie czuli głęboki zawód, rozczarowanie i żal do ministra już choćby za jedno tylko pominięcie sprawy gdańskiej. Z zazdrością spoglądali na członków komisji spraw zagranicznych sejmu i senatu, którzy wzięli wieczorem udział w herbatce u wicemarszałka Schaezla, z udziałem ministra Becka. W tym gronie min. Beck może być hojniejszy w słowa i informacje, które tak żywo obchodzą cały naród. Tam też, przy herbatce ustalono drobiazgowo przebieg mającej się odbyć środowej dyskusji nad exposé min. Becka.

Bardzo dużo miejsca poświęcił p. minister Lidze Narodów, którą nazwał „biedną Ligą”. Widać było, że nie wróży jej długiego żywota. W pogoni za linią geograficzną wschodu bardzo przybliżył do Polski daleką Japonię, gubiąc zupełnie Czechosłowację, o której nie wspomnieli ani słówkiem.

Dotykając zaledwie kilku słówkami politykę Anglii, pan minister zgubił Stany Zjednoczone. O Gdańsku — jak już wspomnieliśmy — nic. A przecież sprawa Gdańska będzie całym sprawdzianem dotychczasowej polityki resortu ministra Becka. Pan minister zresztą pełen był wysokiego optymizmu. Jak już zaznaczyliśmy, w kuluarach sejmowych było rozczarowanie. Zobaczymy, jaki ton pochwyca posłowie w dyskusji.

Nie ulega wątpliwości, że jego przemówienie będzie powitane z radością w Berlinie, Rzymie i Tokio. Nie obrazi się Bukareszt. Spokojnie oceni Anglia, która lubi półśłówka. Rozżalona będzie Francja. Koła Ligi Narodów będą oburzone. Przy takim rozkładzie głosów można ocenić łatwo ustosunkowanie się naszego społeczeństwa. Na Zachodzie kraju opinia nie podaruje milczenia w sprawie Gdańska. Tu p. Beck popełnił kapitalny błąd!

Ala Mironidesie

Czego jak czego, ale dzieci to nam nie brakuje! — to stwierdzenie jest podstawą naszej dumy narodowej. Z poligonowaniem mówimy o wymierających narodach, z lekceważącym uśmiechem przypatrujemy się sposobom, jakich Hitler i Mussolini używają do zwiększenia liczby ludności.

Przyrost naturalny mamy rekordowy. Dzieci rodzi się u nas więcej, niż ich można wyżywić. Możemy spać spokojnie. Wkrótce Polska pod względem liczby mieszkańców stanie na czele mocarstw europejskich. Czapkami nas nikt nie nakryje — żołnierzy będziemy mieć zawsze pod dostatkami.

Tak się u nas mówi i — nie ma się racji. Bo wprawdzie przyrost naturalny mamy ciągle jeszcze wysoki, wyższy niż w innych krajach, dzieci rodzą się jeszcze bez propagandy i zachęty ze strony państwa, ale i u nas pod tym względem widać coraz bardziej narastający kryzys.

Od kilku lat przyrost naturalny w Polsce zaczyna się systematycznie zmniejszać, a już w roku, który właśnie minął, to zmniejszenie się występuje zupełnie wyraźnie. W roku 1937 przybyło nam bowiem tylko 375.000 mieszkańców, podczas gdy jeszcze w latach 1933—1936 cyfra ta trzymała się na granicy 400—410 tysięcy. W odsetkach to zmniejszenie się wyraża się zmianą cyfry przyrostu z 12 na tysiąc na 11 na tysiąc.

Na zmniejszenie się przyrostu naturalnego wpływa nie śmiertelność, bo pod tym względem sytuacja nawet się poprawiła, ale zmniejszanie się liczby urodzin. Dzieci rodzi się coraz mniej, coraz mniej zawiera się małżeństw. Zjawisko to jest tym groźniejsze, że zmniejszanie się przyrostu naturalnego występuje szczególnie wyraźnie u ludności polskiej, natomiast wśród mniejszości narodowych cyfry te trzymają się mniej więcej na dawnym poziomie.

Sytuacja jest poważna nie przez swój dotychczasowy wynik cyfrowy, ale przez stałość zjawiska zmniejszania się przyrostu naturalnego i przez dalsze, coraz smutniejsze perspektywy.

Jakoś temu trzeba zaradzić. Nie przez wtrącanie się państwa do najosobistszego życia jednostek, jak to się dzieje w Niemczech, ale przede wszystkim przez wskrzeszenie wartości moralnych i odbudowanie rodziny w duchu katolickim. Tylko wtedy będziemy mogli jasno i spokojnie patrzeć w przyszłość.

Co zarzuca O. N. R. Str. Narodowemu i co mówi o swoich konkurentach.

Warszawa, 11. I. Koła O. N. R. w stolicy wydały do swoich członków instrukcję, w której przeprowadzają atak na Stronnictwo Narodowe i „Falangę”. Instrukcja ta twierdzi (przytaczamy dosłownie), że: „Kierownictwo Stronnictwa Narodowego stoi w dalszym ciągu na stanowisku monopolu na wszystko co narodowe. Zdenerwowane tym, że większość młodych członków S. N. jest przychylna dla Obozu Narodowo-Radykalnego i uzurpuje ideologię narodowo-radykalną, klika „góry” S. N. robi nieraz posunięcia wprost niepojętne, jak obrzucenia sztandarów korporacyjnych błotem i zgniłymi jabłkami. Te głupie posunięcia ułatwiają tylko agitację folks-frontowi”. Tyle, co do Stronnictwa Narodowego. Do „Falangi” mają nast. pretensje:

„Grupa bepistów tzw. „Falangi”, nie mając żadnej myśli politycznej i nie umiając ocenić sytuacji, daje się prowadzić przez sanacyjne czynniki, które chcą wykorzystać jej dobrą wiarę. Bepiści bowiem, mając nadzieję, że zdobędą wpływ na rządy, nawiązują kontakt z sanacją, starając się przez te konszachty zdobyć władzę”. (O. N. R. wtykając swoim bliskim ich grzechy, zapomina o własnych).

**Poczucie dobrze
spełnionego
obowiązku ma każdy
kto s k ł a d a ofiarę
na Pomoc Zimową**

„Eliminarea Jidanilor”

Eliminarea Jidanilor — eliminacja, czyli usunięcie żydów to idea, która nie od dziś poruszała umysły polityków rumuńskich, napotykać ciągle na niepokonane trudności. Przecież i dziś Sir Reginald Hoare, poseł Wielkiej Brytanii w Bukareszcie otrzymał już instrukcje od swego rządu, aby w „możliwie przyjacielski sposób” zwrócił uwagę Rumunii na zainteresowanie, jakie Anglia przykładła do traktatu mniejszościowego, podpisanego w dn. 9 grudnia 1919 roku w St. Germain!!!

Oburza się na tę akcję, którą wspomaga również Francja, „Völkischer Beobachter” i przypomina Anglikom, że, tak dbali o prawa i przywileje dla żydów, w stosunku do własnych mniejszości, stosują w Wazyrystanie i Palestynie tanki i dynamit. Cała jednak różnica polega na tym, że żydzi mają nieco dłuższe ręce od półdzikich górali z północy Indii, czy od palestyńskich Arabów. Gdy z ich głowy włos spada, inna jest reakcja czujących na los bliźniego Anglików, niż gdy domy arabskie wylatują w powietrze, lub gdy bomby z samolotów syją się na głowy wyznawców fakira z Ipi.

Eliminarea Jidanilor, jak twierdzi prof. Cuza, minister w rządzie Gogi w zbiorowej pracy antysemitycznej „Die Weltfront” (Stimmen zur Judenfrage), próbował już w r. 1579 ks. moldawski Piotr Kulawy, w r. 1579 wypędzał żydów Michał Waleczny. (Orderem ustanowiony na jego cześć udekorował król Karol chorągiew 57 p. p.).

Gdy Rumunia zaczęła zrzucać jarzmo tureckie, pierwsze jej postanowienia

kierowały się przeciw żydom. Konstytucja Moldawska z roku 1832 określała żydów jako element niebezpieczny dla narodu, który powinien być z kraju usunięty. Prawo wydane w roku 1839 określało żydów jako włóczęgów. Prawo to zasadniczo obowiązuje w Rumunii po dziś dzień!!!

Zjednoczona i niepodległa Rumunia wprowadza do swej konstytucji w roku 1866 postanowienie odbierające żydom równouprawnienie w art. 7. Dzieje się to mimo narzuconego w pokoju paryskim po wojnie krymskiej (rok 1856) obowiązku równego traktowania wszystkich obywateli nowoutworzonego państwa. Walka między mocarstwami europejskimi nastawionymi wyraźnie filosemicką i narodowo myślącymi Rumunami kończy się, jak łatwo można było przewidzieć przegraną słabego i małego państwa.

W roku 1868 grupa 31 posłów parlamentu pod przewodnictwem historyka Hajdeu stwarza projekt ograniczenia praw żydowskich, który w głównych zarysach pokrywa się z obecnymi zarządzeniami Gogi. Prawo to przewidywało zakaz osiedlania się żydów w gminach wiejskich. W miastach musieli mieć specjalne pozwolenie. Ogólnie byli traktowani jak włóczędzy. Mieli mieć zakazane dzierżawienie majątków ziemskich, młynów, winnic i przede wszystkim wszelkiego rodzaju gospód i szynków.

Cała ta akcja nie zdaje się na nic. Kongres Berliński w roku 1879 pod wpływem lorda Beaconsfielda, w rzeczywistości żyda d'Israeli narzuca ostatecznie Rumunii zasadę całkowitego

równouprawnienia żydów. I gdy po wojnie znowu podnosi głowę antysemityzm, wzmocniony na skutek wielkiego napływu żydów z sowieckiej Ukrainy, Ententa zmusza Rumunię do podpisania wyżej cytowanego traktatu o ochronie mniejszości. Dzieje się w dramatycznych okolicznościach. Rząd Bratianu wzdryga się przed położeniem podpisu, ale musi ustąpić. Dokonywa tego rząd Vaidy, gdy koalicja grozi Rumunii odebraniem przyznanych terenów. Nowa zaś konstytucja, uchwalona w 1923 roku jest już najzupełniej „postępowa”. Żydzi stają się pełnoprawnymi obywatelami Romanii Mare — Wielkiej Rumunii i zaczynają jej podbój.

Rumunia jest krajem nawskroś rolniczym. Do niedawna istniały tylko dwie warstwy ludności: chłopci i bojarowie (nasza szlachta). Miast i przemysłu prawie nie było. Nie było i nie ma do dziś dnia rodzimego mieszczaństwa rumuńskiego. Po miastach i miasteczkach panuje wszechwładnie żyd.

Trudno jest określić ilość żydów w Rumunii. Według spisu ludności z 1930 roku ma ich być 768 tysięcy tylko. Ponieważ jednak mogli oni podawać dowolną narodowość i figurują w spisach bądź jako Rosjanie, Węgrzy lub Niemcy, właściwą ich cyfrę należy z dniem pism niemieckich szacować na blisko 2 miliony czyli na 10% ludności.

Zażydzenie miast jest zupełnie podobne do zażydzenia naszych za wyjątkiem b. Dzielnicy Pruskiej. W Bukareszcie na 750 tys. ludności jest 190 tys. żydów, w Jassach na 188 tys. — 74 tys., w Czerniowcach na 165 aż 75, w Kiszyniewie na 151 — 82 itd. Według statystyki antysemitycznej pisma „Porunca Vremii” z narodowego dochodu społecznego Rumunii 22% przypada na Rumunów, 12,5% na mniejszości chrześcijańskie i 65,5% na żydów. Z 63 miliardów lei, którą napływają do handlu, żydzi zabierają 57!!!

Podobne zażydzenie wykazuje przemysł rumuński. W rękach żydowskich znajdują się: nafty — 27%, węgla — 27%, przemysłu metalowego — 43%, włókienniczego — 64%, skórzanego — 56%, handlu zagranicznego — 78%, towarzystw ubezpieczeniowych — 82%. Straszliwie zażydzone jest prasa. Na 6500 dziennikarzy rumuńskich jest 4500 żydów i na 453 dzienniki ukazujące się w języku rumuńskim tylko 80 należy do Rumunów. Reszta to organy żydowskie!!!

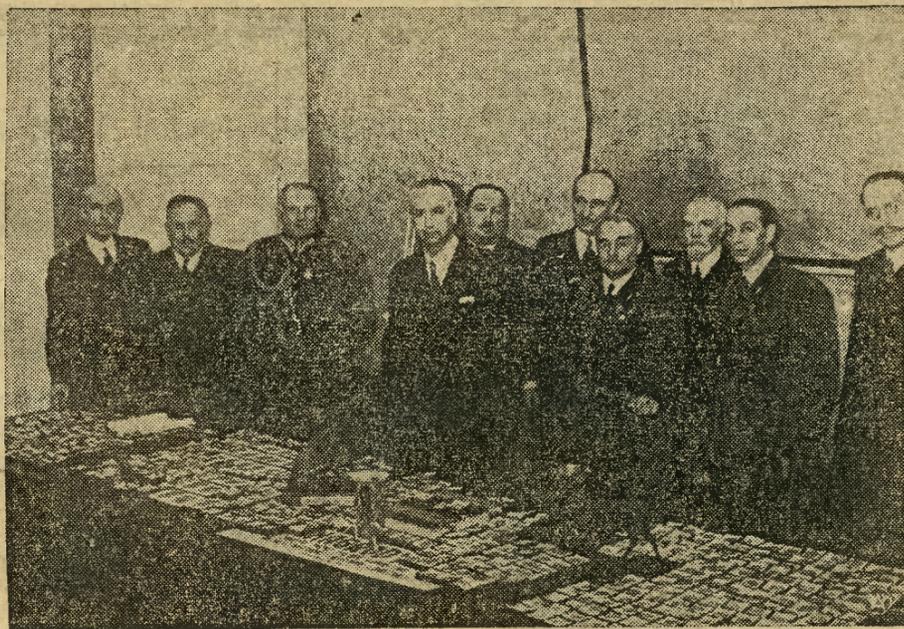
Eliminarea Jidanilor — usunięcie żydów jest koniecznością dla Rumunii. Naród rumuński nie może się pogodzić z tym, aby na swej własnej ziemi miał być niewolnikiem kapitału, sprytu i podłości żydowskiej. Musi się bronić i broniąc się musi sięgać do jedynie skutecznej broni, jaką jest odebranie żydom równouprawnienia.

Naród rumuński spotykał się na drodze swej walki z zalewem żydowskim, z twardym sprzeciwem możnych protektorów żydostwa. W 1867 roku protestowały przeciw uciskowi żydów parlamenty angielski i francuski. W roku 1872 zabierał głos w tej sprawie prezydent Stanów Zjednoczonych. Obecnie powtarza się to samo. Żydzi rozpętują w Londynie, Paryżu, Nowym Jorku falę oburzenia przeciw Rumunii. Domagają się z całą energią „poszanowania traktatów”!

Dziś jest jednak inaczej. Stare piosenki o liberalizmie, mającym na celu tylko obronę żydów względnie ich supremacji nad nieżydami należą do przeszłości. Jeśli Anglia może wysadzać swoim Arabom domy dynamitem, może i Rumunia zamykać żydowskie gazety i odbierać im nie równouprawnienie, ale naduprawnienie, jakie z tego równouprawnienia dla żydów wynika. Trzeba więc wierzyć, że obecnie Rumunia wygra.

St. Strąbski.

Triumf polskiego łowiectwa.

Na zdjęciu fragment z uroczystości rozdania nagród oraz dyplomów z medalami, zdobytych przez łowiectwo polskie na Międzynarodowej Wystawie Łowieckiej w Berlinie. Na zdjęciu widoczny pośrodku prezes Polskiego Związku Łowieckiego gen. broni Kazimierz Sosnkowski, inspektor armii gen. dyw. Fabrycy i wybitni myśliwi polscy z całego kraju.

Przyrost naturalny w Polsce zaczyna się zmniejszać.

Główny Urząd statystyczny opublikował dane, dotyczące ruchu naturalnego ludności w Polsce w ciągu trzeciego kwartału 1937 r. W porównaniu z III kwartałem 1936 r. liczba małżeństw zmalała z 57.389 do 54.885, liczba zaś urodzeń żywych z 214.579 do 210.066. Ponieważ jednak zmniejszeniu uległa również liczba zgonów z 117.481 do 110.482 — nadwyżka liczby urodzeń nad liczbą zgonów, czyli przyrost naturalny wzrosł, wynosząc w III kwartale ub. r. 99.584 wobec 97.098 w III kwartale 1936 rku.

Pierwsze trzy kwartały roku 1937 wykazują jednak w porównaniu z tym sa-

mym okresem 1936 r. nieznaczny spadek liczby zawartych małżeństw, urodzeń i wzrost liczby zgonów, co w konsekwencji dało pewien spadek przyrostu naturalnego z 314.957 w pierwszych trzech kwartałach roku 1936 do 278.341, w tym samym okresie ub. roku.

W przeliczeniu na 1000 mieszkańców liczby powyższe dają małżeństw 7,5 wobec 7,9 w 1936 r., urodzeń 25,0 wobec 26,3, zgonów 14,2 wobec 13,9, przyrostu naturalnego 10,8 wobec 12,4. Śmiertelność niemowląt t. j. liczba zgonów dzieci poniżej 1 roku na urodzeń żywych wyniosła 14,0 wobec 13,8 w 1936 roku.

Świat pracy na FON. W patriotycznym wysiłku dozbierania naszej armii wzięli ostatecznie czynny udział robotnicy fabryki narzędzi chirurgicznych Alfons Mann, sp. akc. w Warszawie, deklarując na rzecz Funduszu Obrony Narodowej 2000 godzin roboczych.

Wybory do rady miejskiej... bez głosowania. Wobec zdekompilowania składu rady miejskiej w Zdobunowie wyznaczone zostały wybory uzupełniające. Głosowanie jednak nie odbędzie się wobec zgłoszenia tylko jednej listy kandydatów, na której znajduje się 5 Polaków, 2 Ukraińców i 1 żyd.

Wilno przystępuje do budowy rzeźni miejskiej. Zarząd miasta Wilna przesłał do władz centralnych projekt i kosztorys nowej rzeźni miejskiej. Kosztorys sięga 2 milionów zł. Jednocześnie magistrat zamierza wszczęć starania w B. G. K. o uzyskanie pożyczki w wysokości 500 tys. zł na rozpoczęcie budowy.

Samobójstwo kierownika agencji pocztowej. Wystrzałem z rewolweru pozbawił się życia kierownik agencji pocztowej w Horyniu, 53-letni Witkowski Bronisław. Z pozostałych listów wynika, że przeciwko Witkowskiemu wszczęto dochodzenie dyscyplinarne o zaginięcie dwóch listów wartościowych na sumę 720 zł.

Siekiera w głowę... Zamieszkały we Lwowie przy ul. Św. Zofii na dozorcówce niej. Michał Kozielski, liczący lat 27, zamordował w sposób bestialski swoją żonę Anastazję, zadając jej trzy cięcia siekierą w głowę i masakrując twarz. Ponieważ ofiara jeszcze dawała znaki życia, podciął żonie krtań brzytwą. Mordercę aresztowano.

Tragiczny krok inwalidy powstań śląskich. W mieszkaniu swym w Szopienicach pozbawił się życia 44-letni Teodor Witas, inwalida z czasów powstań śląskich. Pod nieobecność domowników Witas powiesił się na kłamce drzwi. Kiedy powrócono do mieszkania, wszelki ratunek okazał się bezskuteczny.

Wyrok na komornika sądowego. Przed sądem w Złoczowie zapadł wyrok na komornika sądowego, Zbigniewa Mühlera, oskarżonego o popełnienie licznych nadużyć. Po przeprowadzonej rozprawie, która potwierdziła przewinienia Mühlera, skazany on został na 3 lata więzienia i pozbawienie praw obywatelskich na lat 5.

Gdzie i kiedy odbędą się zakupy koni remontowych dla wojska.

Toruń. Pomorska Izba Rolnicza podaje niniejszym do wiadomości, że zakupy koni remontowych dla wojska w podokresie III-cim 1937/38 r. odbędą się na terenie Pomorza w niżej podanych terminach i miejscowościach: piątek dnia 4 lutego 1938 godz. 10,00 Jabłonowo (targowica), sobota dnia 5 lutego 1938 godz. 10,00 Chełmża (plac przy rzeźni).

Komisja remontowa zakupować będzie konie w wieku 3½ do 6 lat wyłącznie tylko od rolników-hodowców i innych osób, z wyłączeniem zawodowych handlarzy koni.

Rodzinne brudy pierze publicznie książkę Michał Radziwiłł.

Książkę Michał Radziwiłł, który bawi obecnie w Monte Carlo nadesłał do redakcji „Ilustrowanego Kuriera Codziennego” list, w którym oświadcza, że wszelkie doniesienia prasowe o ustanowieniu nad osobą jego kuratora są nieprawdziwe i że chodzi tu o „niskie intrygi i manewry wystosowane przeciwko mnie przez moją rodzinę”.

Według tego listu w aktach sądowych znajduje się świadectwo profesora i senatora Domaszewicza, mające stwierdzić całkowitą normalność księcia Michała. Poza tym książkę Radziwiłł zdecydował się przedłożyć drugie takie świadectwo profesora Wagnera Jaurega z Wiednia. List kończy się następującym oświadczeniem:

„Mogę tylko mieć nieplonną nadzie-

ję, że to świadectwo raz na zawsze moją rodzinę przekona, że nie musi absolutnie być wariatem dorosły człowiek w demokratycznym państwie, nawet jeżeli się nazywa Radziwiłłem, gdy pójdzie za popędem swego serca i to szczególnie z miłości do osoby, ze wszech stron godnej takiej miłości(!).

Z poważaniem
Michał Radziwiłł.

Razem z tym listem podaje „IKC” treść artykułu, napisanego przez księcia Michała Radziwiłła. W artykule tym książkę Radziwiłł dowodzi, że małżeństwu jego pragnie przeszkodzić rodzina, która nie chce, aby miał on syna i spadkobiercę, gdyż wtedy ani jego brat, ani bratanek nie mogliby odziedziczyć jego majątku.

„Bande trupiej główki” stworzyli 13-letni przestępcy.

Warszawa, 11. 1. Rodzice niektórych dzieci w wieku szkolnym zawiadomili policję, że istnieje jakaś tajemnicza banda młodocianych terrorystów, którzy pod groźbą bicia wymuszają od uczniów datki. Szajka tytułowała się „Banda trupiej główki” i tak się podpisując posyłała kolegom ze szkół listy z pogrózkami. Wiele dzieci ze strachu płaciło haracz.

Policja przeprowadziła dochodzenie

i zatrzymała czterech członków szajki młodocianych terrorystów, z których najstarszy miał lat 13, najmłodszy — 10. Zdobywane pieniądze obiecujący ci chłopcy obracali na handel znaczkami pocztowymi, na kino, ciastka itp. Prócz tego utworzyli specjalną grupę, która za 20 do 30 groszy odgrywała rolę **bojówki, napadając na uczniów.** Młodocianych terrorystów oddano pod opiekę rodzicielską.

Jak się uszczepić przed zarazą bydła?

W poznańskim „Dzienniku Wojewódzkim” ukazało się nowe rozporządzenie wojewody poznańskiego w sprawie dalszego zwalczania przyszczyca.

Rozporządzenie to wstrzymuje ruch graniczny zwierzętami racicowymi na całym polsko-niemieckim odcinku granicznym województwa poznańskiego i ustanawia okręg zapowietrzony oraz okręg zagrożony przyszczyca. W związku z powyższym zostały zamknięte dla przeprowadzania zwierząt racicowych drogi, prowadzące, jak i przechodzące wzdłuż okręgu zapowietrzonego.

Tylko w razach wyjątkowych, jeśli chodzi o natychmiastowy ubój, zezwolenie może udzielić tylko starosta, przy czym przewóz zwierząt do rzeźni winien się odbywać z zachowaniem wszelkich

środków ostrożności.

Mleko wolno wywozić z okręgu zapowietrzonego dopiero po dostatecznym wyjąłowaniu.

Rozporządzenie wojewody poznańskiego weszło w życie i obowiązuje aż do odwołania.

Bonifikata przy oprocent. kredytów ulgowych nadal wynosi 4 procent.

Toruń. Pomorska Izba Rolnicza zawiadamia, że oprocentowanie kredytów ulgowych, przy których bonifikata % dokonywana jest z funduszy Ministerstwa Rolnictwa i Ref. Roln. nadal będzie wynosiła 4% w stosunku rocznym niezależnie od obniżenia stopy dyskontowej Banku Polskiego.

— Niemcy uzbroili Arabów. Z Jerozolimy donoszą, że skonfiskowana ostatnio broń u patriotów arabskich jest pochodzenia niemieckiego.

— Sala koncertowa imienia Paderewskiego. Do prezydenta miasta Lozanny wpłynął adres podpisany przez przedstawicieli poważnych osobistości z wnioskiem, aby przystąpiono do budowy planowanej od dawna sali koncertowej, która — zdaniem wnioskodawców — otrzymała winna nazwę Sali Paderewskiego w uznaniu jego zasług, jakie położył dla zebrań funduszy na budowę tej sali, dając trzy koncerty.

— Mniej masła i parówki rybne. W Niemczech zmniejszono porcję masła, otrzymywanego na kartki, o 15 procent. Jako prezent noworoczny, hitlerowcy zaofiarowali ludności „parówki rybne”, zawierające 90 procent ryby i 10 procent mięsa. Propaganda wychwała te parówki jako niezwykły przysmak.

— Testament Ludendorffa jest chyba najdziwniejszym, jaki kiedykolwiek spisano. Mówi o konieczności uwolnienia narodów spod panowania księży i żydów i kończy się apelem do Niemców: „Skupiajcie się dookoła mojej żony, dotrzymujcie jej wiary, dotrzymujcie wiary naszemu piśmie: „U świętych źródeł niemieckiej siły”.

Proces hrabiny Wielopolskiej odbędzie się w najbliższych dniach.

Wiedeń, 11. 1. Korespondent jednego z dzienników wiedeńskich donosi z Berlina, że w najbliższych dniach rozpocząć się tam ma proces Oktawii hr. Wielopolskiej, oskarżonej o działalność szpiegowską na rzecz jednego z ościennych państw.

W sprawie tej miały być rzekomo podejmowane w czasie śledztwa kroki, zmierzające do wymiany hr. Wielopolskiej, jednak władze niemieckie sprzeciwiły się temu.

250 proc. podwyżki czynszu w Moskwie.

Moskwa, 11. 1. (PAT). Korespondent PAT dowiaduje się ze źródeł miarodajnych, że czynsz komorniany w związku z przejściem domów mieszkalnych przez Sowiety, lokalne zostanie z dniem 1 stycznia rb. znacznie podniesiony. Podwyższony czynsz komorniany stanowić będzie przeszło 250 procent płaconego dotychczas komornego. Niektórzy lokatorzy otrzymali już nowe umowy mieszkalne do podpisu. Małe mieszkanie, składające się z dwóch pokoiów o powierzchni 28 m. kw. kosztować będzie 250 rubli miesięcznie. Jest to prawie całomiesięczna pensja robotnika.

Arno Alexander.

POWIEŚĆ SENSACYJNA.

55)

(Ciąg dalszy).

— Czy przypomina pan sobie swoją pierwszą wizytę? Figlarne koty angorskie, które urządziły sobie polowanie na myszy i ptaki? Otóż, była to pułapka, w którą wpadli wszyscy czterej szwagernicy przestępców. Draby były tak przejęte powagą powierzzonego im zadania, że nie znaleźli ani czasu ani ochoty, żeby przyjąć z pomocą biednym stworzonym. Pan natomiast najwidoczniej zjawiał się tu bez ukrytych zamiarów. I dlatego właśnie zajął się pan obroną ptaków i myszy przed kotami.

— Ciekawa próba — roześmiał się Devorny. — Wątpię jednak, czy wyniki jej muszą być zawsze zgodne z założeniami. Ale proszę, niech pan opowiada dalej! Jakich jeszcze sposobów chwytali się przestępcy? Co się stało?... — dodał zmienionym głosem.

Stary zdawał się nasłuchiwać w skupieniu. I Devorny posłyszał teraz jakiś osobliwy odgłos. Dobiegał od strony o-

grodu i brzmiał jak skomlenie.

— Moje dogi! — krzyknął przestraszony profesor i wybiegł przed dom.

Devorny został sam. Rozejrzał się z roztargnieniem. Jednego nie mógł pojąć: dlaczego Mutachora teraz jeszcze nie zdradzał mu, że jest nieznanym przyjacielem. A może nim nie jest? Jednakże — te inicjały A. M., te zastanawiające zbieżności...

Głośny huk przerwał rozmyślenia Devorny'ego. Co to? Strzelano w ogrodzie? Jednym susem znalazł się przy oknie, ale w tej samej chwili otworzyły się drzwi i wszedł Mutachora z rewolwerem w ręku.

— Pan... strzelał? Do kogo? — zapytał zdumiony detektyw.

Starzec drżał całym ciałem.

— To koty! Mordercy! — dyszał ciężko. — Przy każdym włamaniu truli mi psy... Ale tym razem... jeden żył jeszcze... Musiałem go sam dobić...

Długą chwilę panowało milczenie. Devorny sądził, że Mutachora nie już

nie powie, ale ten podjął nagle opowiadanie:

— Dwa razy mieli mnie już w swoich rękach — powiedział głucho. — Za pierwszym razem próbowali mnie zahipnotyzować. Nie był to zresztą najgorszy pomysł, ale na szczęście nie mam właściwości medialnych. Roześmiałem się hipnotyzerowi w twarz. Za drugim razem... — Urwał i wbił wzrok w ziemię. Niespodziewanie wyciągnął przed siebie obie ręce. — Czy przyjrzał się pan już kiedyś moim kciukom?

— Nie rozumiem. Hm... tak... pańskie wielkie palce są bardzo zniekształcone. Przypuszczałem, że to dziedziczne...

— Bynajmniej! — syknął Mutachora. — Przyszedłem na świat jako człowiek zupełnie normalny.

Spojrzał szyderczo na skrzycone, zdegenerowane palce.

— To od obcęgów! — powiedział nagle.

— Niemożliwe... — krzyknął Devorny.

— Członkiem tej bandy jest między innymi pewien Chińczyk — wyjaśnił profesor. — On właśnie wpadł na ten wspaniały pomysł. Nie ograniczył się zresztą do tego! Widzi pan...

Energicznym ruchem odgarnął włosy z boków twarzy.

Devorny z trudem stłumił okrzyk przerażenia. Ujrzał uszy Mutachory: i one były zniekształcone, pocięte. Stary wyglądał jak pinczer, albo jak dog.

Profesor zasłonił włosami oszczędzone miejsca i nalał sobie drugą filiżankę kawy.

— Tak, próbowano wydrzeć mi siłę moją tajemnicę — powiedział cicho. — Ale i to nie doprowadziło do niczego. Wyttrzymałem pół godziny a po tym straciłem przytomność. Mój organizm nie jest odporny na takie próby. W końcu zrozumiał to nawet te draby, od tego czasu brodem nie próbowano już podobnych środków, najpewniej ze strachu, że mógłbym przy tym postradać życie, które przedstawia dla nich tak bezcenną wartość.

— Musi to być nie lada tajemnica — zauważył ostrożnie Devorny. — Trudno po prostu sobie wyobrazić, żeby ktoś zadawał sobie aż tyle celem zdobycia jakichś wiadomości.

— O tak, jest to tajemnica bardzo wielkiej wagi — odparł Mutachora chłodno, jak gdyby chcąc samym tonem dać detektywowi do zrozumienia, że nie zamierza rozwijać tego tematu. Spojrzał na zegar ścienny. — Czy wie pan, która godzina?

Detektywa interesowało wprawdzie w tej chwili raczej wszystko inne, niż godzina, ale udał posłusznego, że jest przerażonym.

— Co? Już trzecia? Boże, jak ten czas leci!

— Muszę teraz iść spać — powiedział Mutachora wstając z krzesła. — Jeśli pan ma ochotę, może pan przeczekać u mnie. Ten tapczan w kącie jest chyba wystarczająco długi?

Ciąg dalszy nastąpi.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Czy trzeba się oderwać od złota?

Był taki czas, zaraz po wojnie, że prawie wszystkie państwa świata oparły swą walutę o złoto. Chciano w ten sposób powrócić do stosunków przedwojennych. Zawód był całkowity. Po kolei, jedno państwo za drugim wśród mniej czy bardziej dramatycznych okoliczności odczepiało swą walutę od złota. Uczyniły to takie potęgi walutowe jak Anglia, Stany Zjednoczone i Francja. Państwa, które posiadają prawie trzy czwarte zapasów złota monetarnego świata nie mają dziś walut opartych na złocie.

Biedna Polska, która ma w skarbcu Banku Polskiego nędzne 400 z czymś milionów złotych — pierwszy lepszy milioner amerykański może mieć więcej złota w swoim schowku bankowym — trzyma się pozłomu złota z uporem bezgranicznym. Jest to polityka pana Matuszewskiego, który z lamów „Gazety Polskiej” grzmiał na całą Polskę w obronie złotej waluty i obiecywał nam cuda, jeśli zostanie niewzruszony. I miał do pewnego stopnia rację. Stał się najpierw taki cud, że odebrano mu możliwość pouczenia narodu o dobrodziejstwie „złotego”. Stał się cud następny, że mimo tej dymisji politykę tę robi się dalej. Największy jednak z cudów, to cud polskiej nędzy gospodarczej i naszego w nim bezwolnego trwania.

Mamy złotą walutę i mamy dzięki temu najwyższe ceny. Jesteśmy biedni i nie pracujemy. Inni robią tanio to, co my nędzarze, niemający co do ust włożyć, robimy drogo. Zapoznajmy się np. z taką statystyką, sprostowaną przez b. ministra skarbu Dziechowskiego w jego książce „Mit złotej waluty”.

	1926	1929	Kwiecień	1937
	ceny złote		nominalne	złote
Polska	91,2	100,0	62,6	62,3
Anglia	108,5	100,0	95,4	57,0
Stany Zjedn.	106,1	100,0	92,3	54,5

„Wynika z tego — pisze cytowany autor — że ceny polskie w złocie należałyby obniżyć o 8%, by osiągnąć ustosunkowanie się cen podobne do tego, jakie było między Polską i Anglią w roku 1929 i o 12%, by przywrócić stosunek z 1929 r. między cenami polskimi i amerykańskimi”.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego w latach 1932-36.

Omawiając budownictwo mieszkaniowe w powyższym okresie podaje tygodnik „Polska Gospodarka” zeszyt 2 z dn. 8. I. br. ciekawe liczby ilustrujące nateżenie ruchu budowlanego i zainwestowane w nim kapitały. I tak więc ogólna ilość budynków oraz nadbudówek i dobudówek rozpoczętych wyniosła w omawianym okresie 69.465. Przyjmując 1932 r. = 100 otrzymujemy dla r. 1936 wskaźnik 124. Ogólna kubatura wyniosła 47.275 tys. m³, przy czym w r. 1932 przebudowano 7.162 tys. m³, a w roku 1936 14.396 tys. m³, a więc dwa razy więcej (wskaźnik 201). Ilość mieszkań oddanych do użytku wyniosła 167.105; (wskaźnik dla 1936 r. wynosi 170). Ogólna ilość izb mieszkalnych w tych budynkach wynosi 450.610, przy czym wskaźnik ze 100 w 1932 r. podniósł się do 176 w 1936 r.

Przeciętnie dane dla budownictwa mieszkaniowego w latach 1932 i 1936 przedstawiają się następująco (pierwsza liczba dla 1932 r., druga dla 1936 r.): przeciętna kubatura jednego budynku 538 m³ i 874 m³ (plus 62%), przeciętna kubatura jednej izby 97 m³ i 111 m³ (plus 14%), ilość mieszkań w jednym budynku 2,1 i 2,9 (plus 38%), przeciętna ilość izb w jednym budynku 5,5 i 7,9 (plus 44%), ilość izb w jednym mieszkaniu 2,6 i 2,7 (plus 4%).

Przyjmując przeciętny koszt budowy jednej izby mieszkalnej w wysokości zł 2.500 (przewaga budownictwa dużych domów w dużych miastach) ogólny koszt budowy 450 tys. izb w latach 1932—1936 wynosił zł 1.125 miln. zł. Przyjmując dla 1937 r. orientacyjną liczbę 100 tys. izb, otrzymamy globalny koszt w okresie 6 lat ok. 1.375 miln. zł.

Prasa francuska żąda zwiększenia importu lnu polskiego.

Monopol sowiecki rozpoczął ostatnio sprzedaż lnu w nieznacznych partiach, lokując na rynku północnej Francji około 8.000 ton. W bieżącej kampanii dostawy z Z.S.R.R. wynieść mają 20.000 ton, tak, że francuskie sfery kupieckie uważają, że dalsze dostawy surowca sowieckiego nie nastąpią wcześniej, niż w marcu 1938 r.

Sytuacja na rynku jest mocna i ceny wysokie. To też nabywcy powstrzymują się od dokonywania większych transakcji. Prasa fachowa zwraca uwagę na konieczność zaopatrywania się w len pochodzenia innego, wskazując jednocześnie na możliwość zwiększenia importu lnu polskiego.

Powinniśmy byli pójść z funtem szterlingiem i mielibyśmy koniunkturę i to prawdziwą koniunkturę już od 1933 roku. Tymczasem biedowaliśmy dwa lata dłużej i obecnie, gdy my zaczynamy, świat wchodzi już w okres cofania się. Powstaje pytanie, czy nie trzeba będzie odrobić tego i o-

Smętek zmotoryzowany

Pod powyższym tytułem ironizuje w „Gospodarce Narodowej” p. Franciszek Kozłowski:

„Polityka demotoryzacyjna (odmotoryzowania) prowadzona jest prawidłowo, przy użyciu wielu i różnorodnych środków, koncentrycznie (dośrodkowo) do tego samego celu zmierzających. Stwierdzając to nie chcemy być gołosłowni. A więc: dziedzina celna (rekordowo wysoka ochrona celna, odgradzająca kraj od tanich wozów zagranicznych); dziedzina podatkowa (obciążenie podatkowe samochodów, dyskryminujące (poniżające) je w stosunku do innych środków lokomocji; traktowanie posiadacza samochodu jako podejrzanego o ukrwanie dochodu); dziedzina prawa przemysłowego, (koncesjonowanie taksówek, dyskryminujące je w stosunku do przewozu konnego, koncesjonowanie fabryk i montażowni samochodowych); dziedzina komunikacyjna (uciążliwe rygory stosowane wobec komunikacji autobusowej); dziedzina inwestycyjna (wyłączenie garaży spod dobro-

derwać złotego od złota, którego przecież nie posiadamy. Trzeba również wpompować w nasze gospodarstwo przynajmniej tyle znaków pieniężnych, które ma mała Estonia. Państwo to posiada obieg cztery razy większy na głowę mieszkańca niż Polska. Idąc za jej wzorem możnaby zatem powiększyć nasz obieg o trzy miliardy złotych. Te trzy miliardy to właśnie pieniądze, których tak brak i na budowę szos i na regulację Wisły i na budowę COP.

Pozostaje tylko jedna wątpliwość już z natury nieekonomicznej. Czy Polska może mieć dobrą politykę gospodarczą jeśli nie ma żadnej, ale to żadnej polityki... politycznej?.. (s).

dziejstw podatkowych przewidzianych dla nowych budowli); dziedzina polityki cen (utrzymywanie na wysokim poziomie cen materiałów pędnych); dziedzina policyjna (traktowanie automobilisty jako winowajcy każdego wypadku; chętna tolerowanie anarchii drogowej); dziedzina turystyczna (szpuntowanie bezdrożami głównych szlaków turystycznych); dziedzina przedsiębiorczości prywatnej (rozganianie dyrekcji państwowej fabryki, gdy tylko dyrekcja ta zdolała opracować długofalowy, dobry, czy zły program działania). Trudnoby wymienić inne zjawiska gospodarcze, równie starannie obstawione urządzeniami polityczno-gospodarczymi, popychającymi je w „zamierzonym” kierunku.

Niby coś się tam teraz robi, ale samochodów w rzeczywistości nie przybywa. Najważniejsze jest to, że podobna „celowość” jak w polityce demotoryzacyjnej panuje również na wszystkich innych odcinkach naszego życia.

Rozwój spółdzielczości w r. 1937.

Ruch spółdzielczy w r. 1937 szedł szybko naprzód, zaznaczając się wzmoczoną aktywnością organizacyjną i pomyślnymi rezultatami działalności gospodarczej.

Ogólna liczba spółdzielni wzrosła o 882 nowe placówki. Jest to największy rozrost organizacyjny, jaki spółdzielczość wykazała w ostatnich latach, przy czym najsilniej przejawiał się on w okręgach wiejskich, a w szczególności na kresach wschodnich. Większość nowych spółdzielni przystąpiła do odpowiednich związków rewizyjnych; i tak liczba spółdzielni Związku „Społem” wzrosła o 270 nowych placówek, przeważnie spółdzielni spożywczych. Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych przyjął 274 nowe spółdzielnie z czego największą przypadła na rolniczo-handlowe i rolniczo-spożywcze (175) oraz na mleczarskie (78). Liczba spółdzielni Związku Spółdzielni i Zrzeszeń pracowniczych wzrosła o 90.

Dodatnim objawem w ruchu spółdzielczym był dalszy spadek liczby tak zw. „dzi-

kich spółdzielni” czyli nie należących do żadnego związku. W ciągu ostatnich 4-let lat liczba ich zmalała z 10 tys. do 6 tys. Jeżeli chodzi o działalność gospodarczą, to stwierdzić należy przede wszystkim wydatny wzrost obrotów spółdzielni towarowych. Obroty spółdzielni spożywców wzrosły przeciętnie o około 10%. Suma obrotów w spółdzielniach mleczarskich, należących do Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych wzrosła w stosunku do r. 1936 o 20%. Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe zwiększyły w ciągu 3-let pierwszych kwartałów swoje wkłady oszczędnościowe prawie o 8 miln. złotych. Zwiększyły również wydatnie obsługę kredytową członków, gdyż udzieliły o 120 miln. zł pożyczek więcej niż w r. 1936. Zwiększona działalność kredytowa spółdzielni jest największym wyrazem rozwoju ich wzmoczonej aktywności. Również spółdzielnie mieszkaniowe i mieszkaniowo-budowlane wykazały w r. 1937 ożywiony ruch budowlany.

Sytuacja na krajowych rynkach zbożowych.

Według danych Związku Eksporterów Zboża RP. sytuacja na krajowych rynkach zbożowych w miesiącu listopadzie ub. r. przedstawiała się następująco:

Na rynku krajowym pszenicznym mieliśmy przez część listopada okres wyższej ceny. Na jednych giełdach była ona silna, ale krótkotrwała, np. w Poznaniu, na innych słabsza, ale dłużej trwająca (Warszawa). W rezultacie poziom cen pod koniec miesiąca, mimo pewnego osłabienia po wyższe, był na wszystkich prawie giełdach wyższy niż na początku. Warunki rozwoju zasiewów były według stwierdzenia G. U. S., pomyślne z wyjątkiem północno-wschodniej części kraju, gdzie odczuwano brak wilgoci. Stan zasiewów w dniu 15 listopada, w porównaniu do r. 1936, przedstawiał się zupełnie dobrze (stopień kwalifikacyjny 3,6 wobec 2,8 w r. 1936).

Na rynku krajowym żytnim nastąpiła w ciągu miesiąca listopada lekka wyższa cen żyta. Pod koniec miesiąca wystąpiła jednak znowu tendencja słabsza, prawdopodobnie na skutek zwiększonych dowozów. Stan zasiewów żyta przedstawiał się, według oceny G. U. S. lepiej, niż pszenicy, bo wykazał stopień kwalifikacyjny 3,9 (w r. 1936 2,8).

Na rynku jęczmienia nastąpił w ciągu listopada silny spadek cen jęczmienia, wynoszący np. na giełdzie poznańskiej ok. 2,— za 100 kg. Na innych giełdach, szczególnie w Równym i we Lwowie, zniżka była słabsza. Stan zasiewów ożymych jęczmienia wykazuje ten sam stopień kwalifikacyjny, co pszenica (3,6 wobec 3,0 w r. 1936).

Na rynku krajowym ceny owsa utrzymywały się prawie bez zmian, dopiero pod koniec miesiąca wykazały lekkie osłabienie.

Rzemiosło na rzecz Pomocy Zimowej dla bezrobotnych.

Centrala Handlowa Rzemiosła, przylączając się w imieniu reprezentowanych przez siebie warsztatów rzemieślniczych do realizacji celów Ogólnopolskiego Komitetu Akcji Pomocy Zimowej Bezrobotnym, zadeklarowała na cel powyższy ofiarę w formie 100 par obuwia dziecięcego skózanego, wykonanego przez zrzeszone w C. H. R. warszta-

ty i spółdzielnie szwskie. Ofiara powyższa złożona została przez delegację Centrali na specjalnej audyencji na ręce prezesa Komitetu, p. ministra Zyndram-Kościałkowskiego, przy czym Centrala wyraziła prośbę o przeznaczenie ofiarowanego obuwia dla dzieci bezrobotnych rzemieślników.

Z sowieckiej gospodarki rolnej.

Rada komisarzy ludowych ZSRR i centralny komitet partyjny w opublikowanym zarządzeniu stwierdzają, że prace przygotowawcze do siewu wiosennego mają przebieg całkowicie niezadowolający. Plan remontu traktorów do dn. 20 grudnia r. ub. w całym Związku sowieckim wykonano zaledwie w wysokości 13 proc., a w niektórych republikach, jak np. Czecheno-Inguszeńskiej, plan ten wykonano w wysokości 3 proc. Agencja Tass donosi z Kalinina (Twer), że zamiast 1.640 traktorów odremontowano tam tylko 4. Nasiona do dn. 15 grudnia ub. r. przygotowano w całym Związku tylko w wysokości 76 proc. planu, z czego oczyszczono zaledwie 18 proc. W licznych miejscowościach fundusz siewny składa się z nieodpowiedniego ziarna. Wiele stacji maszynowo-traktorowych oraz organizacji rolnych pozostaje bez kierownictwa. Zaopatrzenie w materiały pędne bardzo słabe.

„Prawda” podkreśla, że stan robót przygotowawczych do siewu, wywołuje poważny niepokój. Największy jednak niepokój wywołuje pozostawanie w tyle rejonów południowych.

„Izwestia” natomiast w artykule wstępnym podkreśla, że wszystkie zarzuty, dotyczące słabego przygotowania do siewu wiosennego, winny być kierowane pod adresem ludowego komisarza rolnictwa ZSRR. Przypomnieć należy, że po Czernowie przed kilku miesiącami ludowym komisarzem rolnictwa mianowany został Ejche, sekretarz zachodnio-syberyjskiego krajowego komitetu partyjnego i kandydat na członka Politbiura.

Bilans Banku Polskiego.

W ciągu III dekadę grudnia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,3 zł do 434,9 miln. zł, a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 0,3 miln. do 36,1 miln. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — powiększył się o 54,5 miln. zł do 1.059,5 miln. zł.

Pokrycie złotem wynosi 32,97%.

Import szprotów.

Wobec ciągłego braku szprotów, od 20 do 28 grudnia 1937 r. przywieziono ze Szwecji i Danii ogółem 213 tys. kg szprotów. Poza tym przywieziono z Danii 22 tys. kg. dorazy oraz duże ilości śledzi solonych, mrożonych i 75 skrzyń makreli.

Rekordowy wywóz rudy żelaznej ze Szwecji.

Wywóz rudy żelaznej ze Szwecji kształtował się w r. 1937 w dalszym ciągu zwiększająco, co tłumaczy się ożywieniem w hutnictwie całego świata. Największe przedsiębiorstwo kopalni rud żelaznych Szwecji Grangesberg, którego wywóz stanowi olbrzymi procent całego wywozu rud szwedzkich, wyeksportowało w r. ub. 11.984 tys. t. rud żelaznych, a więc najwyższą ilość z kiedykolwiek przed tym notowanych. Oto, co mogą zobrażenia!

Środki ochronne przeciwko epidemii pryszczycy.

Poznań, 11. I. W poznańskim „Dzienniku Wojewódzkim” ukazało się nowe rozporządzenie wojewody poznańskiego w sprawie dalszego zwalczania pryszczycy.

Rozporządzenie to wstrzymuje ruch graniczny zwierzętami racicowymi na całym polsko-niemieckim odcinku granicznym województwa poznańskiego i ustanawia okręg zapowietrzony oraz okręg zagrożony pryszczycą. W związku z powyższym zostały zamknięte dla przeprowadzenia zwierząt racicowych drogi, prowadzące, jak i przechodzące wzdłuż okręgu zapowietrzonego.

Tylko w razach wyjątkowych, jeśli chodzi o natychmiastowy ubój, zezwolenia może udzielić tylko starosta, przy czym przewóz zwierząt do rzeźni winien się odbywać z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Mleko wolno wywozić z okręgu zapowietrzonego dopiero po dostatecznym wyjałowieniu.

Rozporządzenie wojewody poznańskiego weszło w życie i obowiązuje aż do odwołania.

St. Szukalski, Bydgoszcz. Notowania z ostatnich dni za 100 kg. Bydgoszcz, dnia 7 stycznia 1938 r.

Koniczyna czerwona 130,00—140,00; Koniczyna szwedzka 210,00—240,00; Koniczyna biała 190,00—200,00; Koniczyna 201a w łuskach 34,00—38,00; Koniczyna 201a aduszcza 70,00—80,00; Przełot 90,00—105,00; Raigras angielski 90,00—95,00; Tymotka 25,00—28,00; Seradeta 25,00—28,00; Wyka latowa 17,00—19,00; Wiczka zimowa 00,00—00,00; Peluszkia 18,00—19,00; Groch Wiktorla 25,00—25,00 Groch polny 25,00—27,00; Groch zielony 23,00—25,00; Rzepak zimowy 54,00—56,00; Rzepak letni 51,00—53,00; Rzepak zimowy 51,00—52,50; Siemie lniane 45,00—47,00; Len 00,00—00,00; Mak niebieski 75,00—78,00; Mak biały 100,00—120,00; Lubin 201a 13,00—14,00; Lubin niebieski 12,00—13,00; Gorczyca 32,00—35,00; Tatarska 19,00—21,00; Proso zwyczajne 18,00—22,00.

Ukrywano w tajemnicy największą katastrofę kolejową świata jaka wydarzyła się podczas wojny światowej.

(ak) Po raz pierwszy po dwudziestu latach za zgodą rządu francuskiego docierają do wiadomości publicznej szczegóły bodaj największej katastrofy kolejowej świata, jaka wydarzyła się podczas wojny światowej. Blisko tysiąc ofiar pochłonęła ta straszna katastrofa kolejowa:

660 żołnierzy i oficerów jednego z najlepszych pułków francuskich zginęło na miejscu.

a reszta odniosła cięższe, lub lżejsze rany. Straty w ludziach w tej wstrząsającej katastrofie były więc większe, aniżeli straty poniesione w niejednej bitwie, jakie toczyły się podczas wojny światowej. Z tej przyczyny rząd francuski uważał za wskazane, pod naciskiem ostrej cenzury, nie dopuścić swego czasu do rozpowszechniania wiadomości o strasznym nieszczęściu, z obawy, że mogła ona wywołać ujemne skutki i przykre wrażenie na ludność pozostałą w kraju. Cenzura dotycząca tej wiadomości do niedawna jeszcze nie pozwoliła publikować. Dopiero teraz uchylono rąbek tajemnicy o wielkiej katastrofie.

Wydarzyła się ona w dniu 12 grudnia 1917 r. na pograniczu francusko-włoskim.

W tym dniu zjawilo się w miasteczku granicznym Mondane, położonym wysoko w Alpach, około 1.100 żołnierzy francuskich, którzy otrzymali urlop po stoczonych walkach na froncie włoskim. Żołnierze pragnęli jak najprędzej dostać się do swych rodzinnych stron i dlatego nalegali, ażeby transport szybko doszedł do skutku. W ogromnym pośpiechu zestawiono długi pociąg, złożony ze starych, włoskich wagonów drewnianych, już nawet niezdatnych do przewożenia amunicji na front. Mało to jednak obchodziło żołnierzy, tęskniących za domem rodzinnym. Szturmowali po prostu wagony kolejowe i domagali się koniecznie od maszynisty, ażeby czym prędzej pociąg ruszył w drogę. Tak konduktorzy kolejowi, jak i maszynista Girard stanowczo sprzeciwiali się wypuszczeniu pociągu ze stacji i zaprotestowali przeciwko korzystaniu z wagonów ponieważ nie tylko znajdowały się one w stanie bardzo opłakanym, lecz ponadto niebezpieczeństwo powiększał w dodatku jeszcze fakt, że były one przepełnione. Znowu żołnierze domagali się od swych oficerów, ażeby stanowczo spowodowali odjazd pociągu. Pod naciskiem żołnierzy, oficerowie zdecydowali wreszcie i dali urzędnikom kolejowym rozkaz wojskowy wyruszenia pociągu do Grenoble.

Miasteczko graniczne Mondane położone jest na jednej z najwyższych przełęczy kolejowych Alp francuskich. Z tego powodu jazda z wspomnianej stacji do Grenoble jest jedną

z najbardziej stromych i najbardziej niebezpiecznych w całej Francji.

Jak sprężynka okraczała w zegarku wije się droga ze szczytów górskich w dół. Niebezpieczne serpentyny ciągną się wzdłuż stoków górskich i obok głębokich wawozów do doliny Isere, wpływającej do Rodanu. Najbardziej jednak niebezpieczną jest część trasy kolejowej, położonej pomiędzy miejscowością Mondane a małym osiedlem alpejskim Saint-Michael.

Maszynista zdając sobie sprawę z tego, że nie jest w stanie wstrzymać odjazdu pociągu, domagał się przynajmniej od żołnierzy, ażeby poczekać do chwili przyjazdu drugiej lokomotywy, co byłoby konieczne ze względu na wielką pochyłość terenu. Pułkownik jednak nic o tym nie chciał słyszeć i wydał rozkaz natychmiastowego wyruszenia pociągu ze stacji. Tak więc przepełniony pociąg ruszył o godzinie 11,15 wieczorem ze stacji Mondane. Bardzo trudna była praca, jaką spełnić musieli maszynista i palacz, ażeby kontrolę pociągu utrzymać w swoich rękach. Jadąc bardzo powoli, pociąg minął szczęśliwie pierwszy spad

Zbyt dobrze schowała swój skarb.

W Gamaleri, jednej z wiosek Piemontu, znaleziono w polu 65-letnią staruszkę na pół zamarzną. Okazało się, że staruszka zarobiła przed 35 laty pieniądze stale nosila z sobą, a teraz, z obawy przed zrabowaniem, zakopała je pod jednym z przydrożnych drzew. Od kilku dni, pomimo silnych mrozów staruszka szukała swego skarbu, gdyż nie pamiętała, pod którym drzewem został zakopany. Zmęczona długim, bezskutecznym poszukiwaniem położyła się w polu, nie zważając na mróz i mogłaby przypłacić życiem swoją lekkomyślność, gdyby nie pomoc okolicznych włóścian, którzy znaleźli ją wyczerpaną i zamarzną.

przed Saint-Michael. I hamulce dotąd działały jeszcze bez zarzutu — ale teraz stała się rzecz straszna: hamulce nagle odmówiły posłuszeństwa i w krótkim czasie pociąg nabral ogromnego rozpędu i z zawrotną szybkością zaczął się w dół. Początkowo zegar wskazywał 120 kilometrów, potem 150 i jeszcze więcej. Katastrofa była nieunikniona.

Pędząc z szaloną szybkością na pokrytych lodem szynach, pociąg zbliżał się do niebezpiecznego zakrętu. Tu nastąpił silny wstrząs i maszynista jak i palacz poczuli, że lokomotywa odłączyła się od pociągu i sama pędziła ku dolinie. Wagon drewniany natomiast wyskoczył z szyn i rozbił się o skałę, po czym wraz

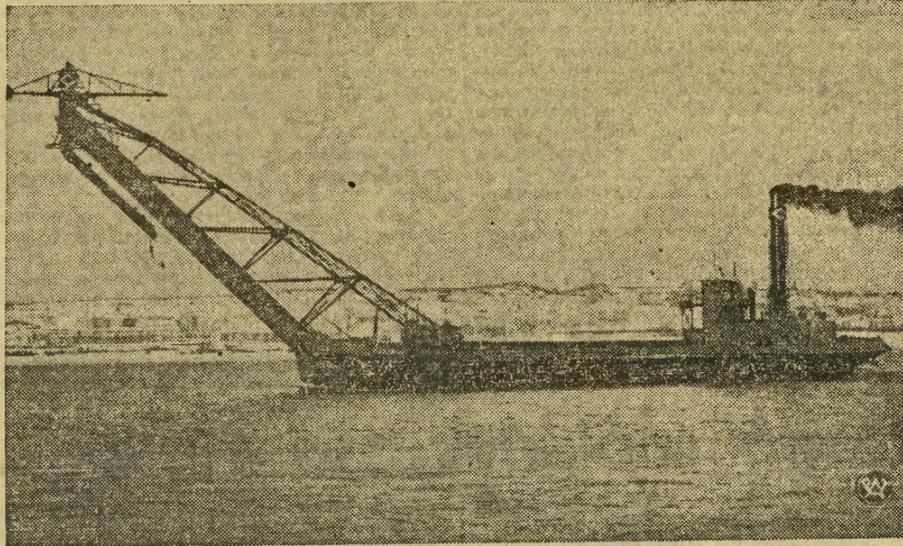
z żołnierzami runęły w przepaść.

Zaalarmowani mieszkańcy osiedla Saint-Michael przez całą noc brali udział w pracach ratowniczych. Nie dużo jednak osób można było uratować. Pociąg uderzając

z ogromną siłą o ścianę skały rozbił się niemal doszczętnie, a resztę spustoszenia dokonała eksplozja granatów i innej amunicji, znajdującej się w pociągu. Ogółem zginęło w tej największej katastrofie 660 dzielnych żołnierzy, którzy poprzednio stoczyli już niejedną ciężką walkę.

Wiadomość o tej katastrofie przez 20 lat trzymano w ścisłej tajemnicy. Dopiero niedawno uchylono rąbek tajemnicy. Wiedzieli o niej jednak członkowie rodzin tragicznie zmarłych w katastrofie, którzy rok rocznie odbywają pielgrzymki do małej miejsciny alpejskiej, w której w międzyczasie ustawiono pomnik ku czci ofiar katastrofy. Pułkownika ponoszącego odpowiedzialność za katastrofę, gdyż wydał rozkaz do wyjazdu pociągu, nie można było stawić przed sąd, sam bowiem znalazł śmierć w katastrofie. Maszynistę i palacza natomiast sąd uwolnił, gdyż byli niewinni i działali z rozkazu wojskowego.

Z życia portu gdyńskiego.

Stacja bunkrowa „Robur VII” w Gdyni, która ładuje 300 ton węgla na godzinę.

Sztuczna wyspa. Podziemne hangary i jeziora dla hydroplanów.

W zatoce San Francisco powstaje wyspa. — San Francisco wstawiło się swoimi gigantycznymi mostami. Wszystkie amerykańskie i światowe rekordy budowania mostów pobite zostały przez budowę dwu olbrzymich mostów Frisco — Sausalito i Frisco — Oakland.

Nawet w czasie powodzi, most Sausalito wznosi się o przeszło 230 stóp ponad powierzchnię wody. Prawie półtora kilometra wynoszą rozpiętości między gigantycznymi głównymi filarami. Most Oakland posiada długość 13 kilometrów i przewyższa w ten sposób wszystkie podobne budowle na świecie, chociaż nawet w środku prowadzi przez stały ląd, przez małą skalistą wyspę Yerba Buena. Do tej wyspy dołączają się dalszy „ląd”, który nie jest jeszcze gotowy i oddany będzie do właściwego użytku dopiero w r. 1939: jest to słynna już dzisiaj sztuczna wyspa w zatoce San Francisco.

Z tą sztuczną wyspą jest cała historia. Oficjalnie przeznaczona jest na wielką wystawę światową w roku 1939. Buduje się na niej wszystkie budowle pomiarowe i poboczne zakłady, służące do wzno-

szczenia wystawy. Most wystarcza zupełnie dla komunikacji i jej niezahamowanego ruchu. Obliczono, że w ciągu jednego dnia może przepuścić wygodnie 100.000 pasażerów w obu kierunkach, pieszych i w samochodach. Dla rzadkich gości, przybywających samolotami, przewidziane są tereny do lądowania i porty dla hydroplanów. Szosa samochodowa otacza większą część sztucznej wyspy. — Wznosi się ona lekko na swoim krańcu i wiedzie przez Yerba Buena prosto na most.

Ponieważ urządzenia wodne nie mają służyć wyłącznie tylko dla samolotów, przedsięwzięto wiercenia wewnątrz prawdziwej wyspy nie tylko dlatego, ażeby most biegł w równym kierunku. Całe wnętrze prawdziwej wyspy poryte jest siecią sztolni, podziemnych komór, a nawet podziemnych jezior. Wszystkie te urządzenia nie mają nic wspólnego z wystawą światową: mają charakter wybitnie wojskowy. Częściowo głęboko pod powierzchnią wody, w głębi wyspy Yerba Buena, zbudowane są magazyny, komory sypialniane i składy materiałów wybuchowych, które mają po tym zabezpie-

Z PROWINCJI.

Samobójstwo rolnika.

Nowe n/W. (t) W Wielkim Komórsku pod Nowem targnął się na życie 35-letni rolnik Lucjan Klein. Zamach miał miejsce na tle obędu religijnego. Rzecz działa się już w dniu 3 bm. późnym wieczorem, lecz została dopiero teraz zgłoszona do policji. Otóż krytycznego wieczoru Klein, odczekawszy, aż wszyscy w domu zasną na dobre, udał się do stodoły na siano i tu powiesił

się na powrozie pod stropem. W tej chwili jego żona, przebudziwszy się nagle, przelęta złym przecuciem, poszła do stodoły. Widząc co się stało, pobiegła co rychlej po nóż, przecięła pętlę i przystąpiła do ratowania nieprzytomnego. Wezwano lekarza. Klein odzyskał przytomność, ale nie odzyskał mowy i następnego dnia (4 bm.) zmarł.

czyć „główną arterię powietrzną Pacyfiku”. Kilkadziesiąt samolotów bombowych może się zmieścić w bezpiecznych jaskiniach skalnych, kilkadziesiąt dalszych w odpowiednich hangarach podziemnych i nadziemnych. Jasne jest, że liczba tych samolotów, umieszczonych na wyspie Yerba Buena, jest nieznana. O ile wiadomo, uzbrojenie wyspy jest jednak bardzo silne.

Na wyspie i w głębi wyspy może mieszkać stale kilka tysięcy ludzi, nawet wtedy, gdyby połączenie z lądem stałym było przerwane. Bo zapasy wystarczają na całe miesiące. Prócz tego w podziemiach znajdują się różne składy i warsztaty reparacyjne, słowem wszystko, co jest potrzebne do wyposażenia wielkiego portu lotniczego.

Urządzenia te uzupełnione będą przez wspomnianą sztuczną wyspę wystawową. Zrozumiałe jest, że władze wojskowe czekają z niecierpliwością na zamknięcie wystawy, ażeby oddać wyspę do celów wojskowych. Tymczasem jednak prowadzi się nadal roboty przygotowawcze. Sztuczna wyspa otrzyma również coś w rodzaju podziemia, które będzie zamknięte dla osób zwiedzających wystawę. Obecnie widzi się tylko baseny dla hydroplanów i słyszy się tylko detonacje we wnętrzu Yerba Buena.

Wyspa posiada idealne położenie strategiczne: opanowuje praktycznie wejście do olbrzymiej zatoki San Francisco i służyć ma za bazę powietrzną dla maszyn, które bronić będą kiedyś Stanów Zjednoczonych na Oceanie Spokojnym.

Prośba ex-królowej wyspy Moheli.

Sensacją ostatnich dni, która wywołała poruszenie w Paryżu jest ogłoszona przez prasę wiadomość, że ex-królowa wyspy Moheli—Selima Machimba znajduje się obecnie w nędzy.

Licząca dzisiaj przeszło 60 lat ex-królowa, po wyjściu za mąż za francuskiego żandarma, rzuciła tron, kraj, majątek i zrezygnowała ze swych praw do spadku.

Obecnie ex-królowa żyje razem z mężem i dziećmi w skrajnej nędzy w miasteczku Côte d'Or. Skromna pensja jej męża i wyznaczona jej przez rząd francuski renta roczna w wysokości 3.000 franków (około 500 zł) nie wystarcza nawet na najskromniejsze utrzymanie rodziny.

Niedawno Selima Machimba zwróciła się do prezydenta Francji z prośbą o podwyższenie jej renty. Nie otrzymawszy odpowiedzi, czarna ex-królowa napisała teraz list otwarty do wszystkich księży w Europie, wzywając ich o pomoc.

„Doskonała” kuracja znachora.

W państwach bałkańskich znachorstwo jest jeszcze bardzo rozpowszechnione i rozwija się w najlepsze, ponieważ ludność, pomimo zakazu władz i przykrych skutków leczenia, chętnie z rad znachorów korzysta.

Jaskrawy wypadek zdarzył się niedawno w miasteczku Toplica w Jugosławii. Leczył tam 70-letni starzec, dwukrotnie już karany za znachorstwo.

Pewnego razu zgłosił się do niego człowiek pokąsany przez wściekłego psa. Znachor zastosował niezwykle „pewny” według niego środek przeciw wściekliznie, a mianowicie przebił mu język rozżarzoną szpilką, a po kilku dniach, dla wszelkiej pewności, przeciął mu żyłkę na podniebieniu. Wskutek tych końskich zabiegów pacjent stracił dwa litry krwi i zaniemógł; zrozpaczony usiłował dwukrotnie popełnić samobójstwo. Znachor zaraz po „udanej” operacji otrzymał jako honorarium 60 dynarów (około 7 złotych) w gotówce i 5 litrów wina, a następnie w sądzie 2 miesiące więzienia. Ponadto sąd skazał na zapłacenie ubogiemu pacjentowi 800 dynarów odszkodowania.

KORONOWO. TGL koło w Koronowie urządza skromną zabawę taneczną z dowcipnymi popisami w niedzielę, dnia 16 bm. o godz. 7 wiecz. u p. Nowaka, a żeńskie koło LOPP to samo w niedzielę 6 lutego o godz. 7-mej wiecz. też u p. Nowaka.
— Nie mało radości doznała dzieciarnia koronowska na obchodzie gwiazdkowo-pronagandowym żeńskiego koła LOPP. Było gwarno i wesoło, jak rzadko kiedy.

DZIAŁ GOSPODARCZY

Czy trzeba się oderwać od złota?

Był taki czas, zaraz po wojnie, że prawie wszystkie państwa świata oparły swą walutę o złoto. Chciano w ten sposób powrócić do stosunków przedwojennych. Zawód był całkowity. Po kolei, jedno państwo za drugim wśród mniej czy bardziej dramatycznych okoliczności odczepiało swą walutę od złota. Uczyniły to także potęgi walutowe jak Anglia, Stany Zjednoczone i Francja. Państwa, które posiadają prawie trzy czwarte zapasów złota monetarnego świata nie mają dziś walut opartych na złocie.

Biedna Polska, która ma w skarbcu Banku Polskiego nędzne 400 z czymś milionów złotych — pierwszy lepszy milioner amerykański może mieć więcej złota w swoim schowku bankowym — **trzyma się poziomu złota z uporem bezgranicznym.** Jest to polityka pana Matuszewskiego, który z lamów „Gazety Polskiej” grzmiał na całą Polskę w obronie złotej waluty i obiecywał nam cuda, jeśli zostanie niewzruszony. I miał do pewnego stopnia rację. Stał się najpierw taki cud, że odebrano mu możliwość pouczenia narodu o dobrodziejstwie „złotego”. Stał się cud następny, że mimo tej dymisji politykę tę robi się dalej. Największy jednak z cudów, to **cud polskiej nędzy gospodarczej i naszego w nim bezwolnego trwania.**

Mamy złotą walutę i mamy dzięki temu najwyższe ceny. Jesteśmy biedni i nie pracujemy. **Inni robią tanio to, co my nędzarze, niemając co do ust włożyć, robimy drogo.** Zapoznaliśmy się np. z taką statystyką, sprostowaną przez b. ministra skarbu Zdzichowskiego w jego książce „Mit złotej waluty”.

	1926	1929	Kwiecień	1937
	ceny złote		nominalne	złote
Polska	91,2	100,0	62,6	62,3
Anglia	108,5	100,0	95,4	57,0
Stany Zjedn.	106,1	100,0	92,3	54,5

„Wynika z tego — pisze cytowany autor — że ceny polskie w złocie należałoby obniżyć o 8%, by osiągnąć ustosunkowanie się cen podobne do tego, jakie było między Polską i Anglią w roku 1929 i o 12%, by przywrócić stosunek z 1929 r. między cenami polskimi i amerykańskimi”.

Rozwój budownictwa mieszkaniowego w latach 1932-36.

Omawiając budownictwo mieszkaniowe w powyższym okresie podaje tygodnik „Polska Gospodarka” zeszyt 2 z dn. 8. I. br. ciekawe liczby ilustrujące natężenie ruchu budowlanego i zainwestowane w nim kapitały. I tak więc ogólna ilość budynków oraz nadbudówek i dobudówek rozpoczętych wyniosła w omawianym okresie 69.465. Przyjmując 1932 r. = 100 otrzymujemy dla r. 1936 wskaźnik 124. Ogólna kubatura wyniosła 47.275 tys. m³, przy czym w r. 1932 przebudowano 7.162 tys. m³, a w roku 1936 14.396 tys. m³, a więc dwa razy więcej (wskaźnik 201). Ilość mieszkań oddanych do użytku wyniosła 167.105; (wskaźnik dla 1936 r. wynosi 170). Ogólna ilość izb mieszkalnych w tych budynkach wynosi 450.610, przy czym wskaźnik ze 100 w 1932 r. podniósł się do 176 w 1936 r.

Przeciętne dane dla budownictwa mieszkaniowego w latach 1932 i 1936 przedstawiają się następująco (pierwsza liczba dla 1932 r., druga dla 1936 r.): przeciętna kubatura jednego budynku 538 m³ i 874 m³ (plus 62%), przeciętna kubatura jednej izby 97 m³ i 111 m³ (plus 14%), ilość mieszkań w jednym budynku 2,1 i 2,9 (plus 38%), przeciętna ilość izb w jednym budynku 5,5 i 7,9 (plus 44%), ilość izb w jednym mieszkaniu 2,6 i 2,7 (plus 4%).

Przyjmując przeciętny koszt budowy jednej izby mieszkalnej w wysokości zł 2.500 (przewaga budownictwa dużych domów w dużych miastach) ogólny koszt budowy 450 tys. izb w latach 1932—1936 wynosił zł 1.125 miln. zł. Przyjmując dla 1937 r. orientacyjną liczbę 100 tys. izb, otrzymamy globalny koszt w okresie 6 lat ok. 1.375 miln. zł.

Prasa francuska żąda zwiększenia importu lnu polskiego.

Monopol sowiecki rozpoczął ostatnio sprzedaż lnu w nieznacznych partiach, lokując na rynku północnej Francji około 8.000 ton. W bieżącej kampanii dostawy z Z.S.R.R. wynieść mają 20.000 ton, tak, że francuskie sfery kupieckie uważają, że dalsze dostawy surowca sowieckiego nie nastąpią wcześniej, niż w marcu 1938 r.

Sytuacja na rynku jest mocna i ceny wysokie. To też nabywcy powstrzymują się od dokonywania większych transakcyj. Prasa fachowa zwraca uwagę na konieczność zaopatrywania się w len pochodzenia innego, wskazując jednocześnie na możliwości powiększenia importu lnu polskiego.

Powinniśmy byli pójść z funtem szterlingiem i mieliśmy koniunkturę i to prawdziwą koniunkturę już od 1933 roku. Tymczasem biedowaliśmy dwa lata dłużej i obecnie, gdy my zaczynamy, świat wchodzi już w okres cofania się. Powstaje pytanie, czy nie trzeba będzie odrobnić tego i o-

Smętek zmotoryzowany

Pod powyższym tytułem ironizuje w „Gospodarce Narodowej” p. Franciszek Kozłowski:

„Polityka demotoryzacyjna (odmotoryzowania) prowadzona jest prawidłowo, przy użyciu wielu i różnorodnych środków, koncentrycznie (dośrodkowo) do tego samego celu zmierzających. Stwierdzając to nie chcemy być gołosłowni. A więc: dziedzina celna (rekordowo wysoka ochrona celna, odgradzająca kraj od tanich wozów zagranicznych); dziedzina podatkowa (obciążenie podatkowe samochodów, dyskryminujące (poniżające) je w stosunku do innych środków lokomocji; traktowanie posiadacza samochodu jako podejrzanego o ukrwanie dochodu); dziedzina prawa przemysłowego, (koncesjonowanie taksówek, dyskryminujące je w stosunku do przewozu konnego, koncesjonowanie fabryk i montażowni samochodowych); dziedzina komunikacyjna (uciążliwe rygory stosowane wobec komunikacji autobusowej); dziedzina inwestycyjna (wyłączenie garaży spod dobro-

derwać złotego od złota, którego przecież nie posiadamy. Trzeba również wpompować w nasze gospodarstwo przynajmniej tyle znaków pieniężnych, które ma mała Estonia. Państwo to posiada obieg cztery razy większy na głowę mieszkańca niż Polska. Idąc za jej wzorem możnaby zatem powiększyć nasz obieg o **trzy miliardy złotych.** Te trzy miliardy to właśnie pieniądze, których tak brak i na budowę szos i na regulację Wisły i na budowę COP.

Pozostaje tylko jedna wątpliwość już z natury nieekonomicznej. **Czy Polska może mieć dobrą politykę gospodarczą jeśli nie ma żadnej, ale to żadnej polityki... politycznej?**... (s).

dziejstw podatkowych przewidzianych dla nowych budowli); dziedzina polityki cen (utrzymywanie na wysokim poziomie cen materiałów pędnych); dziedzina policyjna (traktowanie automobilisty jako winowajcy każdego wypadku; chętna tolerancja anarchii drogowej); dziedzina turystyczna (szpuntowanie bezdrożami głównych szlaków turystycznych); dziedzina przedsiębiorczości prywatnej (rozganianie dyrekcji państwowej fabryki, gdy tylko dyrekcja ta zdołała opracować długofalowy, dobry, czy zły program działania). Trudno by wymieścić inne zjawiska gospodarcze, równie starannie obstarwane urządzeniami polityczno-gospodarczymi, popychającymi je w „zamierzonym” kierunku”.

Niby coś się tam teraz robi, ale samochodów w rzeczywistości nie przybywa. Najważniejsze jest to, że podobna „celowość” jak w polityce motoryzacyjnej panuje również na wszystkich innych odcinkach naszego życia.

Rozwój spółdzielczości w r. 1937.

Ruch spółdzielczy w r. 1937 szedł szybko naprzód, zaznaczając się wzmożoną aktywnością organizacyjną i pomyślnymi rezultatami działalności gospodarczej.

Ogólna liczba spółdzielni wzrosła o 882 nowe placówki. Jest to największy rozrost organizacyjny, jaki spółdzielczość wykazała w ostatnich latach, przy czym najsilniej przejawiał się on w okręgach wiejskich, a w szczególności na kresach wschodnich. Większość nowych spółdzielni przystąpiła do odpowiednich związków rewizyjnych; i tak liczba spółdzielni Związku „Społem” wzrosła o 270 nowych placówek, przeważnie spółdzielni spożywczych. Związek Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych przyjął 274 nowe spółdzielnie z czego największą przypadła na rolniczo-handlowe i rolniczo-spożywcze (175) oraz na mleczarskie (78). Liczba spółdzielni Związku Spółdzielni i Zrzeszeń Pracowniczych wzrosła o 90.

Dodatnim objawem w ruchu spółdzielczym był dalszy spadek liczby tak zw. „dzi-

kich spółdzielni” czyli nie należących do żadnego związku. W ciągu ostatnich 4-5 lat liczba ich zmalała z 10 tys. do 6 tys. Jeżeli chodzi o działalność gospodarczą, to stwierdzić należy przede wszystkim wydatny wzrost obrotów spółdzielni towarowych. Obroty spółdzielni spożywców wzrosły przeciętnie o około 10%. Suma obrotów w spółdzielniach mleczarskich, należących do Związku Spółdzielni Rolniczych i Zarobkowo-Gospodarczych wzrosła w stosunku do r. 1936 o 20%. Spółdzielnie oszczędnościowo-pożyczkowe zwiększyły w ciągu 3-4 pierwszych kwartałów swoje wkłady oszczędnościowe prawie o 8 miln. złotych. Zwiększyły również wydatnie obsługę kredytową członków, gdyż udzieliły o 120 miln. zł pożyczek więcej niż w r. 1936. Zwiększona działalność kredytowa spółdzielni jest największym wyrazem rozwoju ich wzmożonej aktywności. Również spółdzielnie mieszkaniowe i mieszkaniowo-budowlane wykazały w r. 1937 ożywiony ruch budowlany.

Sytuacja na krajowych rynkach zbożowych.

Według danych Związku Eksporterów Żoża RP. sytuacja na krajowych rynkach zbożowych w miesiącu listopadzie ub. r. przedstawiała się następująco:

Na rynku krajowym pszenicznym mieliśmy przez część listopada okres wyższej ceny. Na jednych giełdach była ona silna, ale krótkotrwała, np. w Poznaniu, na innych słabsza, ale dłużej trwająca (Warszawa). W rezultacie poziom cen pod koniec miesiąca, mimo pewnego osłabienia po zwyczaje, był na wszystkich prawie giełdach wyższy niż na początku. Warunki rozwoju zasiewów były według stwierdzenia G. U. S., pomyślne z wyjątkiem północno-wschodniej części kraju, gdzie odczuwano brak wilgoci. Stan zasiewów w dniu 15 listopada, w porównaniu do r. 1936, przedstawiał się zupełnie dobrze (stopień kwalifikacyjny 3,6 wobec 2,8 w r. 1936).

Na rynku krajowym żytnim nastąpiła w ciągu miesiąca listopada lekka zwyżka cen żyta. Pod koniec miesiąca wystąpiła jednak znowu tendencja słabsza, prawdopodobnie na skutek zwiększonych dowozów. Stan zasiewów żyta przedstawiał się, według oceny G. U. S. lepiej, niż pszenicy, bo wykazał stopień kwalifikacyjny 3,9 (w r. 1936 2,8).

Na rynku jęczmienia nastąpił w ciągu listopada silny spadek cen jęczmienia, wynoszący np. na giełdzie poznańskiej ok. 2,— za 100 kg. Na innych giełdach, szczególnie w Równym i we Lwowie, niżka była słabsza. Stan zasiewów ozimych jęczmienia wykazuje ten sam stopień kwalifikacyjny, co pszenica (3,6 wobec 3,0 w r. 1936).

Na rynku krajowym ceny owsa utrzymywały się prawie bez zmian, dopiero pod koniec miesiąca wykazały lekkie osłabienie.

Rzemiosło na rzecz Pomocy Zimowej dla bezrobotnych.

Centrala Handlowa Rzemiosła, przylączając się w imieniu reprezentowanych przez siebie warsztatów rzemieślniczych do realizacji celów Ogólnopolskiego Komitetu Akcji Pomocy Zimowej Bezrobotnym, zadeklarowała na cel powyższy ofiarę w formie 100 par obuwia dziecięcego skózanego, wykonanego przez zrzeszone w C. H. R. warszta-

ty i spółdzielnie szewskie. Ofiara powyższa złożona została przez delegację Centrali na specjalnej audjencji na ręce prezesa Komitetu, p. ministra Zyndram-Kościałkowski, przy czym Centrala wyraziła prośbę o przeznaczanie ofiarowanego obuwia dla dzieci bezrobotnych rzemieślników.

Z sowieckiej gospodarki rolnej.

Rada komisarzy ludowych ZSRR. i centralny komitet partyjny w opublikowanym zarządzeniu stwierdzają, że prace przygotowawcze do siewu wiosennego mają przebieg całkowicie niezadowolający. Plan remontu traktorów do dn. 20 grudnia r. ub. w całym Związku sowieckim wykonano zaledwie w wysokości 13 proc., a w niektórych republikach, jak np. Czeczeno-Inguszejskiej, plan ten wykonano w wysokości 3 proc. Agencja Tass donosi z Kalinina (Twer), że zamiast 1.640 traktorów odremontowano tam tylko 4. Nasiona do dn. 15 grudnia ub. r. przygotowano w całym Związku tylko w wysokości 76 proc. planu, z czego oczyszczono zaledwie 18 proc. W licznych miejscowościach fundusz siewny składa się z nieodpowiedniego ziarna. Wiele stacji maszynowo-traktorowych oraz organizacji rolnych pozostaje bez kierownictwa. Zaopatrzenie w materiały pędne bardzo słabe.

„Prawda” podkreśla, że stan robót przygotowawczych do siewu, wywołuje poważny niepokój. Największy jednak niepokój wywołuje pozostawanie w tyle rejonów południowych.

„Izwestia” natomiast w artykule wstępnym podkreśla, że wszystkie zarzuty, dotyczące słabego przygotowania do siewu wiosennego, winny być kierowane pod adresem ludowego komisarza rolnictwa ZSRR. Przypomnieć należy, że po Czernowie przed kilku miesiącami ludowym komisarzem rolnictwa mianowany został Ejche, sekretarz zachodnio-syberyjskiego krajowego komitetu partyjnego i kandydat na członka Politbiura.

Bilans Banku Polskiego.

W ciągu III dekadę grudnia zapas złota w Banku Polskim powiększył się o 0,3 zł do **434,9 miln. zł**, a stan pieniędzy zagranicznych i dewiz wzrósł o 0,3 miln. do 36,1 miln. zł.

Obieg biletów bankowych — w wyniku wyżej omówionych zmian — powiększył się o 54,5 miln. zł do 1.059,5 miln. zł.

Pokrycie złotem wynosi 32,97%.

Import szprotów.

Wobec ciągłego braku szprotów, od 20 do 28 grudnia 1937 r. przywieziono ze Szwecji i Danii ogółem 213 tys. kg szprotów. Poza tym przywieziono z Danii 22 tys. kg dorszy oraz duże ilości śledzi solonych, mrożonych i 75 skrzyń makreli.

Rekordowy wywóz rudy żelaznej ze Szwecji.

Wywóz rudy żelaznej ze Szwecji kształtował się w r. 1937 w dalszym ciągu zwyżkowo, co tłumaczy się ożywieniem w hutnictwie całego świata. Największe przedsiębiorstwo kopalni rud żelaznych Szwecji Graangesberg, którego wywóz stanowi olbrzymi procent całego wywozu rudy szwedzkiej, **wyksportowało w r. ub. 11.984 tys. t. rud żelaznych**, a więc najwyższą ilość z kiedykolwiek przed tym notowanych. Oto, co mogą zbrojenia!

Środki ochronne przeciwko epidemii przyszczyty.

Poznań, 11. I. W poznańskim „Dzienniku Wojewódzkim” ukazało się nowe rozporządzenie wojewody poznańskiego w sprawie dalszego zwalczania przyszczyty.

Rozporządzenie to wstrzymuje ruch graniczny zwierzętami racicowymi na całym polsko-niemieckim odcinku granicznym województwa poznańskiego i ustanawia okręg zapowietrzony oraz okręg zagrożony przyszczycą. W związku z powyższym zostały zamknięte dla przeprowadzenia zwierząt racicowych drogi, prowadzące, jak i przechodzące wzdłuż okręgu zapowietrzonego.

Tylko w razach wyjątkowych, jeśli chodzi o natychmiastowy ubój, zezwolenia może udzielić tylko starosta, przy czym przewóz zwierząt do rzeźni winien się odbywać z zachowaniem wszelkich środków ostrożności. Mleko wolno wywozić z okręgu zapowietrzonego dopiero po dostatecznym wyjałowieniu.

Rozporządzenie wojewody poznańskiego weszło w życie i obowiązuje aż do odwołania.

St. Szukalski, Bydgoszcz. Notowania z ostatnich dni za 100 kg. Bydgoszcz, dnia 7 stycznia 1938 r.

Koniczyna czerwona 130,00—140,00; Koniczyna szwedzka 210,00—240,00; Koniczyna biała 180,00—200,00; Koniczyna 261ta w łuskach 84,00—88,00; Koniczyna żółta oduszcza 70,00—80,00; Przech 90,00—105,00; Rajgras angielski 90,00—95,00; Tymotka 25,00—28,00; Seradela 25,00—28,00; Wyka łutowa 17,00—19,00; Wiczka zimowa 00,00—00,00; Peluska 18,00—19,00; Groch Wiktoria 23,00—25,00; Groch polny 25,00—27,00; Groch zielony 23,00—25,00; Rzepak zimowy 54,00—56,00; Rzepak letni 51,00—53,00; Rzepak zimowy 51,00—52,50; Siemie iniane 45,00—47,00; Len 00,00—00,00; Mak niebieski 75,00—78,00; Mak biały 100,00—120,00; Łubin 261ta 13,00—14,00; Łubin niebieski 12,00—13,00; Groch 32,00—35,00; Tatarska 19,00—21,00; Proso zwyczajne 18,00—20,00.

Wielkopolski Pomorze

NASZ SPRAWOZDAWCY O ŻYCIU PROWINCJI

Inowrocław.

Biblioteka miejska czynna jest codziennie od godz. 17 do 18, w soboty od 17 do 19

Biblioteka Tow. Czyteln. Ludowych mieści się w Domu Katolickim przy ulicy Plebanka, otwarta jest codziennie za wyjątkiem niedziel i świąt od godz. 17-19 tej

Biblioteka Kolejow. Przyp. Wojsk. w świetlicy „Ogniska” przy ul. Magazynowej otwarta w poniedziałki, środy i piątki od godz. 17 do 19 tej.

Karetka sanitarna, tel. 276, czynna dzień i w nocy.

Dyżur nocny pełni apteka „Pod Lwem”.

Repertuar kin:

Słońce: „Skłamałam” film polski.

Stylowy: „Mały lord”.

Świt: „Dzikie ścieszki”.

— Z kroniki policyjnej. Do komisariatu PP. doprowadzono Wawrzyniak Katarzynę za systematyczną kradzież gotówki na szkodę swego chlebobdawcy Szonerta Ludomira z Inowrocławia, gdzie była zatrudniona w charakterze pracownicy domowej. — Na szkodę firmy Milbrandt z Inowrocławia zostały skradzione saneczki wartości 10 zł przez Barańską Helenę i Słowińską Helenę, zam. w Mierucinie pow. Mogilno. — Watek blachy wartości 30 zł skradziono na szkodę Młynka Józefa, zam. przy ul. Wawrzyniaka nr 1. Jako sprawcę tej kradzieży przytrzymał Oweyda Leona św. Wojciecha 21. — Kradzieży jednej wanny wartości 8 zł dokonano na szkodę Włodarskiej Janiny, Piłsudskiego 7. — Do świetlicy dla dzieci bezdomnych w Parku Miejskim włamali się nieznanymi sprawcy i skradli rozmaite przedmioty.

— K. S. „Goplania” żegna swego prezesa. Na ostatnim walnym zebraniu Goplania, odbytym w górnej salce Hotelu Weissa, wiceprezes tegoż klubu p. Kosmalski, żegnając długoletniego prezesa p. Tadeusza Gósczyńskiego, który opuszcza Inowrocław z powodu przeniesienia służbowego, wręczył mu dyplom uznania za wybitne zasługi na niwie sportowej. Goplaniści z żalem żegnają p. Gósczyńskiego, gdyż na stanowisku prezesa z niezwykłym entuzjazmem pracował dla dobra i rozwoju organizacji.

MOGILNO (mk) Przed sądem grodzkim toczyła się rozprawa z oskarżenia prywatnego p. radcy Trzcinińskiego z Świerkówa przeciwko Krzyżaniakowi A. w Olszy pod Mogilnem, oskarżonemu o zniewagę słowną, której dopuścił się na publicznym zebraniu w dniu 30. 10. ub. r. Na wstępie rozprawy Krzyżaniak przeprosił p. radcę Trzcinińskiego przyznając się do winy, wobec czego oskarżyciel przystąpił do ugody pod warunkiem, że przeproszenie opublikuje Krzyżaniak w prasie i poniesie koszty sądowe.

— Opróżnione stanowisko naczelnika sądu gr. objął p. sędzia Bieliński. Jako drugi sędzia przybył p. Jankiewicz z Kościana.

— Walnemu zebraniu K. S. „Poroń” przewodniczył p. Niewitecki w obecności ławników pp. Kulibardy i Olejniczaka. Do zarządu wybrano pp. Mierzwińskiego — prezesem, Kubickiego — wiceprezesem, Olszaka — skarbnikiem, Nowickiego Ed. — kier. wydz. gier, do komisji rewizyjnej pp. Szelligowskiego, Kaszubę i Olszewskiego.

GEBICE (mk) Do zagrody rolnika Więcka w Gebicach włamali się nieznanymi sprawcy, którzy skradli ze śpichrza 6 ctr. jęczmienia wart. 100 zł.

TRZEMESZNO. (mk) Zw. Rezerwistów wzięli udział w zawodach konne o nagrody. W konkursie wladania białą bronią nagrody zdobyli: 1. Wojtczak z Kruchowa, 2. Skonieczny z Rękawczyna, 3. Lubański z Miławy, 4. Hartwich z Lubinia i 5. Warda z Duszna. Nagrody wręczył zwycięzcom p. mjr. Szczerbik z Gniezna. W konkursie udział wzięło 56 koni.

— Walnemu zebraniu KSMZ przewodniczył ks. Kocalski. Do nowego zarządu wybrano pp. Dubisówną — prezeską, Czwojdzką — wiceprezeską, Michalską — sekretarką, Senewanówną — skarbniczką, Jezewską — naczelniczką. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Mizgalską, Kropaczewską i Szymkowiakównę. Za obowiązkowość nagrodzono książkami 10 druhen.

— Walnemu zebraniu KSMW przewodniczył p. Kosecki. Do zarządu wybrano pp. Owczarzak — prezesem, Buzalę — wiceprezesem, Kilińskiego — sekretarzem, Małolepszego — zastępcą, Nawrot — skarbnikiem, Kaźmierczaka — bibliotekarzem, Sarbiecki naczelnikiem, Kasecki — gospodarzem. Do komisji rewizyjnej wybrano pp. Koseckiego, Szulca i Bilskiego.

GNIEZNA. (fb) Walne zebranie KSMZ „Tęcza” przy parafii o. o. Franciszkanów odbyło się w ognisku. Obrady zagała prezeska p. Kruszcanka, oddając dalsze przewodnictwo asystentowi kość. O. Gwardianowi Nazim'owi. Następnie zdawali kolejno sprawozdania członkowie zarządu, któremu na wniosek komisji rewizyjnej udzielono jednogłośnie absolutorium. Do nowego zarządu wybrano: prezeską p. Kruszcankę, sekr. p. Borowiczównę i skarbn. p. Karczewską. Na zakończenie wygłosił O. Gwardian krótką pogadankę, życząc pomyślnego rozwoju i owocnej pracy zarządowi, po czym odśpiewano koledy.

— Przed wydziałem karnym s. o. odbyła

się rozprawa przeciwko Kaz. Gilowi z Gniezna, oskarżonemu o zagrożenie zastrzeżeniem. W marcu ub. roku przybył oskarżony z niej. Józefą Szymborską do właśc. kiosku w rynku p. Musielaka i zagroził mu zastrzeżeniem, o ile nie uiszczy Szymborskiej jakiejś pretensji alimentacyjnej, przy czym nie szczędził wywisk pod jego adresem. Ponieważ postawa Gila była bardzo agresywna, kioskarz musiał się ratować ucieczką. Sąd po naradzie, skazał Gila na 3 miesiące aresztu i opłatę sądową w wysokości 10 zł.

— W Turostowie, pow. gnieźnieńskiego wybuchł z nieustalonych przyczyn pożar w zabudowaniach p. E. Perske i strawił stodołę z zbożem oraz szopę z narzędziami rolniczymi. Poszkodowana oblicza straty na 9.000 zł.

ZNIN. W ub. miesiącu zanotowano w mieście 13 urodzeń (6 chłopców i 7 dziewcząt) 4 zgony i 3 śluby.

— W kościele paraf. w Gąsawie ks. prob. Wnuk pobłogosławił związek małżeński pomiędzy młynarzem Ant. Janusem z Budzistawia a Franc. Zwolenkiewiczówną, córką rolnika z Szelejewą.

— Na uroczystość optatka Kola Weteranów Powst. Narod. w Rogowie (pow. Żnin) z udziałem dowódców powstania żnińskiego pp. M. Cieślkiego z Gniezna i Fr. Bernarda z Gębic, dokonano zmiany nazwy ulicy Kolejowej, na ulicę Powstańców Gruszkiewicza i Majewskiego, którzy padli w walkach pod Żninem. Obszerny referat o historii powstania wielkopolskiego wygłosił kier. szkoły rogowskiej p. Antoni Lubik.

WĄGROWIEC. (a) W nocy na 7 bm. popełnił samobójstwo przez powieszenie się w stajni parobek rolnika Kusa Hermanna w Łakulinie, Emil Artur Klatt, lat 39. Przyczyną samobójstwa była nieuleczalna choroza i niesnaski rodzinne.

— W kościele paraf. w Skokach pobłogosławił ks. prob. Echaust związek małżeński p. Romana Baranowskiego z p. Martą Schwermerówną ze Skoków.

— W ubiegłą sobotę Kolo Młodzieży po-

zaszkolnej LMK w Wągrowcu urządziło tradycyjny optatek. Do zebranych przemówił w pięknych słowach opiekun koła p. Edw. Dahlke, po czym nastąpiło wspólne śpiewanie się optatkami i odśpiewanie kilku koled. Przy końcu gwiazdor obdarował członków podarkami.

CHODZIEŻ. (bf) Niebawem powodem cieszyła się urządzona przez miejscowe TCL zabawa, która odbyła się w przeddzień Trzech Króli w lokalach Hotelu Kościuszki. Punktem kulminacyjnym zabawy był sejmik elekcyjny, w czasie którego wybrano królową karnawału i urody p. Chałubkówną, a królem p. inż. Skalskiego. Królową mody została p. M. Schikówna, tańca p. kom. Niewiarowska, weselości p. mec. Kaźmierczakowa. Królem elegancji wybrano p. inż. Kosieckiego, brydża p. dr Strzyżowskiego z Pietronek, smutku p. Łukomskiego i „gazu” p. Kaję. Podkreślić należy prześliczne dekoracje, wykonane przez art. malarkę p. Kuniewską i p. burm. Koppego.

— Na miejsce ustępującego z dniem 1-go stycznia sędziego grodzkiego p. Kaz. Węgenki, urządowanie objął p. sędzia grodzki Zentek.

— KSMZ w Chodzieży wybrało na swym rocznym walnym zebraniu nowy zarząd w składzie następującym: prezeska — Stanińska, wiceprezeska — Burzyńska, sekr. Brosówna, skarbniczka — Marcinkowska, naczelniczka — Borucka, wicenaczelniczka Ratkówna, gospodyni — Pucówna, wicegospodyni — Paterkówna i Kępcówna, poczet sztandarowy — Gładychówna, Mańkowska i Romanówna, kom. rew. — Hansówna, Radomska i Golembicka.

— Związek i Rodzina Rezerwistów urządziły w święto Trzech Króli gwiazdkę dla dzieci swych członków. Gwiazdka została urozmaicona występami scenicznymi młodzieńców aktorów, którzy za swą piękną grę zbierali słuszne oklaski. Najważniejszym momentem było ukazanie się gwiazdora, który wszystkie zebrane dzieci obdarował skromnymi upominkami.

Samobójstwo rolnika.

Nowe n/W. (t) W Wielkim Komórsku pod Nowem targnął się na życie 35-letni rolnik Lucjan Klein. Zamach miał miejsce na tle obłędu religijnego. Rzecz działa się już w dniu 3 bm. późnym wieczorem, lecz została dopiero teraz zgłoszona do policji. Otóż krytycznego wieczoru Klein, oczekawszy, aż wszyscy w domu zasną na dobre, udał się do stodoły na siano i tu powiesił

się na powrozie pod stropem. W tej chwili jego żona, przebudziwszy się nagle, przebiegła zym przecuciem, poszła do stodoły. Widząc co się stało, pobiegła co rychlej po nóż, przecięła pętlę i przystąpiła do ratowania nieprzytomnego. Wezwano lekarza. Klein odzyskał przytomność, ale nie odzyskał mowy i następnego dnia (4 bm.) zmarł.

Naczelnik Urzędu Skarbowego w Świeciu będzie przyjmował w miesiącu styczniu br. interesantów w następujących zarządach gmin: w Warlubiu dnia 13 stycznia br. od godz. 9-tej, w Grupie dnia 15 stycznia od godz. 9,30, w Osie dnia 17 stycznia od godz. 8,30, w Nowem dnia 20 stycznia od godz. 10-tej w Zarządzie Miejskim, w Pruszczu dnia 22 stycznia od godz. 9,30, w Bukowcu dnia 27 stycznia od godz. 10-tej.

DRZYCIM (t). Złote gody obchodził w poniedziałek, 10 bm. zakrystian par. drzycimskiej p. Michał Chudziński ze swą małżonką Franciszką z Wesołowskich. Jubilatom „Szczęść Boże!”

PRUSZCZ (w). Właściciel młyna w Wądowie p. Schmidt ofiarował Kółu Rodzicielskiemu przy szkole powszechnej w Pruszczu na dożywienie biednych dzieci 1 ctr. maki pszennej.

— W sprawozdaniu ze zbiórki na Fundusz Pomocy Zimowej dla bezrobotnych pominięto najgorliwszego kwestara p. Bierackiego, zawiadowcę stacji kolejowej.

— W niedzielę, 16 bm. o godz. 15 odhędzie się w lokalu p. Seidla w Pruszczu walne zebranie miejscowego Kółka Rolniczego, na które przybędzie delegat zarządu powiatowego. Ze względu na ważność obrad obecność wszystkich członków konieczna. Uprasza się również o liczne przybycie tych wszystkich, którzy dotąd do Kółka nie należą.

— Karnawał zapowiada się dobrze. Pierwsza zabawa karnawałowa, urządzona w pięknie udekorowanej i iluminowanej sali p. Seidla w Pruszczu przez najmłodszą, a bardzo żywotną organizację — konne p. w. „Krakus” cieszyła się wielkim powodzeniem. Powodzenie to było zresztą z góry zapewnione, jednak nawet organizatorzy nie spodziewali się, że aż tak dobrze się uda. Przyczyniła się do tego świetna orkiestra ulanów grudziądzkich, która nie pozwoliła tancerkom i tancerzom wypocząć ani na chwilę — oraz tani, bogato zaopatrzony bufet K. G. W., urządzony staraniem pp. Dachterowej i Obyrkowej. Nastroj był wesóły i serdeczny. Takiej zabawy już dawno nie było.

GNIEW, pow. Tczew (as). W dniu 8 bm. w Gniewie przy pl. Br. Pierackiego w obecności ks. dziek. Kurowskiego, dowódcy garnizonu w Gniewie, p. mjr. Lachowicza, starosty powiatowego p. Białego, komisarza Str. Gran. p. Wierchowskiego, burmistrza

Łązka odpowiadał 8 bm. przed sądem za pobicie braci Konrada i Witolda Prabuczych, zam. również w Łązku. Sąd skazał Ryczkę na 7 miesięcy więzienia z zawieszaniem na 5 lat. Ponośnienie kosztów leczenia i zapłacenie 200 zł odszkodowania.

— Wydział karny sądu okręgowego rozpatrywał 8 bm. sprawę Jana Kuśnierza, zamieszkałego w Zblewie oraz brata jego Leona, zam. w Zielonej Górze, pow. Starogard. Oskarżony Jan Kuśnierz w dniu 13. 6. ub. r. na zabawie w lesie w Cisie koło Zblewa wezwał Rozmawitego W. ze Zblewa, aby wypił z nim wódkę. Rozmawity odmówił, co Jana K. tak rozgniewało, że rzucił się na niego i nożem podanym mu przez brata Leona zadał Rozmawitemu kilka uderzeń w głowę, raniąc go bardzo poważnie. Kuśnierz J. skazany został na 1 rok bezwzględnej więzienia, zaś Leon K. otrzymał 6 miesięcy więzienia bez zawieszania.

TCZEW (as). W Trzech Króli w szkole nr 5 Rodzina Policyjna urządziła gwiazdkę dla dzieci funkcjonariuszy P. P., na którą zaproszono również około 80 dzieci najbardziej potrzebnych. Piękną tę uroczystość zagała słowem wstępnym znana i powszechnie ceniona filantropka, nadkomisarzowa Skalska, która obdarowała licznie zebraną działwę podarkami. Po odśpiewaniu pięknych koled oraz wypiciu wspólnej tradycyjnej kawy przemówienie wygłosił powiatowy komendant P. P. nadkom. Skalski. W imieniu bezrobotnych za troskliwą opiekę policji nad bezrobotnymi w szczyrych słowach złożył podziękowanie bezrobotny Blok z Tczewa.

Policja osadziła w areszcie 22-letniego bezrob. kelnera Jana Brekera z Tczewa, który, opuściwszy przed kilku dniami mury więzienia, począł napastować i bić przechodniów oraz wybijać okna.

— Sąd grodzki zasądził robotnika Erwina Funka z Tczewa za kradzież żelaznych ogrodzeń ochronnych kanałów ulicznych, które następnie porozbijane na kawałki sprzedawał handlarzom starzyzny, na 4 tygodnie bezwzględnego aresztu.

CHOJNICE.

— W niedzielę 2 bm. odbyła się w świetlicy Och. Straży Pożarnej w Chojnicach odprawa rejonowa członków straży pożarnych, której przewodniczył prezes oddziału pow. p. Kaliszan. Rzeczowy referat, który wywołał dłuższą dyskusję, wygłosił instr. p. Kruza.

Grudziądz.

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” w Grudziądzu (ul. Toruńska 22, tel. 1294) przyjmuje przedpłatę za „Dziennik Bydgoski” na styczeń oraz ogłoszenia po cenach najniższych. Każdy abonent „Dziennika Bydgoskiego” otrzyma piękny kalendarz książkowy na rok 1938 bezpłatnie. Biuro czynne od godz. 8 do 18.

Pogotowie pożarnicze tel. 11-11.

Nocny dyżur pełnią: apteka „Pod Orłem”, 3 Maja 37, tel. 1360, apteka „Pod Gryfem”, Legionów 33, tel. 1524.

T. C. L. biblioteka i czytelnia (ul. Legionów 28) otwarta od godz. 11—12 i 17—19 (w soboty tylko do godz. 18).

Repertuar kin:

Apollo: „Trójka hulajska” i mecz bokserski Louis—Braddock.

Gryf: „Kościszko pod Raclawicami”.

Orzeł: „Tarzan i zielona bęgni”.

Kalendarzyk teatralny.

Środa 12 bm. godz. 20-ta: „On i jego sobowtór”, wesola farsa karnawałowa w wykonaniu zespołu Teatru Ziemi Pomorskiej.

— Na bezrobotnych. Firma Autokomunikacja Grudziądz—Bydgoszcz, wpłacała tu. komitetowi P. Z. B. kwotę 100 zł, za którą komitet składa najserdeczniejsze podziękowanie.

— Targ na bydło który onegdaj odbył się w Grudziądzu był słaby. Spędzono 146 szt. zwierząt, w tym 24 krowy, 2 jałówki i 120 koni. Płacono za dobre konie do 500 zł, za robocze od 250 do 400 zł, za stare od 70 do 200 zł, na rzeź od 20 do 60 zł. Za krowy średnie płacono od 120 do 220 zł, za starsze od 50 do 100 zł.

— Skoncentrowanie wszystkich biur administracji miejskiej. Jak się dowiadujemy, Zarząd Miejski zamierza w najbliższym czasie opróżnić gmach administracji przedsiębiorstw miejskich przy ulicy Mickiewicza i przenieść mieszczące się tam biura gazowni, elektrowni i wodociągów do gmachu ratusza. W dotychczasowym gmachu administracji przedsiębiorstw miejskich ma być urządzona Stacja Opieki nad Matką i Dzieckiem.

— Uczestnikom strajku szkolnego w Pomorzcu z lat 1906/07 podaje tymczasowy komitet wykonawczy do wiadomości, że w środę 12 bm. o godz. 20-tej w lokalu p. Kellasa odbędzie się zebranie organizacyjne koła lokalnego na miasto Grudziądz i okolicę. Ze względu na ważność obrad przybędzie wszystkich uczestników strajku szkolnego na ziemiach b. dzielnicy pruskiej jest konieczne.

— Znany awanturnik Paweł Ryczek z

Kryminaly, żydy, zastrzyki i inne ciekawe kawałki.

(Od własnego korespondenta „Dz. Bydg.”)

Atmosfera świąteczna już pierzcha. Zycie idzie normalnym zupełnie torem karnawalowym. Poznań się bawi i to bawi dobrze, choć powiadają, że tanio, co ostatecznie sprawy nie przesądza. A oprócz tego Poznań plotkuje tak, jak każde inne „małe duże miasto”. Materiału i tematów do plotek jest na ogół dość. Oczywiście największą jest plotka na tematy kryminalne. Bo to, proszę sobie wyobrazić, w styczniu zapowiadają się ciekawe procesy, że tylko wymienię najważniejsze, a więc proces adw. Kossowskiego i Piekarskiego zawieszonych w działalności przez Radę Adwokacką, dalej znanego na gruncie poznańskim działacza Ligi Morskiej i Kolonialnej oskarżonego wraz z żoną o „niedobory” sięgające około sześciu i pół tysiąca złotych, dalej proces apelacyjny b. starosty Czarnockiego, no i proces „Kuriera Poznańskiego” z „Nowym Kurierem” w związku z napaściami tego piśmieńka, w których między innymi mowa była o elektrowni i o warunkach, na jakich „Drukarnia Polska” wydająca „Kurier Poznański” pobiera prąd z elektrowni miejskiej.

*

A propos „Nowego Kuriera”, to jeszcze wychodzi. „Zastrzyk” spodziewany jest w najbliższym czasie. Trochę pieniędzy już się znalazło, tak, że personelowi wypłacono już pewną część zaległych poborów. Chodzą słuchy, jakoby Ozon miał kupić to piśmo w najbliższym czasie. Więc jeżeliby ta transakcja doszła do skutku, śmierć piśma odwołaliby się na pewien jeszcze przeciąg czasu. Niestety brak jeszcze potwierdzenia tych pogłosek. Ale sądzić należy, że sprawa ta będzie już jasną w najbliższych dniach.

*

Do wiadomości opinii publicznej dochodzą zatruwające wprost wiadomości o najeździe żydów na nasze miasto. Otóż w ciągu ostatnich trzech lat przybyły Poznaniowi czterdzieści trzy warsztaty żydowskie. A w ostatnich trzech miesiącach z Kalisza wyemigrował znowu cały szereg kupców i rzemieślników żydowskich ze szczerem zamiarem osiedlenia się w Grodzie Przemysława, w tym dwudziestu czterech krawców, trzech cholewkarzy, trzech szewców, trzech kuźnierzy, czterech czapników, dwie kapeluszniczki, jeden szcotołkarz, jeden rzeźnik i jeden cukiernik. Sprawa jest tym niebezpieczniejsza, że aczkolwiek wiadomo, że rzemieślnicy ci przybyli do Poznania, to jednak nie wiadomo, gdzie tu zamieszkali i otworzyli swoje warsztaty. Należy przypuszczać, że kompetentne władze zajmą się tą sprawą energicznie i że społeczeństwo poznańskie przyczyni się także do wykrycia tych zamaskowanych warsztatów i da dowód narodowego uświadomienia przez przeprowadzenie bojkotu rzemieślników żydowskich, przez co umożliwi likwidację zabójczej dla polskiego rzemiosła konkurencji. Przy tej sposobności warto dodać, że w roku 1927 „Hajnt” pisał o 1800 żydach w Poznaniu. W roku 1919 było ich tylko trzydziestu, podczas gdy w 1936 roku liczył Poznań znowu 1604 osoby wyznania mojżeszowego, w tym 902 osoby z językiem ojczystym żydowskim, lub hebrajskim.

*

Odbył się tu w ub. czwartek „Auczór w Działacu”. Proszę się nie przerażać tym egzotycznym tytułem. To tylko kalambur. Był to wieczór autorski w pałacu Działyńskich, ściślej mówiąc wieczór humoru, parodii, satyry i piosenki przygotowany przez Jerzego Gerzabka i Allana Kosko. W wieczorze tym oprócz wyżej wymienionych wzięli udział: Kazimierz Pluciński (Szymon Pigwa), Odlanicka, Psarski, Piątka Poznańska i Ludomir-Szeliga Budziński — wszyscy znani słuchaczom programów Polskiego Radia. Nastrój wieczoru był niezwykle sympatyczny, to też zebranych ucieszyła wiadomość, że podobnych wieczorów odbędzie się jeszcze kilka w odstępach dwutygodniowych.

*

Jubileusz dziesięciolecia największego i najwspanialszego w Polsce kinoteatru „Słońce” odbywa się pod znakiem serii doskonałych filmów. Między innymi wyświetlano filmy „Sam na sam”, „Wielka Miłość Beethovena” i „Port Artura”, zapowiadając prócz tego cały szereg głośniejszych filmów produkcji amerykańskiej i europejskiej. Jeżeli chodzi o kina, to trzeba stwierdzić, że mimo dużej stosunkowo ilości małych kinoteatrów, wszystkie prawie są na poziomie pierwszoklasowym. Zeroekrany poznańskie, to jak wiadomo: „Słońce”, „Apolo” i „Metropolis”.

*

Karnawał jest już, z początkiem wspomnianym, w całej pełni. Z balów, jakie się już odbyły trzeba wymienić przede wszystkim „Bal Morski”, urządzony przez „Ligę Morską i Kolonialną” pierwszy raz w tym roku. Sygnalizują już bale studenckie, między innymi doroczny bal „Bratniej Pomocy” S. U. P. i bal seledynowy W. S. H., które podobnie jak w ubiegłych latach, zaimają wszystkie inne. A no — zobaczmy...

Poznański.

Zydzi stracili połowę mandatów w nowogródzkiej radzie miejskiej.

Nowogródek, 11. 1. (PAT) W dn. 9 bm. odbyły się w Nowogródku wybory do rady miejskiej przy bardzo dużej frekwencji głosujących (81,8 proc.).

W wyniku wyborów z listy nr 1 chrześcijańsko-mahometańskiej wybranych zostało 12 radnych, w tym 11 wyznania rzymsko-katolickiego i 1 wyznania mahometańskiego, oraz z listy nr 2 ogólnozydowskiej — 4 radnych.

W stosunku do lat poprzednich zydzi stracili połowę mandatów.

Gdańsk grozi Polsce

Bezczelne wystąpienie prezesa gdańskiej izby handlowej.

Gdańsk, 11. 1. Niezwykle poruszenie w kręgach gospodarczych polskich wywołało wystąpienie prezesa gdańskiej izby handlowej. Oto na zebraniu, urzędowym przez „Concordię”, wygłosił on przemówienie, w którym dowodził, że „Polska pozostaje w unii celnej z Gdańskiem” i wypowiadał się z całą bezwzględnością przeciwko tworzeniu przez Polskę Centralnego Okręgu Przemysłowego. Zapewniał przy tym buńczucznie, że Gdańsk nie będzie teraz tak bezwolny, jak się okazał podczas budowy portu

w Gdyni i z całą bezwzględnością obroni swoich interesów.

*

To wystąpienie brzmi wprost nieprawdopodobnie. Po prostu wierzyć się nie chce, aby gdańszczanin na odpowiedzianym stanowisku mógł pęść podobne prowokacyjne głupstwa. To wystąpienie jest jednak jeszcze jednym dowodem słabości naszej polityki wobec Gdańska. Na pochyłe drzewo wszystkie kozy skaczą. Czas byłoby z tym skończyć.

Dziewięć osób zginęło w płomieniach samolotu.

Nowy Jork, 11. 1. (PAT) Samolot komunikacyjny, należący do „North West Air-Line” rozbił się i spłonął w stanie Montana w odległości 120 km od Yellowstone Park. Pięciu pasażerów i 4 członków załogi spłonęło. Dwaj farmery, którzy przypadkowo znaleźli się w pobliżu miejsca wypadku oświadczyli, że od płonącego samolotu bił taki żar, że nie można się było zbliżyć, aby nieść pomoc ofiarom katastrofy.

Czerniowce będą perłą Bukowiny.

Czerniowce, 11. 1. (PAT) Nowy prefekt i pełnomocnik rządu na Bukowinie, Nikifor Robu, wygłosił w Czerniowcach przemówienie programowe, w którym zapewnił poparcie i przychylność obecnym czynnikom rządowym produkcyjnym mniejszościom chrześcijańskim, zamieszkałym na Bukowinie a dalej oświadczył, iż Czerniowce staną się nareszcie miastem chrześcijańskim i perłą Wielkiej Rumunii (jak wiadomo w Czerniowcach zamieszkuje około 60 proc. żydów). Jednocześnie prefekt Robu zapowiedział, że „pasożytnicza mniejszość żydowska zostanie pozbawiona z całą bezwzględnością dotychczasowego szkodliwego wpływu”.

1.500 adwokatów żydów straci prawa.

Czerniowce, 11. 1. (PAT) Prasa podaje, że rumuńska izba adwokacka zebrała dane odnośnie adwokatów-żydów w Rumunii i chce pozbawić prawa wykonywania zawodu 1.500 adwokatów-żydów, którzy przyjęci zostali do izby w czasie od 1919 do 1932 roku, nie posiadając obywatelstwa rumuńskiego.

Sukces polskiego łowiectwa w Berlinie przeszedł wszelkie oczekiwania.

Warszawa, 11. 1. (PAT) W lokalu Polskiego Związku Łowieckiego odbyła się uroczystość rozdania nagród oraz dyplomów z medalami, zdobytych przez polskie łowiectwo na międzynarodowej wystawie łowieckiej w Berlinie. Na uroczystość tę przybyli znakomici polscy myśliwi z całego kraju.

Przed rozdaniem nagród wygłosił przemówienie prezes Polskiego Związku

Łowieckiego gen. broni Kazimierz Sosnkowski.

Łowiectwo polskie zajęło pierwsze miejsce w liczbie 29 państw, uczestniczących w wystawie. Dział polski budził ogromne zainteresowanie zarówno w międzynarodowym świecie łowieckim jak i pośród olbrzymich tłumów zwiedzających. Obecnie łowiectwo polskie jest stałym tematem poruszonym na la-

Urodę kobiecą

pielegnują środki kosmetyczne z OCZARU WIRGIŃSKIEGO

HAMAMELIS

Este

Łyn do mycia twarzy
Krem odżywczy na noc
Puder roślinny o najwyższej subtelności • Mydło o najlepszej jakości

J. S. STEMPNIWICZ-POZNAŃ

mach pism łowieckich w językach obcych. Ogółem Polska zdobyła 929 odznaczeń (m. in. pierwszą nagrodę za całość działu, piękny album naczelnego łowczego Rzeszy niemieckiej, premiera Goerlinga ze specjalną dedykacją dla łowiectwa polskiego, 7 dużych tarcz honorowych międzynarodowych, 26 tarcz krajowych, 85 złotych medali międzynarodowych, 240 złotych medali krajowych, 106 medali srebrnych międzynarodowych, 120 srebrnych krajowych, 150 medali brązowych międzynarodowych, 75 krajowych i inne). Jako znaczenie wystawy może świadczyć fakt, iż polski dział zwiedziło kilkaset tysięcy osób.

Przed manifestacyjnym zjazdem wojewódzkim Stronnictwa Pracy w Toruniu.

Toruń, 11. 1. (Tel. wł.) Przy licznych udziałach odbyło się wczoraj w sali Gospody Murarskiej w Toruniu zebranie prezesów zarządu grodzkiego Stronnictwa Pracy. Zebraniu przewodniczył prezes p. Nowak. Po odczytaniu komunikatów i omówieniu walnych zebrań poszczególnych kół, przystąpiono do obrad w sprawie mającego się odbyć w dniu 6 lutego hr. zjazdu wojewódzkiego Stronnictwa Pracy w Toruniu. Zjazd ten, w którym wezmą udział: gen. Haller, płk. Malinowski, b. minister Czechowicz, prezes Poniel oraz wielu innych zasłużonych działaczy narodowego ruchu społecznego, zapowiada się imponująco. Prawdopodobnym jest, iż w zjeździe weźmie również udział b. prezydent Rzeczypospolitej Stanisław Wojciechowski.

Zebrani wybrali komitet, który zajmie się przygotowaniem do zjazdu wojewódzkiego. W skład komitetu weszli pp.: prezes Nowak, Werner, Baranowski, Wronecki, Łopatka, Młynarczyk, Konieczny, Przepióra, Trzcński i red. Kobierski.

Na najbliższym zebraniu komitetu, które odbędzie się w czwartek 13 bm., opracowany będzie dokładny program zjazdu, podzielonego już dziś na dwie zasadnicze części: manifestacyjną i wewnątrzorganizacyjną. Program ten podamy do wiadomości w odpowiednim czasie.

W dalszym ciągu obrad prezes Nowak zwrócił się do zebranych z gorącym apelem, by usilnie zabiegali o zdobywanie nowych członków dla Stronnictwa Pracy z tym jednak zastrzeżeniem, że lepiej zdobyć jednego dobrego niż kilku, ale mało wartościowych.

Rumuńskie święto Jordanu.

W czasie rumuńskiego święta Jordanu w Bukareszcie (świętowania wody) król Karol II-gi przyjmuje w towarzystwie premiera Gogi defiladę garnizonu bukaresztańskiego i organizacyj.

Warszawa, 11. 1. (PAT) P. prezes rady ministrów gen. Sławoj-Składkowski od paru dni jest przebiegany i nie opuszcza swego mieszkania.

Warszawa, 11. 1. (PAT) Do Warszawy przybył w sprawach służbowych wojewoda poznański Maruszewski.

Warszawa, 11. 1. (PAT) W dniu 10 stycznia rozpoczął się w ministerstwie W. R. i O. P. zjazd dyrektorów państwowych i prywatnych konserwatoriów muzycznych, który potrwa dwa dni.

W zjeździe tym biorą udział dyrektorzy konserwatoriów z Bydgoszczy, Gdańska, Krakowa, Lwowa, Poznania, Stanisławowa, Torunia i Wilna.

Przedmiotem obrad m. in. są sprawy reorganizacji konserwatoriów muzycznych oraz kwestie ujednostajnienia programów nauczania.

Polskim pismom na Litwie

wolno pisać tylko... o nawozach pod ziemniaki.

Królewiec, 11. 1. (PAT) Sobotni numer wychodzącego na Litwie „Dnia Polskiego” został skonfiskowany. Dziennik zamiast artykułu wstępnego zamieścił artykuł o stosowaniu nawozu pod ziemniaki na wiosnę. Jest to już czwarta konfiskata „Dnia Polskiego” w ciągu 7 dni.

Ludowcy wygrywają wybory samorządowe.

Kraków, 11. 1. (ag). Z końcem grudnia odbyły się wybory wójta gminy zbiorowej Łapanów, pow. bocheński (w gminie tej miały miejsce swego czasu krwawe zajścia). Wójtem został wybrany większością głosów działacz ludowy, p. Bartłomiej Twaróg.

Przyjaciel mandolinistek opuścił więzienie.

Rawicz, 11. 1. (PAT) Wczoraj przed południem został zwolniony z tutejszego więzienia „arcybiskup” mariawicki Kowalski.

Wyrok śmierci w Nowogrodzku

Nowogród, 11. 1. (PAT) Dnia 10 bm. odbyła się w nowogrodzkim sądzie okręgowym rozprawa przeciw Adamowi Szeligowskiemu, oskarżonemu o zamordowanie przed kilku tygodniami w celach rabunkowych wieśniaka pod Nowogrodkiem i stróżki przy szkole powszechnej w Zapolu gm. korelickiej. Szeligowski skazany został na karę śmierci przez powieszenie.

Obrady Izby Wojewódzkiej w Toruniu

Toruń, 10. 1. W dniu 10 bm. pod przewodnictwem p. Mikołaja Zakrzewskiego, naczelnika wydziału samorządowego urzędu wojewódzkiego pomorskiego w Toruniu odbyło się posiedzenie izby wojewódzkiej, na którym rozpatrzono 72 sprawy przeważnie z dziedziny gospodarczej samorządu terytorialnego i opieki społecznej.

Młodzi małżonkowie popełnili samobójstwo.

Poznań, 11. 1. W ciągu ubiegłej nocy popełnili samobójstwo 23-letni Stanisław Fiegel, mieszkający przy ul. Małeckiego 33 i 24-letnia żona jego Zofia, właścicielka znajdującego się tam składu spożywczego. Fiegelowie otworzyli rurę gazową, u której odkręcili kolanko tak, że gaz ulatniał się całą siłą. Samobójcy pozostawili list, w którym donoszą, że odbierają sobie życie. Poza tym prosili o niedokonywanie sekcji zwłok, jak również o pochowanie ich na święconym miejscu, gdyż byli poprzednio u spowiedzi. Przyczyny samobójstwa w listach pozostawionych Fiegelowie jednak nie wyjaśnili. Fiegelowie byli za ledwie rok po ślubie i w listopadzie ub. roku objęli skład spożywczy.

Siedmiu adwokatów chce bronić inż. Doboszyńskiego.

Kraków, 11. 1. W zbliżającym się procesie inż. Doboszyńskiego, oskarżonego o najazd na Myślenice, wystąpi przed sądem lwowskim w charakterze jego obrońców siedmiu adwokatów. Dwóch z Warszawy, adw. Stypułkowski i Czerwiński, trzech z Krakowa i dwóch ze Lwowa. Skład obrony zwiększy się w ten sposób o dwóch adwokatów.

Japonia zamierza wypowiedzieć Chinom wojnę.

Londyn, 11. 1. (PAT). Wielkie wrażenie wywołała w Londynie wiadomość o zwołaniu przez cesarza japońskiego na dzień dzisiejszy t. zw. konferencji imperialnej, która jest najwyższą instancją w decyzjach, podejmowanych przez rząd. Od r. 1868 tylko trzy razy zwoływano konferencje imperialne, a mianowicie w r. 1894, gdy wybuchła wojna chińsko-japońska, w r. 1904, gdy Japonia zdecydowała się na wojnę z Rosją i w r. 1914, gdy Japonia przyłączyła się do mocarstw sojuszniczych i wypowiedziała wojnę Niemcom. W Londynie oczekują powszechnie, że na dzisiejszej konferencji imperialnej, która się odbędzie w obec-

ności Mikada, powzięta zostanie decyzja wypowiedzenia Chinom wojny i odwołania wobec tego ambasadora japońskiego z Chin. Brytyjskie czynniki miarodajne obawiają się, że wypowiedzenie przez Japonię formalnej wojny Chinom miałooby na celu uzasadnienie i ulegalizowanie z punktu widzenia prawa międzynarodowego blokady Kantonu, jedynego większego portu, przez który Chiny mogą obecnie otrzymywać broń i amunicję. Blokady Kantonu oznaczałaby w praktyce również blokadę Hong-Kongu co doprowadzić mogłoby do zaostrzenia stosunków brytyjsko-japońskich.

„Powstanie spotęguje ducha umiłowania Ojczyzny”.

Orędzie IE. Ks. Biskupa Przeździeckiego w 75 rocznicę Powstania Styczniowego.

Siedlce, (KAP). Wobec przypadającej w dniu 22 bm. 75 rocznicy wybuchu Powstania Styczniowego, IE. ks. biskup dr Henryk Przeździecki, ordynariusz diecezji Podlaskiej, wydał do swego duchowieństwa orędzie pasterskie, w którym m. in. pisze:

„Bohaterstwem wprost była walka z ówczesną Rosją. Miłość jednak nie cofa się przed największym nawet wysiłkiem. Członkowie powstania styczniowego rozumieją, że Rosja może rozgromić ich szeregi, lecz zdawali sobie sprawę, że nawet ich rozgromienie — to zwycięstwo, ponieważ sam fakt powstania Ojczyzny i ducha największych dla niej ofiar i nie pozwoli zaprzestać pracy nad odzyskaniem wolności, dopóki ta wolność Ojczyzny nie będzie odzyskana.

Rozumieli, że czynem powstania, tym głosem wielkim, protestują wobec świata całego, że Polska nie zgadza się na jej rozbiór i niewolę. Chociaż wielu z nich padło na polach bitwy, chociaż wielu powieszono, zesłano na Sybir — współrodacy ich ducha powstańców wzięli w siebie i tym duchem żyli. Zdobywali się na ofiary dla Ojczyzny i doczekali się chwili jej wolności. Ojczyzna jest i będzie zawsze wdzięczna uczestnikom powstania”.

Ksiądz biskup poleca duchowieństwu, by w dniu 22 stycznia br. we wszystkich kościołach diecezji podlaskiej odśpiewano „Te Deum laudamus” wraz z modlitwą za Ojczyznę i „Boże coś Polskę”, a następnie, by odprawiło żałobne Msze św. za spójność dusz powstańców.

Śnieżyce i wichury w Małopolsce utrudniają komunikację.

Nowy Sącz, 11. 1. (PAT). Ostatnio szalała w całym powiecie olbrzymia zamieć śnieżna. Na skutek wichury powstworzyły się zasy śnieżne i został wstrzymany całkowicie ruch kolejowy pomiędzy Nowym i Starym Sączem. Autobus ze Szczawnicy nadszedł z 5-godzinnym opóźnieniem.

Limanowa, 11. 1. (PAT). Wskutek ostatnich silnych wichurów wytworzyły się na drogach pow. limanowskiego znaczne zasy śnieżne, które mimo usuwania ich za pomocą plugów stale się tworzą. Komunikacja autobusowa na linii Limanowa — Kraków została chwilowo przerwana.

Walki pod Teruelem trwają.

Saragossa, 11. 1. (PAT). Agencja Havasa donosi: Przez cały dzień wczorajszy wojska rządowe usiłowały odzyskać pozycje zdobyte na odcinku Teruelu podczas ostatniej ofensywy przez powstańców.

Sztab generalny powstańczy twierdzi, że w czasie 5 kolejnych ataków przeprowadzonych w dniu wczorajszym przez wojska rządowe na pozycję „La Cota”, dowództwo rządowe wprowadziło do akcji przeszło 10.000 ludzi. Straty

wojsk rządowych są olbrzymie. Równocześnie przeprowadziły wojska rządowe na południu Teruelu szereg gwałtownych przeciwnatarć na pozycję „La Muela”. Wszystkie te ataki zostały sparaliżowane przez zaporowy ogień artylerii powstańczej, mniej gwałtowne ataki rządowe na odcinku Villastar zostały również odparte. Znaczne podniesienie się temperatury umożliwiło akcję lotnictwa powstanieckiego, które bombardowało bez przerwy tyłowe pozycje rządowe.

Niektóre porty bałtyckie zamknięte dla żeglugi.

Gdynia 11. 1. (PAT) Ciężkie warunki atmosferyczne na Bałtyku, opady śnieżne i mrozy, utrudniają żeglugę, a niektóre porty nawet ulegają zamknięciu. Port Wyborg w Finlandii został wczoraj zamknięty dla żeglugi do czasu zmiany warunków atmosferycznych. Do portu Wyborg zawiązał regularnie statek Żeglugi Polskiej „Cieszyn”. Również port drzewny Kotka ma być zamknięty. Port Helsinki, o ile nie nastąpi zmiana warunków atmosferycznych w najbliższym czasie również może być zamknięty ze względu na silne lody. Żegluga na kanałach szwedzkich wobec kry lodowej została w tych dniach oficjalnie zamknięta i dopiero w marcu ma być ponownie otwarta.

W porcie gdyńskim nie zauważono zbliżającej się kry i baseny portowe są wolne od powłoki lodowej.

Dom Marynarza Polskiego w Gdańsku odnowiony.

Gdańsk, 11. 1. (PAT) Wczoraj po południu odbyło się uroczyste poświęcenie odnowionego Domu Marynarza Polskiego w Nowym Porcie, dokonane przez ks. Góreckiego. W uroczystości wzięli udział m. in. dyrektor departamentu Min. Przemysłu i Handlu inż. Możdżeński jako przedstawiciel komisarza generalnego R. P. radca Zalewski, przedstawiciel zarządu głównego Ligi Morskiej i Kolonialnej w Warszawie inż. Gierdziejewski, prezes oddziału Ligi Morskiej i Kolonialnej w Gdańsku komandor Poznański, komandor gdańskiej stacji pilotów Ziółkowski oraz przedstawiciel szwedzkiego domu marynarza Helquist.

Policjanci obowiązani oddawać honory generałom

Warszawa, 11. 1. (tel. wł.). Główny komendant P. P. wydał zarządzenie do wszystkich funkcjonariuszów Policji Państwowej w sprawie oddawania honorów osobom wojskowym. Policjanci obowiązani są do oddawania honorów generałom W. P. w sposób obowiązujący w wojsku. Jak wiadomo, komendant P. P. jest sam generałem. (r).

Podjęcie energicznej walki

z nieszczęśliwymi wypadkami w przemyśle.

Warszawa, 11. 1. (tel. wł.). Samorządem gospodarczym przesłany został do zaopiniowania projekt nowych przepisów o zwalczaniu nieszczęśliwych wypadków przy pracy w zakładach przemysłowych. Przepisy te przewidują obojętne karze wszelkie zaniedbania w fabrykach, które powodować mogą kalectwo robotników. Izby przemysłowo-handlowe i rzemieślnicze wypowiedzieć się mają w terminie do dnia 1 marca, o zamierzonych przez Ministerstwo Opieki Społecznej zmianach. (r).

Chrześcijańskie Związki Zawodowe okręgu krakowskiego.

Kraków, 11. 1. W niedzielę odbyło się zebranie delegatów Chrześcijańskich Związków Zawodowych okręgu krakowskiego, w którym wzięło udział kilkadziesiąt osób. Przewodził redaktor Turowski. Ze sprawozdań delegatów wynika, że okręg przekroczył już cyfrę członków w ilości ponad 10.000.

Niebezpieczeństwo lawin w Tatrach.

Zakopane, 11. 1. (PAT). Sekretariat Polskiego Towarzystwa Tatrzańskiego w Zakopanem ostrzega turystów i narciarzy wybierających się w głąb Tatr przed lawinami, w związku ze zmianą warunków atmosferycznych. Fakt niebezpieczeństwa przejawiał się w ostatniej katastrofie.

Żydowski szmugiel ludzi przez granicę.

Chorzów, 11. 1. Straż graniczna w Chorzowie oddała policji państwowej szajkę przemytników, złożoną z M. Rozenbauma, Sary Samulewicz, M. Jerusewa, wszystkich z Warszawy, którzy tworzyli na terenie gminy Łagiewnik organizację, zajmującą się szmuglowaniem ludzi przez granicę, pobierając wynagrodzenie po 20 zł od przeszmuglowanej osoby. (Jak zwykle i wszędzie — przestępcami są żydzi).

Hr. Drohojewskiemu skonfiskowano broń, wartość 7.000 zł.

Jarosław, 11. 1. Przebywającemu w więzieniu w Przemyślu hr. Drohojewskiemu skonfiskowało starostwo jarosławskie broń myśliwską, wartość około 7.000 zł. Hr. Drohojewski nie postarał się w ustawowym terminie o przedłużenie na przechowywanie i używanie broni, wobec czego starostwo zarządziło konfiskatę.

Mnożą się... nominacje na ministrów i wiceministrów.

Poseł Marchlewski podsekretarzem stanu?

Toruń, 11. 1. (ag). Na terenie Pomorza rozsiewana jest pogłoska, że poseł Marchlewski, przewodniczący sektora miejskiego na Pomorzu, został miał podsekretarzem stanu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu. Jak informuje korespondent pomorski P. A. A., nominacja ta wywołała w tamtejszych kołach przemysłowych duże zainteresowanie. Wiadomość tę rejestrujemy z obowiązku dziennikarskiego.

Teraz ja tasują karty!

Pani Ada i pani Buba. Dwie mistrzyni nie zielonego stolika, dwie rywalki. Siedzą naprzeciwko siebie, rozdzielone dwoma partnerami. Pani Ada bajecznie tasuje karty. Furkocą w jej ślicznych, białych dłoniach. Z premedytacją operuje smukłymi paluszkami, zakończonymi rubinem paznokciów, jak klejnoty. Witać się z nią i żegnać jest rozkoszą. Przyciśnięcie ust do tej wypielęgnowanej, gładkiej jak atlas dłoni jest wypróbowanym przysmakiem jej partnerów. Uścisk ręki, poparty powłóczytym spojreniem, staje się najmiłszym startem brydża. Pani Buba chyba gra lepiej. A jednak panowie wolą pierwszą partnerkę. Dlaczego? Bo pani Ada ma tak śliczne ręce, że samo patrzenie na te klejnoty jest nieustającą rozkoszą... Zapytajmy pani Ady, czym zdobyła gładkość atlasową swych „atrakcyjnych” rączek, a odpowie poprostu: — Nacieram je rano i wieczorem KREMEM PRAŁATÓW — Perfection.

Kronika

Bydgoszcz, dnia 11 stycznia 1938 roku.

KALENDARZYK

Dziś: Hygiena p., Honoraty.
Jutro: Arkadiusza, Benedykta.
Wschód słońca o godzinie 8.7.
Zachód słońca o godzinie 16.9.

Stan pogody.

Lekki mróz.

W dniu 10 stycznia wschodnia połowa Polski miała pogodę pochmurną z opadami śnieżnymi, przy porywistych wiatrach południowo-wschodnich, natomiast w zachodniej połowie było dość pogodnie. Temperatura o godz. 14 wynosiła: plus 1 st. w Gdyni i Poznaniu, 0 st. w Grudziądzu, Kaliszu i Warszawie, -1 st. w Miawie i Lublinie, -2 st. w Kielcach, -4 w Czerwonym Borze, -5 w Brześciu n. B., -6 w Białymstoku, -7 we Lwowie i Suwałkach, -8 w Grodnie i Łucku, -11 w Pińsku i Tarnopolu, a 12 st. w Wilnie. Dziś rano w Bydgoszczy lekki mróz. Przewidywany przebieg pogody: Pogoda o zachmurzeniu umiarkowanym ze śniegiem na wschodzie i północy kraju, na zachodzie temperatura w pobliżu zera. W dzielnicach środkowych lekki, a we wschodnich umiarkowany mróz. Wiatry południowo-wschodnie.

Termometr wskazywał dziś rano

DYŻURY NOCNE APTEK od 10-18 stycznia:

- 1) Apteka Piastowska, ul. Śniadeckich, tel. 3682.
- 2) Apteka pod Złotym Orłem, Rynek Marsz. Piłsudskiego 1, tel. 3093.

Telefon Pogotowia Ratunkowego 26-15.

Muzeum Miejskie otwarte codziennie od godz. 9 do 16. W niedzielę i święta od 11 do 14.

Z TEATRU MIEJSKIEGO.

We wtorek i środę „JADZIA WDOWA” R. Ruszkowskiego.

W czwartek „PANNA COCTAIL” St. Kiedrzyńskiego.

Sobotnia premiera najnowszej sztuki A. Grzymały-Siedleckiego „ORMIANIN Z BEY-RUTU” będzie niewątpliwie jedną z najoryginalniejszych sztuk bieżącego sezonu. Tłem sztuki jak sam tytuł wskazuje, jest świat egzotyczny, życie, obyczaje i psychika ormian, a miejscem działania Levant, centrala mozaiki etnicznej Bliskiego Wschodu. Poza Ormianami sztuka wprowadza postaci Greków, ludzi Kaukazu, Arabów etc. zamieszkujących tę pełną swoistego koloru krajinę. Główną postacią kobiecą jest druga żona Naskardżiana Harfa, którą kreować będzie na naszej scenie p. Halina Dorée. Artystka ta dobrze zapisała się w pamięci bydgoskiej publiczności jako świetna odwręczni lekkożylniej żony w sztuce „Małżeństwo”, odnosząc pełny sukces artystyczny. P. Halina Dorée, obdarzona wyjątkowymi warunkami zewnętrznymi, jest dzięki temu i swym zdolnościom jedną z najbardziej predystynowanych artystek do roli Harfy w komedii Siedleckiego. Ponieważ jednym z jej partnerów będzie p. Kierczyński (Alchast Jemiel, czeczeniec), drugim zaś p. Butrym (tytułowa), a reszta obsady obejmuje nazwiska pp. Arczyńska, Brochocka, Morozowiczowa, Drewicz, Dytrych, Gajdecki, Leśniowski, Lochman, Rękowski, Serwiński, Starza i Tatrzański, przeto sobotnia premiera będzie znowu jednym z dobrych wieczorów naszego teatru.

Wyborową kuchnię, czyste pokoje, salę do tańca, restaurację hotelową poleca Hotel Lening, ul. Długa. (25691)

Związek Oficerów w stanie spoczynku przekazał na Pomoc Zimową 30 zł.

Narciarze się zbierają. Zarząd Bydgoskiego Klubu Narciarskiego prosi wszystkich członków i sympatyków o przybycie na zebranie towarzyskie i informacyjne, które odbędzie się w środę, dnia 12 bm. o godz. 20 w Klubie Techników, ul. Gimnazjalna 1.

Prezes Sokolstwa w Ameryce płk dr Starzyński Teofil przybywa do Bydgoszczy.

Przybywa do Bydgoszczy w odwiedziny do kpt. rez. Albrychta Wojciecha, Polak najczęściej zastępca dla sprawy polskiej w Ameryce.

Jest nim piastujący przez lat 25 ster Sokolstwa Polskiego w Ameryce, płk dr Starzyński Teofil, rodem z Wielkopolski.

Objawiając prezesurę Sokolstwa w dniu 15 grudnia 1912 r., dr Starzyński przystąpił do tworzenia sokolich drużyn polowych, w licznych memoriałach i konferencjach przekonywał rząd waszyngtoński o słuszności Polaków do odzyskania niepodległości, pokonawszy wiele trudności, skierował 27.000 ochotników na pola walk we Francji, tworząc tam armię polską, z którą sam, jako lekarz wojskowy, wyruszył w pole najpierw we Francji, a następnie pod Kijów.

Jest to człowiek wysoce zasłużony. Na odjazd jego teraz z Ameryki do Polski zjechało się do przystani w Nowym Jorku tysiące Polaków, zegnali go przedstawiciele wszystkich organizacji polskich w Ameryce. Z chwilą odbicia okrętu od brzegu orkiestra na statku grała hymn sokoli.

W Bydgoszczy prezes Starzyński podejmowany będzie gościnnie przez tutejsze Sokolstwo, oraz przez Koło Ochotników Armii Polskiej z Ameryki.

dla CERY NORMALNEJ *niekwasowy krem* VIRGINIA-PERFECTION

Z Towarzystwa Obywateli na Szwederowie.

Dnia 6 bm. odbyło się pod przewodnictwem ks. patrona Walkowskiego walne roczne zebranie członków Towarzystwa Obywateli na Szwederowie, połączone z obchodem gwiazdkowym. Zebranie zaszczycił ks. proboszcz Konopczyński oraz radni miejscy pp.: inż. Kanclerz, Martini, Emil Jaworski i Walczak. Sprawozdanie z działalności zarządu zdawali: prezes Kubiak, sekretarz Mucha, skarbnik Szymański i przewodniczący komisji rewizyjnej Gill. Ze sprawozdań wynika, że Tow. Obywateli w ubiegłym roku udało się wiele ważnych spraw dla dobra mieszkańców przedmieścia Szwederowa dokonać, w szczególności naprawy ulic, stworzenia komunikacji autobusowej, upiększenia kościoła i Domu Katolickiego. Członków liczy Tow. 423. Do-

chodu w gotówce było 2.501,89 zł, rozchodu 2.267,23 zł. Saldo na rok 1938 wynosi 34,79 zł.

Na wniosek komisji rewizyjnej udzielono ustępującemu zarządowi absolutorium. W skład nowego zarządu na ogólne życzenie weszli pp.: Kubiak M. — prez., Łosiński Władysław — wiceprezes, Mucha Leon — sekretarz, Nowak Aleks — zastępca sekretarza, Szymański Teofil — skarbnik, Stępowski, Spychała i Karpiński — ławnicy, Gill, Piskorski i Panek — rewizorzy kasy.

Po przyjęciu budżetu na rok 1938 i omówieniu spraw jak umocnienie ulicy Nowej, skanalizowanie Ugory i wybudowanie publicznego ustępu przez zarząd miasta na Szwederowie, prezes zamknął zebranie pochwaleniem Pana Boga.

Z ruchu Ch. Z. Z.

Roczne walne zebranie Chrześcijańskiego Związku Czeladzi Rzeźniczej.

Dnia 6 bm. odbyło się w sali p. Mellera roczne walne zebranie Chrz. Związku Czeladzi Rzeźniczej, pracującej w Rzeźni Miejskiej. Zebranie zagał długoletni prezes p. Marciniak. Po uczczeniu pamięci zmarłych i odczytaniu protokołu przez sekretarza p. Pawelczaka wybrano prezydium walnego zebrania i to p. mistrza Tepera jako przewodniczącego, p. Nowakowskiego jako sekretarza i pp. Karnowskiego i Pangowskiego jako ławników.

Ze sprawozdania zarządu wynika, że Związek w roku 1937 dzięki niezwykłej karności wszystkich członków zdołał zwalczyć cały szereg trudności, podrywających egzystencję czeladzi rzeźniczej, pracującej w Rzeźni Miejskiej.

Po udzieleniu ustępującemu zarządowi absolutorium wybrano nowy zarząd w składzie następującym: prezesem został (po raz siódmy) p. Marciniak, zast. jego p. Kowalewski, sekretarzem (po raz ósmy) p. Pawelczak, zast. sekretarza p. Młodzikowski,

skarbnikiem pozostał p. Kamiński Aleksy. Do komisji rewizyjnej weszli pp. Strosin, Joachimiak i Polaszewski. Poczet sztandarowy tworzą pp.: Ormiński, Puppel i Kamiński Wojciech. Sąd honorowy: Wojciechowski, Geppert, Cacha, Triebwasser i Marchlewski. Wydział robotniczy: Kędziorski, Bąk i Molski. Inkasentem Ubezpieczalni pozostał p. Niemczewski.

Nowywybrany prezes p. Marciniak obejmując przewodnictwo zebrania, podziękował p. mistrzowi Teperowi za życzne przewodnictwo a członkom za zaufanie. Zyczenia nowowybranemu zarządowi i Związkowi w imieniu Cechu Rzeźniczo-Wędlinarskiego złożył mistrz rzeźniczy p. Teper, Chrz. Zw. Pracowników Miejskich p. Karnowski i jako delegat zarządu okręgowego Ch. Z. Z. p. Pangowski.

Po omówieniu szeregu spraw wewnętrzno-organizacyjnych, prezes p. Marciniak solwował zebranie hasłem: Cześć Rzemiosłu!

Bydgoszcz pierwsza czci Matejkę i Grottgera.

Rok 1937 i 1938 są latami rocznic dwóch wielkich malarzy polskich Jana Matejki i Artura Grottgera, których zasługi dla sztuki są równie wielkie jak zasługi dla narodu. W całej Polsce odbędą się obchody na ich cześć — tymczasem jednak Bydgoszcz pierwsza zdobywa się na akt publicznego hołdu dla ich pamięci. W Muzeum Miejskim odbyła się już jubileuszowa wystawa szkiców Matejki, a obecnie Rada Artystyczno-Kulturalna przygotowuje z dużym pietyzmem uroczysty wieczór ku czci Jana Matejki i Artura Grottgera.

Wieczór, który odbędzie się w czwartek, 20 bm. o godz. 20 w auli gimnazjum im. Kopernika, będzie pięknym przeglądem możliwości artystycznych Bydgoszczy. Wysoki poziom wieczoru zapewniają nazwiska wykonawców, a więc pp.: dyr. Witold Belza (słowo wstępne), prof. Marian Turwid i kpt. Andrzej Kulwiec (referaty), artystka dramatyczna Janina Jabłonowska (recytacje), prof. Edmund Rösler (fortepian) i chór męski „Echo” pod dyrekcją mgr. Alfonsa Röslera.

Fundacja imienia Tadeusza hr. Morstina. Seminarium Zagraniczne w Potulicach otrzymało od śp. Tadeusza hrabiego Morstina fundację 500-złotową rocznie na utrzymanie i kształcenie jednego kleryka. W „Głosie” — organie tegoż seminarium, czytamy: Na kilka godzin przed śmiercią przywołuje hr. Morstin do siebie zbolalą żonę i zbielałymi już od gorączki śmiertelnej wargami każe jej ufundować bursę. Hrabia Morstin umarł jak święty. Odszedł w zaświaty z kołędą, którą wielkie jego serce wypiewuje nowonarodzonej Dziecinie Bożej. Duszę swoją złożył u stóp złóbka. Razem z Królową Wychodźstwa Polskiego adoruje Jezusa w świętą noc betlejemską. Dobrodziejem był za życia, to też po śmierci wdzięczni Chrystusowcy nie zapomną w swoich gorących modlitwach o śp. hr. Morstinie.

Choroby kobiece. Twórcy klasycznych podręczników, omawiających choroby kobiece, podnoszą korzystne działania naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”, także w zakresie swej praktyki.

Stronictwo Pracy koło Wielkie Barłdzieje wybrało na walnym zebraniu, które odbyło się dnia 8 bm. w sali p. Kujawskiego Następcy przy ulicy Fordońskiej, dwóch delegatów na zjazd wojewódzki w Toruniu i — trzech na zjazd powiatowy. W kole stwierdzono niezwykle ożywienie. Członków zarejestrowano na początku roku 75. W myśl statutu odbyły się wybory zarządu. Prezesem koła został nieustrudzony p. Świerkowski, który przez całe 10 lat stał na czele miejscowej Chadeccji. Wiceprezesem wybrano radnego miejskiego p. Stanisławskiego, sekretarzem p. Batkego, skarbnikiem p. Bębistę. Komisję rewizyjną tworzą pp.: Kardasz, Sznajder i Wojtaszewski. Delegaci bratnich kół: Bielawek, Śródmieścia i Północy złożyli nowowybranemu serdeczne życzenia, zapewniając ich o gotowości współpracy. Marszałkiem walnego zebrania był p. redaktor Nowakowski, który jednocześnie wygłosił referat o rozwoju Stronictwa Pracy, zachęcając do werbowania dalszych członków.

25-lecie pracy zawodowej obchodzi mistrz krawiecki p. Paweł Zbielski.

Paweł Zbielski.

Dnia 11-go stycznia przypada dwudziestopięcioletni rocznica samodzielnej pracy mistrza krawieckiego p. Pawła Zbielskiego, zam. przy ulicy Śląskiej 10.

Jubilat pochodzi z Cerkyna (na Pomorzu). Przez osiemnaście lat przebywał w Szczecinie, gdzie był nie tylko członkiem Zjednoczenia Zawodowego Polskiego, ale także udzielał się społecznie w pracach Komitetu Narodowego Polaków na obczyźnie po prawym brzegu Łaby, później Polskiej Rady Ludowej, poza tym należał do „Sokoła”, tow. „Jedność” i Towarzystwa Polsko-Katolickiego w Szczecinie. Do kraju powrócił w 1922 roku, etablując się w Bydgoszczy. Tutaj jest członkiem cechu krawiectwa damskiego.

Z okazji srebrnego jubileuszu p. Zbielskiego życzy mu redakcja — jako wiernemu abonentowi — wszelkiej pomyślności.

Dobra zabawa pod Orłem

Wtorek, 11 stycznia w Sali Malinowej restauracji Pod Orłem, wieczór karnawałowy na dochód harcerskiego obozu letniego dla najmniej zamożnych.

Początek godz. 21-sza. Strój skromny wieczorowy. Wstęp datki dobrowolne. Doskonala muzyka, w przerwach atrakcje artystyczne. (142)

Zabezpieczenie domowych urządzeń wodociagowych od zamarzania. W związku z możliwością nadejścia nowej fali mrozów, Zarząd wodociagów i kanalizacji miejskich przypomina właścicielom domów i osobom zainteresowanym, że najlepszą ochroną przeciw zamarzaniu wodociagów i domowych urządzeń wodociagowych jest zabezpieczenie stałej cyrkulacji wody w domowych rurociągach. Nie należy domowych urządzeń wodociagowych zamykać na noc, a przeciwnie, należy starać się zabezpieczyć ruch wody w rurociągach, w którym to celu zaleca się co najmniej zostawić trochę otwarte kurki wodne na najwyższym piętrze. Za zwiększone w tym celu zużycie wody po przedłożeniu odpowiedniego wniosku liczyć się będzie, stosownie do odnośnej uchwały Magistratu z dnia 17. VI. 1929 r., połowę ceny wody i opłat kanałowych.

W styczniu bezpłatnie uczęszczać może każdy na francuski kurs początkowy. Sekretariat Francuskich kursów w Gimnazjum Kopernika założony i subwencjonowany przez Rząd Francuski z dniem 10 bm. otwarty codziennie od godz. 6-8 przyjmuje jeszcze zapisy na nieliczne wolne miejsca na kursy: elementarny, średni i wyższy. Opłata miesięczna od 2-4 zł.

Wielki koncert dwóch orkiestr w kawiarni „Pod Orłem” na „pomoc zimową dla bezrobotnych” odbędzie się staraniem PCK we wtorek, dnia 11 stycznia od godz. 17-ej do 20-ej, na który najuprzejmie zapraszamy wszystkich tych, którym nędza bliźniego leży na sercu. Dochód przeznaczony jest na dożywianie dla najbardziej potrzebujących dzieci gromadzących się w świetlicy PCK. A więc do widzenia, wszyscy „Pod Orłem” we wtorek, dnia 11 stycznia 1938 roku. (429)

Uwaga, renciści oraz wdowy pobierający rentę z kolejowej kasy emerytalnej! Zarząd okręgowy Zjednoczenia Kolejowców Polskich zwołuje na godzinę 11-tą w dniu 12 stycznia w lokalu p. Kowalskiego (dawniej Kleinert) ul. Wrocławskiej w Bydgoszczy wielkie ogólne zebranie rencistów oraz wdów, pobierających rentę z kolejowej kasy emerytalnej. Powodem zebrania jest przewidywana likwidacja kolejowej kasy emerytalnej oraz z tym związaną możliwością utraty rent z oddziału „B”. Chodzi o utworzenie okręgowej sekcji wszystkich rencistów i wdów, która będzie bronić interesów swych członków. Każdy rencista i każda wdowa winni przybyć na to zebranie. Wstęp na salę mają tylko renciści i wdowy uprawnieni do pobierania renty z kolejowej kasy emerytalnej, za okazaniem dowodu.

Anglo Polish Society zawiadamia, że w lokalu towarzystwa przy ul. Gdańskiej nr 30 I piętro (róg ul. Krasińskiego) odbywają się w każdy wtorek o godz. 20-tej zebrania towarzyskie z wykładami w języku angielskim. Towarzystwo posiada bogato wyposażoną bibliotekę.

Bydgoskie Koleje Powiatowe.

Rozkład jazdy ważny od 11-go września 1937 r.

Odjazd poc. z Bydgoszczy w niedzielę i święta do:

Koronowa 8.10, 11.05, 14.00, 17.00, 20.10, 24.00.
Wierzbuczna 10.25, 21.30.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z Koronowa 7.35, 8.52, 11.31, 15.12, 19.23, 21.22.
z Wierzbuczna 1.50, 20.03.

W dni powszednie do:

Koronowa 8.10, 11.05, 12.30, 14.00, 17.00, 20.10.
Wierzbuczna 11.40, 13.80, 15.30, 18.35.

Przyjazd do Bydgoszczy:

z Koronowa 7.07, 7.55, 8.52, 11.31, 15.12, 19.26.
z Wierzbuczna 7.55, 7.50, 9.18, 18.18.

Objaśnienie znaków: * Pociąg kursujący w środy i soboty. ** Pociąg kursujący w soboty. ** Pociąg kursujący w poniedziałki, wtorki, czwartki i piątki. (48184)

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnięcia 4 klasy 40 Loterii Państw.

I i II ciągnięcie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zł. na nr. 104814.

30.000 zł.: 136139
15.000 zł.: 82151
10.000 zł.: 41522 63977 122063 137620

5.000 zł.: 25842 127484 145212 169639

2.000 zł.: 2920 10617 14028 46679 50454 57190 136865 138566 144915 193516 193855

1.000 zł.: 6371 30940 33296 34362 41922 46022 52680 53663 96165 99776 100700 107432 110580 128535 132770 137929 139966 147859 160102 166275 169813 176184 182451 194964

Wygrane po 200 zł.

167 204 37 69 316 562 609 936 72 1131 88 285 429 511 651 733 2004 143 200 318 728 3221 88 304 41 519 45 748 76 4027 101 8 208 393 409 16 819 977 85 5034 240 414 17 539 41 21 670 727 973 6189 307 409 69 92 98 587 619 725 8132 71 347 437 640 80 837 9554 876 938

10153 67 243 631 334 986 11029 71 265 479 81 745 896 981 12067 203 78 38 378 459 510 46 697 775 833 95 975 1319 0221 598 768 843 14069 183 209 46 314 488 956 15153 61 273 347 419 33 62 633 889 902 53 16272 442 588 98 868 17128 79 294 631 90 18028 47 104 371 459 573 688 762 857 994 19056 588 626 51 846 948

20058 68 147 328 573 669 744 819 37 69 21063 201 8 42 417 65 577 699 22289 348 420 539 93 717 807 23014 344 71 423 622 732 66 803 75 905 52 24248 54 563 603 25326 933 26227 373 471 511 79 772 935 27031 174 332 494 850 28115 355 466 667 789 851 73 75 920 29011 439 680 852 83 91 92 907 23

30230 58 534 640 711 36 87 953 98 31111 236 380 419 689 930 32188 224 319 417 997 33179 99 317 417 66 703 835 34023 301 400 664 94 728 35020 23 604 52 94 635 724 44 57 36107 375 83 532 616 97 916 17 37548 736 95 828 934.

38169 83 92 408 504 36 654 74 861 39131 58 77 285 95 571 654 726 48 922 26 92 40112 88 266 68 416 99 690 744 945 56 62 90 41011 33 45 213 89 396 415 688 827 39 989 42178 202 42 399 689 734 845 43043 95 125 65 73 244 349 87 455 516 627 701 52 44042 44 115 32 74 94 79 98 209 436 531 608 34 46 963 72 45340 73 428 80 797 46072 166 502 764 840 47599 635 47 48062 512 37 711 834 907 30 81 49002 386 99 599 878 50139 77 226 27 61 342 485 651 767 51006 95 161 234 301 44 548 92 96 98 714 874 999 52047 92 154 221 333 35 468 88 500 803 86 926 54 61 53198 99 382 349 416 44 505 17 754 853 72 946 54090 154 69 81 338 408 92 544 655 704 26 999 55120 205 18 53 87 465 523 25 68 763 839 980 56020 28 52 56 118 222 70 303 479 515 62 69 70 742 57017 75 142 470 506 797 58039 142 261 571 862 974 59027 47 263 555 610 53 71 753 76 803 60053 40 156 267 82 319 24 34 38 896 61064 83 95 188 225 82 451 74 504 35 673 91 62171 265 505 620 706 833 926 63125 262 319 57 556 605 824 917 64195 225 43 363 497

531 759 819 64 65178 451 60 68 91 98 99 503 33 668 84 86 775 897 910 66114 68 92 260 68 362 466 593 600 990 67383 502 47 626 764 987 68161 303 41 68 456 87 518 709 41 890 998 69163 207 62 404 29 44 671 826 70133 337 448 98 507 666 71 749 895 71128 561 607 59 764 91 890 95 992 72300 44 50 416 19 81 90 546 608 47 51 751 94 920 73151 298 443 82 500 733 814 933 74008 17 427 628 700 828 993 75033 69 205 674 881 963

76176 376 576 85 697 878 77291 397 444 539 606 785 78223 77 341 530 79051 224 66 71 491 540 666 796 906 80057 86 151 213 330 74 605 845 81156 358 71 650 838 60 955 82005 11 434 75 56 503 792 83231 95 348 72 820 947 84003 12 242 69 92 400 12 37 99 541 649 775 906 28 90 992 85039 364 433 529 612 78 224 826 938 96 86056 106 40 67 322 422 31 44 70 95 581 621 67 715 892 940 58 87056 190 327 53 536 37 50 695 781 892 960 885244 69 621 45 824 911 65 59 89024 250 66 361 76 422 933 90342 417 98 94 583 637 736 66 851 91938 117 484 743 51 843 931 90 92060 84 127 242 50 84 329 443 518 670 702 54 71 807 955 93110 371 488 526 716 63 83 834 909 94048 246 55 456 563 72 647 854 95 914.

95163 231 301 78 503 607 717 10 40 906 43 79 92 96065 118 353 449 573 612 809 986 97038 84 269 78 531 58 626 891 98229 30 349 445 631 713 49 90 847 99103 247 87 599 710 32 900 98 100087 88 107 84 250 65 399 601 49 833 43 92 967 78 101240 346 435 510 723 96 921 68 102001 129 217 20 52 61 369 401 26 662 792 103060 101 12 226 317 84 537 57 699 704 813 90 910 104009 446 538 667 765 76 882 105011 193 336 580 626 92 73 106053 160 258 78 473 92 553 659 97 724 636 901 22 107173 223 357 804 108011 331 309 51 615 76 742 863 905 109239 314 44 79 507 627 751 95 110048 54 367 643 46 62 67 781 875 11210 322 60 93 495 502 790 814 988 92 112329 45 489 618 746 817 28 950 56 49 61 74 113106 77 230 375 422 46 62 532 69 736 844 979.

114159 562 815 115039 117 342 91 433 967 116042 73 359 570 891 980 117168 220 84 334 321 63 619 42 907 118218 79 408 43 74 93 587 708 987 119073 246 7 391 400 97 582 726 59 874 940 12063 119 36 46 68 81 205 389 508 12 85 649 72 121031 49 268 87 92 504 29 31 608 704 72 809 122058 74 248 619 123021 63 193 297 301 607 53 884 124086 12 388 99 281 451 580 670 834 40 942 74 125191 329 462 70 529 41 835 64 912 37 126149 366 504 78 98 629 737 846 89 127064 130 260 98 504 31 868 128242 455 661 717 850 54 38 986 129330 2 472 571 615 92 715 89 858

130041 94 192 276 356 456 715 43 985 131066 72 106 68 352 74 406 32 678 761 804 132032 50 167 301 559 133036 269 350 1 466 533 41 55 6 646 59 701 869 924 134080 100 224 349 81 570 855 135112 42 406 75 511 7 96 633 83 742 83 136042 106 348 658 818 905 67 137243 81 332 491 639 731 65 86 810 72 138278 391 575 914 75 139108 38 509 58 670 771 930 140278 341 70 404 570 665 700 863 141002 58 322 94 453 80 94 559 611

142023 215 321 408 33 549 748 827 74 5 934 143041 111 212 49 628 885 144139 70 279 781 8 838 94 915 145003 261 301 726 836 988 146323 82 419 25 31 98 522 739 72 983 147136 52 370 470 645 54 890 6 148009 207 9 506 979 149187 432 8 771 8 859 150036 324 423 634 875 151006 43 269 359 82 491 541 687 763 814 64 936 43 70

152011 27 93 100 16 411 28 633 726 815 49 94 153029 258 564 77 620 711 22 154228 313 94 511 67 667 809 30 921 33 155027 146 352 4545 866 156245 63 461 616 82 808 918 157081 104 13 26 438 55 82 572 753 886 989 158199 265 371 9 434 94 509 661 79 728 48 65 82 159291 344 607 57 77 703 809 160206 66 536 689 772 95 950 161336 454 162034 56 155 764 163051 431 508 649 69 95 800 957 164216 435 534 6 609 785 859 71 89 974 165008 143 203 19 92 300 11 25 412 37 779 831 166013 212 332 412 516 645 702 954 167050 71 598 918 46 168141 240 315 457 713 851 16182 232 541 652 956 170246 52 476 623 764 84 845 68 962 171069 208 18 623 62 777 172124 85 891 792 997 173050 6 148221 783 174103 41 510 2 632 61 707 175268 300 64 448 522 618 700 980 176085 430 606 940 171042 252 371 94 551 87 725 33 835 925 3 178254 321 66 419 523 81 616 845 73 179162 293 415 605 775 896 933 180235 397 739 41 990 181196 378 400 519 860 182092 503 29 656 874 928 183087 110 204 17 75 96 325 411 621 75 718 44 82 879 184028 718 276 572 185025 302 66 556 691 754 83 186008 11 69 386 517 643 775 865 915 187120 37 645 60 718 99 800 188015 78 164 312 428 582 770 169321 491 507 630 745 837 930 190116 258 301 488 548 72 728 84 927 35 191103 336 94 528 623 30 750 891 922 192164 432 602 25 738 879 92 193200 79 374 881 194120 383 410 97 585 91 618 66 812 88 945

III ciągnięcie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł.: 170316.

50.000 zł.: 153681.
15.000 zł.: 10463. 14531.
10.000 zł.: 168322.
5.000 zł.: 27484 119608 139680 194649

2.000 zł.: 5680 24000 77644 90744 113487 125088 171131 171934 175339 189393 194531
1.000 zł.: 7143 12235 18139 19845 24783 31136 39307 52206 85768 87117 94003 100759 105345 107046 108287 119363 131537 143936 146250 146014 151015 153501 163410 166409 167460 171874 171185 184068 184849 194849

Wygrane po 200 zł.

10 71 794 843 917 1135 510 657 988 2384 406 855 62 3277 446 524 698 789 807 70 4038 317 964 5197 941 439 53 888 6327 96 617 59 788 824 949 62 7304 98 921 8077 189 400 80 9077 107 485 912 10151 585 84 685 751 866 11126 69 658 778 849 12031 122 42 441 580 649 760 835 13032 500 931 14249 603 84 127 15092 265 95 421 527 895 940 16375 542 657 17229 343 607 763 948 19102 253 348 563 699 960 90.

20149 258 567 682 847 79 21477 96 566 657 920 74 79 22094 136 413 712 978 97 28170 425 728 862 24245 399 413 17 55 25529 692 929 26312 443 77058 161 463 28456 886 979 29470 508 719 47 30249 309 743 965 31009 168 300 75 405 96 647 68 75 32157 66 409 67 614 68 74 33676 34341 827 35374 660 821 36389 461 998 37114 352 486 38086 250 435 795 898 39019 251 345.

40130 401 799 995 41022 48 516 850 908 42284 590 754 912 55 48057 551 790 44479 45005 32 251 580 695 791 910 30 46096 320 612 723 854 47070 71 559 48017 227 49033 40 85 263 324 737 833 934 50021 56 481 576 632 65 801 12 24 34 941 51036 133 307 82 5205 136 260 476 579

649 53223 651 785 54184 217 28 70 511 634 772 935 65 55103 267 805 76 670 67 719 27 993 56166 92 298 322 430 504 92 700 51 857 920 57126 822 85 432 43 84 502 54 72 58189 653 879 917 29 59110 355 523 641 722 87 829 65 92.

60185 243 99 61041 187 91 231 77 591 764 914 47 73 62130 214 352 70 798 898 918 70 63010 43 292 97 304 525 761 64196 599 792 65011 404 10 768 853 66120 61 475 708 888 67147 305 574 822 929 43 68377 424 69115 352 636 70351 664 71021 47 49 113 34 47 259 645 72068 73077 150 302 478 682 74526 77 717 75461 737 76550 722 75 815 34 906 78317 404 827 79080 228 513 39 791.

80250 528 607 855 81463 568 666 82031 290 4 83077 98 166 841 994 84559 85192 619 785 956 86420 750 95 97 87247 401 657 88194 512 612 815 39 69 89526 696 90009 405 542 625 985 91000 346 90 509 77 739 822 904 92154 93829 57 94264 99 351 788 805 95291 403 832 96071 162 64 282 912 97029 46 47 328 425 991 98052 76 213 562 99382.

100551 718 802 13 16 45 77 101069 188 335 36 439 696 98 102010 612 37 797 99 832 984 103854 79 403 540 77 104078 475 105024 165 220 406 714 18 72 10601 281 465 543 839 107293 522 80 667 738 970 99 109110 13 26 267 993 110891 111871 112007 151 418 674 113031 503 59 625 901 114383 468 671 712 115155 200 749 873 116191 244 801 40 941 117032 478 718 923 118802 412 560 666 72 119003 38.

120205 97 308 862 95 121064 178 227 403 84 506 86 661 882 926 60 122308 613 989 123048 251 124486 614 894 908 125092 136 226 426 640 844 126211 464 127752 844 919 97 128171 642 820 129060 338 403 549 902 6 18 130751 89 942 131010 142 423 735 853 132035 180 448 582 966 133029 178 835 134101 488 912 135006 183 295 319 655 712 40 937 136315 906 48 84 137266 331 60 542 59 730 138067 430 719 139087 277 400 588 829.

140045 172 508 650 731 819 141416 40 142373 444 16 524 143177 681 98 141096 242 344 469 83 536 805 13 925 145046 279 565 146026 105 254 808 961 147325 821 148006 289 644 81 765 933 149169 74 802 210 648 957 84 150125 281 478 507 151575.

152117 329 619 64 883 153009 348 443 88 154173 284 773 155014 25 249 436 751 156251 85 490 157284 429 735 66 821 158074 221 540 91 160013 157 270 92 737 161325 537 162172 232 327 158337 86 164471 527 43 875 165177 201 351 86 96 417 921 166345 8 807 40 167375 499 802 958 168529 779 916 31 169325 404 34 633 734 941 76 170102 49 281 435 171052 171 991 594 793 172408 48 635 700 911 75 98 17407 4209 69 175108 15 239 349 55 90 726 57 875 9 176052 260 474 505 644 858 911 177390 457 508 61 178121 552 629 734 805 979 179132 263 410 562 792 180321 746 90 808 181250 324 8 664 904 74 182102 87 406 620 941 3 183138 388 489 514 652 184524 629 1783.

186065 525 187262 707 683 188504 189129 386 413 693 845 190104 205 382 710 803 191501 888

Kronika toruńska

Toruń, dnia 11 stycznia 1938 roku.

KALENDARZYK

Dziś: Hygiena p. Honoraty.
Jutro: Arkadiusza, Benedykta.
Wschód słońca o godzinie 8.7.
Zachód słońca o godzinie 16.9.

Nocny dyżur pełnią apteki:

„Pod Orłem” — śródmieście
Św. Anny — Bydgoskie Przedmieście
Pod Łabędziem — na Mokrem.
„Nadwiślańska” — Jakubskie Przedmieście.

Pogotowie straży pożarnej tel. 1244.

Telefon nr. 15-46 posiada przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” w Toruniu.

Pogotowie ratunkowe tel. 1991.

Biblioteka T. C. L. (ul. Wysoka 16) otwarta codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt od godziny 11 do 11.30 i od 16 do 19

REPERTUAR KIN:

Aria: „Pieśń jej matki” i „Penny”.
As: „Wieżnia królewska”.
Mars: „Miłość i łyżki”.
Świt: „Kościuszkę pod Racławicami”.

Z TEATRU ZIEMI POMORSKIEJ.

„Maria Stuart” Juliusza Słowackiego w Teatrze Ziemi Pomorskiej.

Najbliższą premierą Teatru Ziemi Pomorskiej będzie wspaniały dramat historyczny w 5-ciu aktach Juliusza Słowackiego p. t. „Maria Stuart”. W roli tytułowej p. Irena Ładosiówna. Reżyseria, spoczywająca w rękach p. Hanny Małkowskiej, piękne stylowe dekoracje i kostiumy pomysłu p. inż. Małkowskiego — przyczynia się niechybnie do dużego powodzenia sztuki. Premiera naznaczona na sobotę, dnia 15 bm.

Plątkowe przedstawienie „Gęsi i gąsek”.

W piątek, dnia 14 bm. na scenie Teatru Ziemi Pomorskiej odbędzie się przedstawienie doskonałej komedii Bałuckiego p. t. „Gęsi i gąski”, z którego to przedstawienia całkowity dochód przeznaczają się na pierwszą pomorską drużynę harcerską. Ceny miejsc najniższe.

Repertuar Teatru Ziemi Pomorskiej.

Wtorek 11 bm. godz. 19 Toruń: przedstawienie K. P. W.
Środa 12 bm. teatr w objęździe.
Czwartek 13 bm. teatr nieczynny.

Kronika radjowa.

Wieczór aryj i pieśni.

Dziś o godz. 18.15 Rozgłośnia Pomorska nada wieczór aryj i pieśni w wykonaniu Haliny Jasnochowej. Na program występu solowego złożą się arie Moniuszki, Donizetti'ego, Dell'Acqua oraz pieśni kaszubskie w układzie Kamińskiego i Nowowiejskiego. Akompaniuje Jadwiga Wojciechowska.

Szkoła dobrych gospodyń pomorskich.

Pod tym tytułem Rozgłośnia Pomorska nada dziś o godz. 18.45 pogadankę w opracowaniu inż. Anny Chmieleckiej. Pogadanka ta zapozna radiosłuchaczki z potrzebami przygotowania kobiety wiejskiej do roli przyszłej gospodyni.

Bajka Andersena na fali pomorskiej.

W cyklu audycji dla dzieci, cieszących się tak znacznym powodzeniem wśród naszych milusińskich, nadana zostanie w środę o godz. 18.35 bajka Andersena „O cudownym samograj”. Audycja ta nadana będzie ze studia toruńskiego Polskiego Radia.

Przyczynmy się do budowy ścigacza morskiego.

Liga Morska i Kolonialna oddział Toruń — Bydgoskie Przedmieście urządza w czwartek, 13 bm. karnawałowy dancing z programem kabaretowym w kawiarni „Esplanada”. Dochód przeznaczony na budowę ścigacza morskiego pod nazwą „Pomorze”. Wstęp — wolne datki. Początek o godz. 21.

— Choroby kobiece. Twórcy klasycznych podręczników, omawiających choroby kobiece, podnoszą korzystne działanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”, także w zakresie swej praktyki.

Nareszcie pod kluczem...

W miesiącach listopadzie i grudniu ub. r. społeczeństwo toruńskie zostało silnie zaniepokojone zuchwałymi kradzieżami i włamaniami.

Policja, która energicznie zabrała się do wyśledzenia złodziei, natrafiła na wielkie trudności, gdyż robota była bardzo „czysta” nie pozostawiająca po sobie prawie żadnych śladów.

Na skutek jednak obserwacji ujawniono sprawców w osobach: 24-letniego Pawła Kumińskiego, mieszkającego przy ul. Legionów nr 15, byłego wychowanka zakładu poprawczego oraz 20-letniego Zygryfda Hoffmanna z Szosy Chełmińskiej 15. Jak dalej stwierdzono,

ich był bardzo obfity i wartościowy: żarówki, zamki, nawet trucizna na szczury itp. wszystko ogólnej wart. 705.40 zł.

4) Dnia 25 listopada ub. r. zabrali ze stojącego samochodu przy ul. Prostej na szkodę p. Kentzerowej z Pruskołaki duże walizy z bielizną wartości 240 zł.

5) Dnia 16 grudnia ub. r. w godzinach wieczornych skradli p. Marii Kalkowskiej — ul. Szeroka 17, różne przedmioty wartości 150 zł.

6) 18 grudnia ub. r. z piwnicy p. M. Holewiny — ul. Sienkiewicza zabrali owoc wartości 30 zł

7. Wieczorem dnia 19 grudnia ub. r. okradli p. Stan. Kozię, który chwilowo

dla CERY NORMALNEJ *niekwasny krem* VIRGINIA-PERFECTION

Hoffmann przyjechał do Torunia na urlop z zakładu poprawczego w Wejherowie. Czas urlopowy wykorzystał na dalszą „praktykę złodziejską”.

Oto lista kradzieży dokonanych przez tych nadzwyczaj „zdolnych” kolegów:

1) W nocy z 3 na 4 listopada ub. r. włamali się do pralni domu przy ulicy Kraszewskiego 20, skąd na szkodę dr. Witeczaka skradli bieliznę wartości 630 zł. Włamania tego dokonał Kumiński z swą żoną.

2) 6 listopada ub. r. ok. godz. 18-ej Kumiński skradł z mieszkania M. Błażejewskiej i Janiny Szymańskiej, przy ul. Warszawskiej 6 walizę garderoby i bielizny wartości 270 zł.

Dalszych już kradzieży i włamań dokonali Kumiński i Hoffmann.

3) W nocy z 10 na 11 listopada ub. r. włamali się do magazynu Ubezpieczalni Społecznej przy ul. Mickiewicza 23. Lupa

przebywał w Toruniu. Tym razem łupem ich było futro, płaszcz, pistolet, 70 zł gotówki, bieliznę itp., ogólnej wartości 700 zł.

8. Fryzjerowi Leonowi Rutkowskiemu przy ul. Matejki 27 skradli z mieszkania ubranie, bieliznę, biżuterię, ogólnej wartości 400 zł.

9. W dniu 23 grudnia ub. r. nie mieli szczęścia, gdyż z mieszkania p. Jadwigi Węglaszowej zostali spłoszeni.

10 i 11. Wreszcie w dwóch ostatnich wypadkach okradli portiera R. Michałka — ul. Bydgoska 10 i M. Wosikową — ul. Chełmińska 9.

Oprócz tych kradzieży, dokonali jeszcze innych. Część swego łupu złodzieje wysłali do Chełmży i Wejherowa.

Ogólna wartość skradzionych przedmiotów wynosi przeszło 3.500 złotych.

Kumińskiego i Hoffmanna przekazano już władzom sądowym.

Odprawa Polskiego Związku Zachodniego

W ubiegłą niedzielę odbyła się w Toruniu pod przewodnictwem kierownika okręgu pomorskiego Polskiego Związku Zachodniego, p. mgr. Wojnowskiego, odprawa przedstawicieli zarządów obwodów PZZ. Omówiono i przedyskutowano potrzeby poszczególnych terenów oraz wykreślono plan pracy na okres zimowy. Najwięcej uwagi poświęcono potrzebom gospodarczym i kulturalnym terenów przygranicznych, a zwłaszcza

Kociewia oraz powiatu sępoleńskiego i chojnickiego, ustalając ramowe wytyczne akcji, zakrojonej na szerszą skalę i na dalszą metę.

Sprawozdania przedstawicieli obwodów PZZ wskazywały na rosnące ciągle zainteresowanie się społeczeństwa pomorskiego pracami PZZ, oraz na zdrowe objawy samorządnego przeciwstawiania się bucie elementów obcych w sposób coraz bardziej zdecydowany.

Dar portu gdyńskiego dla portu kopenhaskiego.

Urząd Morski przesłał za pośrednictwem motorowca „Batory” na ręce generalnego dyrektora portu kopenhaskiego p. W. Lauba plastyczny plan portu w skali 1:5000 o wymiarach 1,20x0,80 m, wykonany w metalu z ramą metalową inkrustowaną bur-

sztyнем jako dar portu gdyńskiego dla portu kopenhaskiego.

Zaznaczyć wypada, że swego czasu port kopenhaski ofiarował również Gdyni piękną wazę porcelanową, wykonaną specjalnie w królewskiej fabryce porcelany z odpowiednim ornamentem i dedykacją.

Najlepszy zespół skoczków narciarskich świata.

Na zdjęciu grupa skoczków narciarskich z małego norweskiego miasta Kongsberg, uchodząca za najlepszy zespół narciarski świata. Do zespołu tego należą 3 bracia Ruud.

Kurs prelegentów powiatowych Tow. Pomocy Polonii Zagranicznej.

W związku z „Miesiącem Propagandy i Zbiórki na Fundusz Szkolnictwa Polskiego Zagranicą”, który — jak już donosiliśmy — rozpoczął się 15 stycznia br., Towarzystwo Pomocy Polonii Zagranicznej przy udziale Polskiego Związku Zachodniego zorganizowało w Toruniu w ub. niedzielę kurs prelegentów powiatowych. Wygłoszono referaty: „Organizacje utrzymujące zwiacek Polonii zagranicznej z macierzą”, „Polacy na terenach mniejszościowych”. Po każdej prelekcji wywiązywała się dyskusja. Wspólnym obiadem zakończono przedpołudniową część kursu.

Po południu omówiono metody pracy w terenie i ustalono wytyczne dla propagandy i zbiórki na szkoły polskie dla rodaków na obczyźnie. Uczestnicy kursu w liczbie 20 wykazali przez cały czas jego trwania nieśląbną zainteresowanie poruszonymi zagadnieniami i wielki zapał do realizacji zamierzonego celu. Wspólną kolacją, w bardzo miłym nastroju, zakończono całodzienną obradę.

Ze sportu.

Reprezentacja bokserska okręgu poznańskiego w Toruniu.

W nadchodzącą niedzielę, 16 bm. o godzinie 19 w hali Okr. Ośr. WF. spotka się reprezentacja najsilniejszego okręgu bokserskiego w Polsce z reprezentacją Pomorza w meczu międzyokręgowym Poznań — Pomorze. W spotkaniu tym zobaczymy zawodników tej miary co Janowczyk, Pella, Jarecki, Klimecki, Urbaniak, Karolak, Juchnicki, Choma i in.

Przed sprzedaż biletów w firmie Bracia Bloch, ul. Szeroka.

Propagandowe zawody narciarskie.

W nadchodzącą niedzielę, 16 bm. organizuje Pomorski Okręg PZN propagandowe zawody narciarskie oraz biegi o odznakę za sprawność PZN dla pań i panów w Brzozach pod Toruniem, gdzie znajdują się świetne tereny narciarskie. Zawody odbędą się w nast. konkurencjach:

Panie: bieg otwarty na przestrzeni 9 km.

Panowie: a) grupa juniorów (od 12—14 lat) — 4 km. b) grupa juniorów (od 15—17 lat) — 9 km. c) grupa starszych (ponad 18 lat) — 12 km. Ponadto dla panów przewidziane są sztafety 4x4 km, 4x9 km oraz 4x12 km z tym, że w sztafecie musi brać udział 4 zawodników. Czas zawodników biegu sztafetowego będzie brany pod uwagę również w punktacji indywidualnej.

Zgłoszenia zawodników (czek) należy kierować do Pom. Okręgu PZN Toruń — Okr. Urz. WF i PW, ul. Wały 21 w terminie do dnia 15 bm. godz. 11. Bliższe szczegóły zostaną podane dodatkowo.

Bezpłatna nauka hokeja na lodzie i jazdy na łyżwach.

Miejski Ośrodek WF organizuje pod fachowym kierownictwem bezpłatną naukę hokeja na lodzie dla młodzieży. Zgłoszenia na lodowisku w Ogródkach Jordanowskich. Sprzęt własny. Treningi odbywać się będą we wtorki, środy i piątki od 19—21.

Miejski Ośrodek WF organizuje bezpłatną naukę jazdy na łyżwach dla dzieci na lodowisku w Ogródkach Jordanowskich. Nauka odbywać się będzie w poniedziałki i czwartki od 18—20 począwszy od 13 bm. Zgłoszenia na miejscu.

B. Hozakowski, Toruń.

Toruń, dnia 10 stycznia 1938 roku.

Notowano: w dniach ostatnich zł. za 100 kg.

Koniczyna czerwona	130,00—140,00
Koniczyna śred. gat.	180,00—215,00
Koniczyna biała prima czyszcz.	225,00—260,00
Koniczyna szwedzka	210,00—235,00
Koniczyna żółta	80,00—90,00
Koniczyna żółta w łuskach	35,00—45,00
Inkarnatka	125,00—150,00
Przełot	100,00—115,00
Rajgras krajowy	70,00—80,00
Tymotka	20,00—25,00
Seradela	30,00—33,00
Wyka latowa	19,00—20,00
Wieżka zimowa	60,00—70,00
Peluszka	19,00—20,00
Groch Wiktorla	23,00—25,00
Groch polny	22,00—24,00
Groch zielony	23,00—26,00
Bobik	25,00—28,00
Gorzycza	33,00—36,00
Rzepak	52,00—54,00
Rzepak letni	48,00—52,00
Łubin niebieski	12,00—13,00
Łubin żółty	13,00—14,00
Siemie Iniane	40,00—45,00
Konopie	45,00—55,00
Mak niebieski	75,00—84,00
Mak biały	90,00—100,00
Tatarka	18,00—22,00
Proso	20,00—25,00

Tabela loterii

4-ty dzień ciągnięcia 4 klasy 40 Loterii Państw

I i II ciągnięcie Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 5.000 zł.
na nr. 104814.

30.000 zł.: 136139

15.000 zł.: 82151

10.000 zł.: 41522 63977 122063

137620

5.000 zł.: 25842 127484 145212

169639

2.000 zł.: 2920 10617 14028

46679 50454 57190 138665 138566

144915 193516 193855

1.000 zł.: 6371 30940 33296

34362 41922 46022 52680 53663

96165 99776 100700 107432 110580

128535 132770 137929 139966

147859 160102 166275 169813

176184 182451 194964

Wygrane po 200 zł.

167 204 37 69 316 562 609 936 72
1131 88 285 429 511 651 733 2004 143
200 318 728 3221 88 304 41 519 45
748 76 4027 101 8 208 393 409 16 819
977 85 5034 240 414 17 539 41 21 670
727 973 6189 307 409 69 92 98 587
619 725 8132 71 347 437 640 80 837
9554 876 938

10153 67 243 631 834 986 11029
71 265 479 81 745 896 981 12067 203
78 88 378 459 510 46 697 775 833 95
975 1319 0221 593 768 843 14069 183
209 46 314 488 956 15153 61 273 347
419 33 62 633 889 904 63 16272 442
588 98 868 17128 79 294 531 90 18028
47 104 371 459 573 688 762 857 994
19056 588 626 51 846 948

20058 68 147 328 573 669 744 818
37 69 21083 201 3 42 417 65 577 699
22289 348 420 589 93 717 807 23014
344 71 423 622 732 66 803 75 905 52
24248 54 568 603 25326 933 26227
378 471 511 79 772 935 27031 174 332
494 850 28115 355 466 667 789 851
73 75 920 29011 439 680 852 83 91 92
907 23

30230 58 534 640 711 36 87 953 98
31111 236 380 419 689 930 32188 224
319 417 997 33179 99 317 417 66 703
835 34023 301 400 664 94 728 35020
23 604 52 94 635 724 44 57 36107 375
83 532 616 97 916 17 37548 736 95
828 934.

38169 83 92 408 504 36 654 74 861
39131 58 77 285 95 571 654 726 48
922 26 92 40112 88 266 68 416 99
690 744 945 56 62 90 41011 33 45
213 89 396 415 688 827 39 989
42178 202 42 399 689 734 845 43048
95 125 65 73 244 349 87 455 516
627 701 52 44042 44 115 32 74 94 79
98 209 436 531 608 34 46 963 72
45340 73 428 80 797 46072 166 502
764 840 47599 635 47 48062 512 37
711 834 907 30 81 49002 386 99 599
878 50139 77 226 27 61 342 485 651
767 51006 95 161 234 301 44 548 92
96 98 714 874 999 52047 92 154 221
333 35 468 88 500 803 86 926 54 61
53193 99 282 349 416 44 505 17 754
853 72 946 54090 154 69 81 338 408
92 544 655 704 26 999 55120 205 18
53 87 465 523 25 68 763 839 980
56020 28 52 56 118 222 70 303 479
515 62 69 70 742 57017 15 142 970
506 797 58039 142 261 571 862 974
59027 47 263 555 610 53 71 753 76
803 60053 40 156 267 82 319 24 34
38 896 61064 83 95 188 225 82 451
74 504 35 673 91 62171 265 505 620
706 833 926 63125 262 319 57 556
605 824 917 64195 225 43 363 497

531 759 819 64 65178 451 60 68 91
98 99 503 33 668 84 86 775 897 910
66114 68 92 260 68 362 466 593 600
990 67883 502 47 626 764 987 68161
303 41 68 456 87 518 709 41 890 998
69163 207 62 404 29 44 671 826
70183 337 448 98 507 666 71 749
895 71128 561 607 59 764 91 890
95 992 72300 44 50 416 19 81 90
546 603 47 51 751 94 920 73151 998
443 82 500 738 814 933 74008 17 427
628 700 828 993 75033 69 205 674
881 953

76176 376 576 85 697 878 77291
397 444 539 606 785 78223 77 341
530 79051 224 66 71 491 540 666
796 906 80057 86 151 213 330 74
605 845 81156 358 71 650 838 60
955 82005 11 434 75 56 503 792
83231 95 348 72 820 947 84003 12
242 69 92 400 12 37 99 541 649
775 906 28 90 992 85039 364 433
529 612 78 224 826 938 96 86056
106 40 67 322 422 31 44 70 95 581
621 67 715 892 940 58 87056 190
327 53 536 37 50 695 781 892 960
885244 69 621 45 824 911 65 59
89024 250 66 361 76 422 933
90342 417 93 94 583 637 736 66
851 91938 117 484 743 51 843 931
90 92060 84 127 242 50 84 329 443
518 670 702 54 71 807 955 93110
371 488 526 716 63 83 834 909
94048 246 55 456 563 72 647 854
95 914.

95163 231 301 78 503 607 717 0
40 906 43 79 92 96065 118 353
449 573 612 809 986 97038 84 269
78 531 58 626 891 98229 30 349
445 631 718 49 90 847 99103 247
87 599 710 32 900 98 100087 88 107
84 250 65 399 601 49 833 43 92
967 78 101240 346 435 510 723 96
921 68 102001 129 217 20 52 61
369 401 26 662 792 103060 101 12
226 317 84 537 57 699 704 813 90
910 104009 446 538 667 765 76
882 105011 193 336 580 626 92 573
106053 160 258 78 473 92 553 659
97 724 636 901 22 107173 223 357
804 108011 331 309 51 615 76 742
863 905 109239 314 44 79 507 627
751 95 110048 54 367 643 46 62
67 781 875 11210 322 60 93 495 502
790 814 988 92 112329 45 489 618
746 817 28 950 56 49 61 74 113106
77 230 375 422 46 62 532 69 736
844 979.

114159 562 815 115039 117 342 91
433 967 116042 73 359 570 891 980
117168 220 84 334 421 63 619 42 907
118218 79 408 43 74 93 587 708 987
119073 246 7 391 409 97 582 726 59
874 940 12003 119 36 46 68 81 205
389 508 12 85 649 72 121031 49 268
87 92 504 29 31 608 704 72 809
122058 74 248 619 123021 63 193 297
301 607 53 884 124086 12 388 99 281
451 580 670 834 40 942 74 125191
329 462 70 529 41 835 64 912 37
126149 366 504 78 98 629 737 846 89
127064 130 260 98 504 31 868 128242
455 661 717 850 54 38 986 129330 2
472 571 615 92 715 89 858

130041 94 192 276 356 456 715 43
985 131066 72 106 63 352 74 406 32
678 761 804 132032 50 167 301 559
133036 269 350 1 466 533 41 55 6
646 59 701 869 924 134080 100 224
349 81 570 855 135112 42 406 75 511
7 96 683 83 742 83 136042 106 348
658 813 905 67 137243 81 332 491
639 731 65 86 810 72 138278 391 575
914 75 139108 38 509 58 670 771 930
140278 341 70 404 570 665 700 863
141002 58 322 94 453 80 94 559 611

142023 215 321 403 83 549 748 827
74 5 934 143041 111 212 49 628 885
144139 70 279 781 8 838 94 915
145003 261 301 726 836 988 146323
82 419 25 31 98 522 739 72 983
147136 52 370 470 645 54 880 6
148009 207 9 506 979 149187 432 8
771 8 859 150036 324 423 634 875
151006 43 269 359 82 491 541 687
763 814 64 936 43 70

152011 27 93 100 16 411 28 633 726 815
49 94 153029 258 564 77 620 711 22 154228
313 94 511 67 667 809 30 921 83 155027 146
352 4545 866 156245 63 461 616 82 808 918
157081 104 13 26 438 55 82 572 753 886 989
158199 265 371 9 434 94 509 661 79 728 48
65 82 159291 344 607 57 77 703 809 160206
66 536 689 772 95 950 161336 654 162034
56 155 764 163051 431 508 649 69 95 800
957 164216 435 634 6 609 785 859 71 89 974
165008 143 203 19 32 300 11 25 412 37 779
783 166013 212 332 412 516 645 702 954
167050 71 598 916 46 168141 240 315 457
713 851 16182 232 541 652 956 170246 52 476
623 764 84 845 68 962 171069 208 16 625 62
777 172124 85 891 792 997 173050 6 148221
783 174103 41 510 2 632 61 707 175288 300
64 448 522 618 700 980 176085 430 606 940
171042 252 371 94 551 87 725 33 835 925 33
178254 321 66 419 523 81 616 845 73 179162
298 415 605 775 896 933 180235 397 739 41
990 181196 378 400 519 860 182092 503 29
656 874 928 183087 110 204 17 75 96 325
411 621 75 718 44 62 879 184028 178 276 572
185025 302 66 556 691 754 83 186008 11 69
386 517 643 775 865 915 187120 37 645 60
718 99 890 188015 78 164 812 428 582 770
189321 491 607 630 745 837 930 190116 258
201 498 548 72 728 84 927 35 191103 336
94 528 623 30 750 891 922 192164 432 602
25 738 879 92 193200 79 374 881 194120 383
410 97 585 91 618 66 812 88 945

182023 215 321 403 83 549 748 827
74 5 934 143041 111 212 49 628 885
144139 70 279 781 8 838 94 915
145003 261 301 726 836 988 146323
82 419 25 31 98 522 739 72 983
147136 52 370 470 645 54 880 6
148009 207 9 506 979 149187 432 8
771 8 859 150036 324 423 634 875
151006 43 269 359 82 491 541 687
763 814 64 936 43 70

152011 27 93 100 16 411 28 633 726 815
49 94 153029 258 564 77 620 711 22 154228
313 94 511 67 667 809 30 921 83 155027 146
352 4545 866 156245 63 461 616 82 808 918
157081 104 13 26 438 55 82 572 753 886 989
158199 265 371 9 434 94 509 661 79 728 48
65 82 159291 344 607 57 77 703 809 160206
66 536 689 772 95 950 161336 654 162034
56 155 764 163051 431 508 649 69 95 800
957 164216 435 634 6 609 785 859 71 89 974
165008 143 203 19 32 300 11 25 412 37 779
783 166013 212 332 412 516 645 702 954
167050 71 598 916 46 168141 240 315 457
713 851 16182 232 541 652 956 170246 52 476
623 764 84 845 68 962 171069 208 16 625 62
777 172124 85 891 792 997 173050 6 148221
783 174103 41 510 2 632 61 707 175288 300
64 448 522 618 700 980 176085 430 606 940
171042 252 371 94 551 87 725 33 835 925 33
178254 321 66 419 523 81 616 845 73 179162
298 415 605 775 896 933 180235 397 739 41
990 181196 378 400 519 860 182092 503 29
656 874 928 183087 110 204 17 75 96 325
411 621 75 718 44 62 879 184028 178 276 572
185025 302 66 556 691 754 83 186008 11 69
386 517 643 775 865 915 187120 37 645 60
718 99 890 188015 78 164 812 428 582 770
189321 491 607 630 745 837 930 190116 258
201 498 548 72 728 84 927 35 191103 336
94 528 623 30 750 891 922 192164 432 602
25 738 879 92 193200 79 374 881 194120 383
410 97 585 91 618 66 812 88 945

182023 215 321 403 83 549 748 827
74 5 934 143041 111 212 49 628 885
144139 70 279 781 8 838 94 915
145003 261 301 726 836 988 146323
82 419 25 31 98 522 739 72 983
147136 52 370 470 645 54 880 6
148009 207 9 506 979 149187 432 8
771 8 859 150036 324 423 634 875
151006 43 269 359 82 491 541 687
763 814 64 936 43 70

152011 27 93 100 16 411 28 633 726 815
49 94 153029 258 564 77 620 711 22 154228
313 94 511 67 667 809 30 921 83 155027 146
352 4545 866 156245 63 461 616 82 808 918
157081 104 13 26 438 55 82 572 753 886 989
158199 265 371 9 434 94 509 661 79 728 48
65 82 159291 344 607 57 77 703 809 160206
66 536 689 772 95 950 161336 654 162034
56 155 764 163051 431 508 649 69 95 800
957 164216 435 634 6 609 785 859 71 89 974
165008 143 203 19 32 300 11 25 412 37 779
783 166013 212 332 412 516 645 702 954
167050 71 598 916 46 168141 240 315 457
713 851 16182 232 541 652 956 170246 52 476
623 764 84 845 68 962 171069 208 16 625 62
777 172124 85 891 792 997 173050 6 148221
783 174103 41 510 2 632 61 707 175288 300
64 448 522 618 700 980 176085 430 606 940
171042 252 371 94 551 87 725 33 835 925 33
178254 321 66 419 523 81 616 845 73 179162
298 415 605 775 896 933 180235 397 739 41
990 181196 378 400 519 860 182092 503 29
656 874 928 183087 110 204 17 75 96 325
411 621 75 718 44 62 879 184028 178 276 572
185025 302 66 556 691 754 83 186008 11 69
386 517 643 775 865 915 187120 37 645 60
718 99 890 188015 78 164 812 428 582 770
189321 491 607 630 745 837 930 190116 258
201 498 548 72 728 84 927 35 191103 336
94 528 623 30 750 891 922 192164 432 602
25 738 879 92 193200 79 374 881 194120 383
410 97 585 91 618 66 812 88 945

182023 215 321 403 83 549 748 827
74 5 934 143041 111 212 49 628 885
144139 70 279 781 8 838 94 915
145003 261 301 726 836 988 146323
82 419 25 31 98 522 739 72 983
147136 52 370 470 645 54 880 6
148009 207 9 506 979 149187 432 8
771 8 859 150036 324 423 634 875
151006 43 269 359 82 491 541 687
763 814 64 936 43 70

152011 27 93 100 16 411 28 633 726 815
49 94 153029 258 564 77 620 711 22 154228
313 94 511 67 667 809 30 921 83 155027 146
352 4545 866 156245 63 461 616 82 808 918
157081 104 13 26 438 55 82 572 753 886 989
158199 265 371 9 434 94 509 661 79 728 48
65 82 159291 3

Kronika gdyńska

Gdynia, dnia 11 stycznia 1938 r.

KALENDARZYK

Dziś: Hygiena p., Honoraty.
Jutro: Arkadiusza, Benedykta.
Wschód słońca o godzinie 8.7.
Zachód słońca o godzinie 16.9.

POGOTOWIA

Straż pożarna → 17-08. Pogotowie Ratunkowe, lekarz dyżurny → 12-40. Gł. Kom. Policji → 16-11. Miejskie Zakłady Elektryczne → 27-67.

DYŻUR APTEK.

Codziennie, prócz niedziel i świąt, wszystkie apteki śródmieścia i przedmieść Gdyni są czynne godz. od 8—20. Dyżur w nocy, od godz. 20—8 rano oraz w niedziele i święta mają w bieżącym tygodniu następujące apteki:

Apteka Centralna, plac Kaszubski 10, telefon 26-40.

Apteka mgr. Grodzkiego, ul. Morska 155.

Apteka Bałtycka, ul. Śląska 42.

Apteka Nadmorska, ul. Orłowska w Orłowie Morskim.

AUTODOROŻKI

Skwer Kościuszki → 15-70. Plac Kaszubski → 15-41; ul. Portowa → 25-62; Dworzec kolejowy → 15-40; Orłowo-Morskie → 92-04.

TRAGARZE

przy dworcu. → 21-93.

Oddział

Przedstawicielstwo „Dziennika Bydgoskiego” mieści się: Skwer Kościuszki 24 (nad cukiernią Fangrata), tel. 14-60.

REPERTUAR KIN:

BAJKA. Szampańska komedia muzyczna p. t. „Czardasz - tokaj - miłość”. W rolach gł. Marika Rökh, Paul Kemp. Bogaty nadprogram.

BODEGA. Victor Mc. Laglen w potężnym przeboju Foxa p. t. „Ludzie w tunelu” oraz nadprogram.

MORSKIE OKO. „Yoshiwara”, wielki i wzruszający dramat kochanków białej i złotej rasy. W roli gł. Sessue Hayakawa. Bogaty nadprogram.

LIDO. Rewelacyjny przebój, nagrodzony złotym medalem p. t. „Kid Galahad”. W rolach głównych E. G. Robinson i Betty Davis. Bogaty nadprogram.

MIRAZ - Orłowo. Wspaniały film p. t. „Tralagar” i najnowszy tygodnik.

POLONIA. Adolf Dymyza w najnowszej polskiej komedii p. t. „Niedorajda”. Kolorówka i bogaty nadprogram.

Fatalnie rąbnął siekierą. 35-letni Jan Jasiński z Nadleśnictwa Wysokie, przy rąbaniu drzewa fatalnie skaleczył się w nogę. Po nałożeniu opatrunku przez Pogotowie Ratunkowe pozostał na opiece domowej.

Choroby kobiece. Twórcy klasycznych podręczników, omawiających choroby kobiece, podnoszą korzystne działanie naturalnej wody gorzkiej „Franciszka-Józefa”, także w zakresie swej praktyki.

Duchy na Szklanej Górze.

Jak się okazuje, w pojęciu władz „municipalnych” miasta Gdyni, względnie wedle opinii Zakł. Oczyszcz. Miasta, Kamienna Góra nie jest zamieszkała przez zwykłe dwunożne osobniki zwane pospolicie ludźmi, lecz przez skrzydlate efebry albo inne duchy. Istoty tej „lepszej sorty” nie chodzą, lecz pływają lub latają, otoczone zapewne aurą promienistą, nie potrzebują więc tak przyziemnych urządzeń jak chodniki o tyle o ile usprawnione i oczyszczone. Z chodników nikt śniegu nie obmienia. Gruba skorupa lodu pokrywa je wygłansowaną, doskonale wyszlizganą bielą. Dzieci na saneczkach po chodniku cudownie jeżdżą, a mieszkańcy Szklanej Góry? Zapewne wkrótce wszy-cy nogi połamią, więc nie będą i tak potrzebowali chodników.

Niedozwolony zabieg spowodował śmierć.

W szpitalu SS. Miłosierdzia zmarła wskutek zakażenia krwi, służąca 25-letnia Maria Czachura. Badania lekarskie wykazały, że zakażenie wywodziło się wskutek niedozwolonego zabiegu, dokonanego przed dwoma tygodniami przez pewną kobietę.

Trzy razy mniejszy wzrost eksportu niż importu.

Eksport zamorski w porcie gdyńskim w okresie od stycznia do listopada ub. r. włącznie wyniósł w liczbach absolutnych 6.668,715,5 ton, wykazując 14,5%-owy wzrost obrotów w porównaniu z analogicznym okresem czasu roku ubiegłego, przewyższając już tym samym eksport zamorski w całym 1936 r. (6.407.490,2 ton).

Tempo wzrostu eksportu jest prawie że trzykrotnie mniejsze aniżeli importu. Przyczyny tego zjawiska tkwią w strukturze naszego eksportu zamorskiego w porcie gdyńskim. Jeżeli wyeliminujemy takie towary masowe jak grupę węgla (węgiel eksport., koks i bunkier) oraz drzewa (tarcicę i kopalniaki) to na pozostałą drobnicę pozostanie ok. 10%.

Tendencje wzrostu towarów masowych, niezależnie od szeregu przyczyn, uzależnione są przede wszystkim od porozumień międzynarodowych (grupa węgla), bądź też koniunktur (grupa drzewa) wykazują na ogół z wyjątkiem może grupy drzewa minimalne wahania. Eksport pozostałych towarów poza nielicznymi grupami towarowymi jest w przeważnej mierze pionierski. Stąd liczne i poważne przeszkody utrudniające jego wzrost. Dominujący artykuł naszego eksportu zamorskiego węgiel eksportowy w okresie sprawozdawczym wykazuje przeszło 13%-owy wzrost (5.093.683 ton wobec 4.471.186 t. w okresie roku ub. oraz 4.905.613 ton w całym

1936 r.). Wzrost ten zawdzięczać należy zwiększeniu się wysyłek do Belgii, Francji, Danii, Holandii, Norwegii, Finlandii, Lotwy, Egiptu, Senegalu Fr. Zmniejszyły się natomiast wysyłki węgla do Szwecji, Włoch, Brazylii, Grecji, Gibraltaru, Malty, Syrii i Szwajcarii.

Zwiększył się również eksport węgla bunkrowego z 363.071 ton na 552.028 ton w okresie sprawozdawczym br. (401.573 ton w całym 1936 r.) oraz koksu z 208.660 ton na 223.422 ton w okresie spraw. br. (236.182 ton w całym 1936 r.).

Rok bieżący przynosi poważne załamanie się eksportu tarcicy jedynie w porcie gdyńskim, natomiast około 18%-owy wzrost w porcie gdańskim (1). Spadek eksportu tarcicy w porcie gdyńskim w okresie sprawozdawczym roku bież. wyniósł ok. 42% (141.729 ton w roku bież. wobec 245.014 ton w roku ub. oraz 265.629 ton w całym 1936 r.). Dobrze rozwija się w roku bież. jedynie eksport bali, słupów i kopalniaków, wykazując przeszło trzykrotny wzrost (56.758 ton w b. roku wobec 18.958 ton w roku ub. i 18.957 ton w całym 1936 r.). Wzrost ten zawdzięczać należy wysokiej koniunkturze w arcyelskim górnictwie węglowym, użytkującym coraz większe ilości polskich kopalniaków. Z grupy drzewa wzrósł również eksport dykt i fornierów (16.219 ton w roku bież., wobec 13.891 ton w roku ub. oraz 15.372 ton w całym 1936 r.) oraz w nieco mniejszym stopniu mebli gładkich.

dla CERY NORMALNEJ ^{nie tłusty} krem VIRGINIA - PERFECTION

Kacik pań domu.

Z prawdziwą przyjemnością możemy dziś stwierdzić, że coraz więcej pań stosuje w swych gospodarstwach układanie budżetu miesięcznego. Nie od rzeczy będzie przypomnieć, że metoda życia ramowego do niedawna miała jednak jeszcze mało zwolenników, gdyż panie miały do niej jakieś dziwne i przy tym zupełnie nieuzasadnione uprzedzenie. Kryzys jednak, poza wielkim złem, jakie przyniósł, nauczył nas również dobrych rzeczy, przede wszystkim oszczędności. Pani domu dbała o opinię domu, acz wydatków zasadniczo bywało dużo, mogła się jednak tylko decydować na najważniejsze, jeśli nie chciała popaść w dług. I tą drogą wkradła się do gospodarstwa domowego budżet, uznany dziś za stróża możliwości i pioniera oszczędności.

Rozumiem, że panie nie interesujące się prasą kobiecą (zwłaszcza młode mężatki), chętnie chciałyby się z tej notatki nauczyć

układania budżetu. Wyjaśnię więc krótko: Przy układaniu budżetu trzeba przede wszystkim wziąć pod uwagę pensję miesięczną i pamiętać, że w żadnym wypadku wydatki miesięczne nie mogą jej przekroczyć. A do wydatków wliczamy: czynsz za mieszkanie, utrzymanie rodziny, opłaty takie jak abonament radiowy, prenumerata gazet, raty (dobrze jest sporządzać pomocniczo osobny wykaz rat, które panie musi w danym miesiącu płacić), wydatki na odzież i bieliznę itp. Troskliwa pani domu znajdzie również pewną sumę na rozrywki jak kino, książka itp. Każda dobra Polka i katoliczka przeznacza również — dziś stało się to już zwyczajem — pewną choćby drobną sumę na dożywianie biednych dzieci naszym przedmieściu. Ofiarę swoją proszę zanieść na KKO konto 51-50 (Miejski Komitet Pomocy Dzieciom i Młodzieży).

Kita.

Dar portu gdyńskiego dla portu kopenhaskiego.

Urząd Morski przesłał za pośrednictwem motorowca „Batory” na ręce generalnego dyrektora portu kopenhaskiego p. W. Lauba plastyczny plan portu w skali 1:5000 o wymiarach 1,20x0,80 m, wykonany w metalu z ramą metalową inkrustowaną bur-

sztywnym jako dar portu gdyńskiego dla portu kopenhaskiego.

Znaczący wypada, że swego czasu port kopenhaski ofiarował również Gdyni piękną wazę porcelanową, wykonaną specjalnie w królewskiej fabryce porcelany z odpowiednim ornamentem i dedykacją.

Jedynie w Gdyni płaci się za przewóz nart w autobusach.

Wielu narciarzy skarży się, że w autobusach miejskich pobierana jest nieusprawiedliwiona opłata za przewóz nart. Kilka-nastę lat temu praktykowane to było w Warszawie i Krakowie, ale należy już do smutnej przeszłości i we wszystkich więk-

szych miastach przewóz nart jest bezpłatny. Mamy nadzieję, że MTK w Gdyni znie-sie również ten zwyczaj, zwłaszcza że opłaty za przejazd są i tak wygórowane, a narty nie zajmują znow tak wiele miejsca w autobusie.

OBUWIE

wszelkiego rodzaju kupuje się najkorzystniej

W CENTRALI OBUWIA

GDYŃIA, Świętojańska 62
Właśc. KAZIMIERZ GABRIELEWICZ

Ilość banków wzrasta.

Wkrótce otwarty zostanie w Gdyni przy ul. Świętojańskiej 36 oddział Banku Związku Spółek Zarobkowych w Poznaniu. Otwarcie oddziału nastąpić ma jeszcze w tym miesiącu.

Przyjazd Dyrektora Departamentu Morskiego M. P. i H.

W poniedziałek rano przyjechał w sprawach służbowych z Warszawy do Gdyni i Gdańska Dyrektor Dep. Morskiego p. L. Możdżeński. Podczas swego pobytu na wybrzeżu p. Dyrektor Możdżeński wziął udział w posiedzeniu Zarządu Morskiego Instytutu Rybackiego oraz odbył konferencję w Radzie Portu w Gdańsku i w Urzędzie Morskim w Gdyni.

„Hojgard i Schulz“ wyjeżdża do Portugalii.

Firma Holenderska „Hojgard i Schulz” która przeprowadzała prace hydrograficzne przy budowie portu rybackiego w Wielkiej Wsi, w związku z zakończeniem tych robót likwiduje obecnie swe interesy i rozpoczęła wysyłkę swych maszyn i narzędzi do Portugalii, gdzie pracować będzie przy pogłębianiu portu w Setubal, koło Lizbony.

Poczucie dobrze spełnionego obowiązku ma każdy kto składa ofiarę na Pomoc Zimową

Warunki śniegowe dla narciarzy nadal doskonale.

Śnieg utrzymuje się nadal na wybrzeżu i w Szwajcarii Kaszubskiej grubą warstwą. Zwłaszcza warunki w okolicach Wieżycy w niczym nie ustępują Zakopanemu. Grubość śniegu od 50—70 cm, wspaniała okiść, mróz, zamrożnięte jeziora — stwarzają doskonałe warunki dla sportów zimowych. Również w okolicach Gdyni warunki dla wycieczek dobre. Ostatniej niedzieli klub narciarski zorganizował wycieczkę w okolicy Redy (ponad 20 osób) oraz parę wycieczek kilku-osobowych do Szwajcarii Kaszubskiej.

Królowa Danii ciężko chora.

Królowa Danii, która już od paru lat ciężko choruje, poddała się ostatnio w kopenhaskim szpitalu poważnej operacji. Stan zdrowia królowej budzi daleko idące obawy.

loterii

y 40 Loterii Państw

59 819 64 65178 451 60 68 91
 503 33 668 84 86 775 897 910
 68 92 260 68 362 466 593 600
 7383 502 47 626 764 987 68161
 68 456 87 518 709 41 890 998
 207 62 404 29 44 671 826
 337 448 98 507 666 71 749
 128 561 607 59 764 91 890
 72300 44 50 416 19 81 90
 3 47 51 751 94 920 73151 298
 500 733 814 933 74008 17 427
 0 828 993 75033 69 205 674
 3
 76 376 576 85 697 878 77291
 4 539 606 785 78223 77 341
 051 224 66 71 491 540 666
 6 80057 86 151 213 330 74
 5 81156 358 71 650 838 60
 005 11 434 75 56 503 792
 95 348 72 820 947 84003 12
 92 400 12 37 99 541 649
 6 28 90 992 85039 364 433
 2 78 224 826 938 96 86056
 67 322 422 31 44 70 95 581
 715 892 940 58 87056 190
 536 37 50 695 781 892 960
 69 621 45 824 911 65 59
 250 66 361 76 422 933
 417 93 94 583 637 736 66
 88 117 484 743 51 843 931
 0 84 127 242 50 84 329 443
 0 702 54 71 807 955 93110
 526 716 63 83 834 909
 46 55 456 563 72 647 854

231 301 78 503 607 717 0
 43 79 92 96065 118 353
 612 809 986 97038 84 269

142023 215 321 403 33 549 748 827
 74 5 934 143041 111 212 49 628 885
 144139 70 279 781 8 838 94 915
 145003 261 301 726 836 988 146323
 82 419 25 31 98 522 739 72 988
 147136 52 370 470 645 54 880 6
 148009 207 9 506 979 149187 432 8
 771 8 859 150036 324 423 634 875
 151006 43 269 359 82 491 541 687
 763 814 64 936 43 70
 152011 27 93 100 16 411 28 633 726 815
 49 94 153029 258 564 77 620 711 22 154228
 313 94 511 67 687 809 30 921 83 155027 146
 352 4545 866 156245 63 461 616 82 808 918
 157081 104 13 26 438 55 82 572 753 886 989
 158199 265 371 9 434 94 509 661 79 728 48
 65 82 159291 344 607 57 77 703 809 160206
 66 536 689 772 95 950 161336 454 162034
 56 155 764 163051 431 508 649 69 95 800
 957 164216 435 534 6 809 785 859 71 89 974
 165008 143 203 19 92 300 11 25 412 37 779
 831 166013 212 332 412 516 645 702 954
 167050 71 598 916 46 168141 240 315 457
 713 851 16182 232 541 652 956 170246 52 476
 623 764 84 845 68 962 171069 208 16 625 62
 777 172124 85 891 792 997 173050 6 148221
 783 174103 41 510 2 632 61 707 175268 300
 64 448 522 618 700 980 176085 430 606 940
 171042 252 371 94 551 87 725 33 835 925 33
 176254 321 66 419 523 81 616 845 73 179162
 298 415 605 775 896 933 180235 397 739 41
 990 181196 378 400 519 860 182092 503 29
 656 874 928 183087 110 204 17 75 96 325
 411 621 75 718 44 62 879 184028 178 276 572
 185025 302 66 556 691 754 83 186008 11 69
 386 517 643 775 865 915 187120 37 645 60
 718 99 890 168015 78 164 312 428 582 770
 189321 491 507 630 745 837 930 190116 258
 301 488 548 72 728 84 927 35 191033 336
 94 528 628 30 750 891 922 192164 432 602
 25 738 879 92 193200 79 374 881 194120 383
 410 97 585 91 618 66 812 88 945

III ciągnięcie

Główne wygrane

Stała dzienna wygrana 20.000 zł.:
 170316.

50.000 zł.: 153681.
 15.000 zł.: 10463. 14531.
 10.000 zł.: 168322.
 5.000 zł.: 27484 119608 139680
 194649
 2.000 zł.: 5680 24000 77644 90744
 113487 125088 171131 171934 175339
 189393 194531
 1000 zł.: 7143 12235 18139 19845
 24783 31136 39307 52206 85768 87117
 94003 100759 105345 107046 108287
 119363 131537 143936 143250 146014
 151015 153501 163410 166409 167460
 171874 171185 184068 184849 194849

Wygrane po 200 zł.

10 71 794 843 917 1135 510 657 988
 2384 406 855 62 3277 446 524 698
 789 807 70 4038 317 964 5197 941
 439 53 888 6327 96 617 59 788 824
 949 62 7804 98 921 8077 189 400 80
 9077 107 485 912 10151 585 84 685
 751 866 11126 69 658 778 849 12031
 122 42 441 580 649 760 835 13032
 500 931 14249 608 84 127 15092 265
 95 421 527 895 940 16375 542 657
 17229 343 607 763 948 19102 253 348
 563 699 960 90.
 20149 258 567 682 847 79 21477
 96 566 657 920 74 79 22094 136 418
 712 978 97 23170 425 728 862 24245
 399 418 17 55 25529 692 929 26312
 442 77058 161 462 28456 886 979
 29470 508 719 47 30249 309 743 965
 31009 168 300 75 405 96 647 68 75
 32157 66 409 67 614 68 74 33676
 34341 827 35374 660 821 36389 461
 998 37114 352 486 38086 250 435
 795 898 39019 251 345.
 40130 401 799 995 41022 48 516
 850 908 42284 590 754 912 55 43057
 551 790 44479 45005 32 251 580 695
 791 910 30 46096 320 612 723 854
 47070 71 559 48017 227 49033 40
 85 263 324 737 883 934 50021 56 481
 576 632 65 801 12 24 34 941 51036
 133 307 82 5205 136 260 476 579

649 53223 651 785 54184 217 28
 70 511 634 772 935 65 55103 267 305
 76 670 67 719 27 993 56166 92 298
 322 430 504 92 700 51 857 920 57126
 222 85 432 43 84 502 54 72 58189
 653 879 917 29 59110 355 523 641
 722 87 829 65 99.
 60185 243 99 61041 187 91 231
 77 591 764 914 47 73 62130 214 352
 70 798 898 918 70 63010 48 292 97
 304 525 761 64196 599 792 65011
 404 10 768 853 66120 61 475 708 838
 67147 305 574 822 929 43 68377 424
 69115 352 636 70351 664 71021 47
 49 113 84 47 259 645 72068 73077
 150 302 473 682 74526 77 717 75461
 737 76550 722 75 815 34 906 78317
 404 827 79030 228 513 39 791.
 80250 528 607 855 81463 568 666
 82031 200 4 83077 98 166 841 994
 84559 85192 619 785 956 86420 750
 95 97 87247 401 657 88194 512 612
 815 39 69 89526 696 90009 405 542
 625 985 91000 846 90 509 77 739 822
 904 92154 93829 57 94264 99 351
 788 805 95291 403 832 96071 162
 64 282 912 97029 46 47 328 425 991
 98052 76 218 562 99382.
 100551 718 802 13 16 45 77 101069
 188 335 36 439 696 98 102010 612
 37 797 99 832 984 103354 79 408
 540 77 104078 475 105024 165 220
 406 714 18 72 10601 281 465 543 839
 107293 522 80 667 738 970 99 109110
 13 26 267 993 110891 111871 112007
 151 418 674 113031 503 59 625 901
 114388 468 671 712 115155 200 749
 873 116191 244 801 40 941 117032
 479 718 923 118302 412 560 666 72
 119003 38.
 120265 97 303 862 95 121064 178
 927 403 84 506 86 661 882 926 60
 122308 613 989 123048 251 124486
 614 894 908 125092 136 226 426 640
 844 126211 464 127752 844 919 97
 128171 642 820 129060 338 403 549
 902 6 18 130751 88 942 131010 142
 423 735 853 132035 180 448 582 966
 133029 178 835 134101 488 912
 135006 183 295 819 655 712 40 937
 136315 906 43 84 137266 331 60 542
 59 730 138067 430 719 139087 277
 400 588 829.
 140045 172 508 650 731 819 141416
 40 142373 444 16 524 143177 681 98
 141096 242 344 469 83 536 805 13
 925 145046 279 565 146026 105 254
 808 961 147325 821 148006 289 644
 81 765 933 149169 78 82 210 648 957
 84 150125 281 478 507 151575.
 152117 329 619 64 883 153009 848
 443 88 154173 284 773 155014 25
 249 436 751 156251 85 490 157284
 429 735 66 821 158074 221 540 91
 160013 157 270 92 737 161325 537
 162172 232 327 153337 86 164471 527
 437875 165177 201 351 86 96 417 921
 166345 8 807 40 167375 499 802 958
 168529 779 916 31 169325 404 34
 633 734 941 76 170102 49 281 435
 171052 171 391 594 793 172408 48
 635 700 911 75 98 17407 4209 69
 175108 15 239 349 55 90 726 57 875
 9 176052 260 474 505 644 858 911
 177390 457 508 61 178121 552 629
 734 805 979 179132 263 410 562 792
 180321 746 90 808 181250 324 8 664
 904 74 182102 87 406 620 941 3
 183138 388 489 514 652 184524 629
 778
 186065 525 187262 707 683 188504
 189129 386 413 693 845 190104 205
 382 710 803 191501 888 980 192044
 282 9 414 95 798 860 194289 411 641
 58 804

404 71 523 99 613 15264 388 402 598
 798 16005 189 91 925 34 17082 185
 241 389 537 86 643 718 960 18722
 19140 543 6
 20699 779 86 21303 690 702 22613
 23163 576 842 68 24003 270 476 800
 25882 919 26937 28047 407 45 82 584
 643 29020 185 307 575 98 781 905
 30414 591 637 51 882 31061 920 32196
 353 810 939 33023 263 535 34003 993
 35127 544 671 718 36298 372 705 45
 5 5 68 833 905 45 78 37054 95 128
 38280 522 638 81 39140 456 720
 40155 253 389 481 900 41096 454
 810 42053 668 958 43065 246 650 822
 44136 362 94 730 62 45160 414 46 547
 658 868 981 46016 178 229 324 505
 47214 315 92 440 886 99 48132 646
 703 49228 302 62 460 501 874 996
 50189 205 324 54 573 600 51255 357
 8 706 807 23 52117 471 548 801
 53433 691 772 54008 9 109 321 55 816
 24 55024 190 220 49 56176 238 525
 984 61 57217 80 605 30 703 58129
 231 69 949 59132 38 410 60076 228
 389 466 89 699 887 61166 210 558
 710 80 912 55 62073 177 257 790 888
 63704 24 64067 381 84 451 562 613
 30 65081 407 11 575 856 66043 80
 285 457 67020 168 746 68358 769
 59108 233 304 61 546 70392 71009
 90 317 96 72224 539 789 73095 433
 504 74020 6 452 916 75034 68 120
 94 371
 76378 756 77033 188 453 66 736 983
 78054 462 80018 103 200 440 81382
 82523 821 83053 59 469 611 724 84167
 420 87 664 878 85231 484 648 709
 857 94 86231 428 509 80 699 994
 87376 676 83071 370 500 908 90245
 90 98 351 579 789 91575 92148 297
 322 589 789 93002 158 85 336 419
 68 95 519 63 889 94082 289 309 95202
 405 96242 97033 187 209 21 70 427
 806 994 98279 618 98132 972 100135
 262 469 934 101023 289 496 675 807
 915 102662 763 81 920 103286 863
 906 80 104262 77 880 945 105146 217
 59 304 106006 152 67 642 803 74
 107472 995 108150 55 563 849 109085
 522 34 657 730 76 870 915 81 110639
 78 1 738 93 11011 185 201 318 989
 112112 721 113227 368 86 114028
 763 998 115018 31 354 475 509 12
 638 821 116038 152 300 532 35 738
 924 117012 752 826 936 118065 504
 119564 120241 71121033 66 632 872
 122151 354 583 679 93 853 921 58
 123192 304 789 607 54 124043 425
 96 514 613 764 963 125 447 562 773
 98 126367 560 660 127448 64 647 931
 128010 224 451 546 812 927 78 129119
 584 849 971 130494 514 616 705 41
 131136 280 768 132607 133170 308
 570 184061 456 185540 136117 422
 42 58 137193 370 523 138 3332 728
 88 96 875 139071 184 496
 140094 118 434 546 141215 54 538
 949 142073 597 144069 260 145167
 439 78 146557 62 674 988 148333 466
 572 831 9 56 72 996 149207 40 70
 912 150116 347 830 938 151577 673
 724 152455 502 668 736 950 153200
 312 547 671 860 154419 771 155165
 72 298 617 777 988 156387 8 482 563
 716 52 157059 138 312 642 158021
 253 464 566 969 159580
 160069 203 534 161541 9 653
 162074 152 932 163287 356 539 658
 923 164416 39 668 878 930 165724
 166334 661 167513 168292 312 484
 603 897 169297 857 170184 559 791
 866 171152 96 275 347 427 42 631
 78 172036 153 606 173524 612 731
 63 174253 715 827 903 175236 519
 822 174053 183 270 560 867 977
 177212 313 764 987 178018 230 442
 558 673 179039 267 89 309 983
 180247 422 55 599 181079 249 632
 734 182833 86 183459 81 648 769 863
 999 184182 185870 93 186423 905 65
 187361 534 912 188188 339 40 69 574
 189068 546 956 190266 322 453 614
 67 727 865 95 191183 321 192173 255
 322 32 763 842 193170 379 482 873
 908 194132 229 307 811

15153 61 273 347
 419 33 62 633 889 902 53 16272 442
 588 98 868 17128 79 294 631 90 18028
 47 104 371 459 573 688 762 857 994
 19056 588 626 51 846 948
 20058 68 147 328 573 669 744 818
 37 69 21083 201 3 42 417 65 577 699
 22289 348 420 539 93 717 807 23014
 344 71 423 622 732 66 803 75 905 52
 24248 54 568 603 25326 933 26227
 373 471 511 79 772 935 27031 174 332
 494 850 28115 355 466 667 789 851
 73 75 290 29011 439 680 852 83 91 92
 907 23
 30230 58 534 640 711 36 87 953 98
 31111 236 380 419 689 930 32188 224
 319 417 997 33179 99 317 417 66 703
 835 34023 301 400 664 94 728 35020

Kursy i wycieczki narciarskie.

Polskie T-wo Tatrzzańskie — oddział poznański — sekcja narciarska organizuje w okresie styczeń-marzec br. następujące imprezy narciarskie:

1. od 23. I. do 2. II. kurs narciarski dla zaawansowanych w Wiśle,
2. od 30. I. do 8. II. kurs narciarski dla zaawansowanych w Zwardoniu,
3. od 20. II. do 15. III. wycieczka narciarsko-turystyczna Wisła — Pilsko — Babia Góra — Turbacz — Lubań — Rabka — Nowy Targ — Tatry.
4. od 13. III. do 22. III. kurs jazdy turystycznej na Pilsku.

Ceny za udział wynoszą około 9 zł, z wyjątkiem imprezy 3., co do której dane będą dalsze informacje. W podanych kosztach mieści się: kolej, pensjonat, kurs, wycieczki oraz koszt książki narciarskiej na zniżkę kolejową 50% na cały sezon.

Składka na cały sezon zimowy do sekcji narciarskiej P. T. T. oraz do Polskiego T-wo Tatrzzańskie wynosi łącznie 10 zł.

Członkowie P. T. T. (przez cały rok) opłacają składki jednorazowo: nowostępujący 18,40 zł, dawni 11,40 zł, członek rodziny (żona, student) 5,90 zł, członek sekcji narciarskiej PTT 5,50 zł.

Zgłoszenia przyjmuje i wyjaśnia udział bydgoskie koło P. T. T., Gdańska 22 (Inż. Tychoniewicz) tylko od godz. 13-14, tel. 3864 oraz „Orbis”, ul. Dworcowa. (486)

DZIS II KONCERT KAMERALNY BYDGOSKIEGO KONSERWATORIUM MUZYCZNEGO (DYR W. WINTERFELD).

Przypominamy, że już dzisiaj odbędzie się w dużej sali Kasy Cywilnej (ulica Gdańska) II koncert kameralny z programem bardzo ciekawym, m. in. Brahmsa trio na fortepian, skrzypce i waltornię oraz Beethovena słynny septet. Poza tym odśpiewa ceniona śpiewaczka Zofia Suffczyńska szereg pieśni kompozytorów polskich. Czysty zysk przeznacza się na cel dobroczynny. Pozostałe bilety przy kasie wieczornej. Fortepian wypożyczyła firma Sommerfeld. Początek o godz. 20-tej. (482)

WYGRANA ZŁ 15.000 U KAPTAŁA.

Od kilku dni trwa ciągnięcie klasy IV obecnej loterii. Jak zwykle tak i tym razem rol się w oknie wystawowym kolektury Kaptala od licznych plakatów o wygranych. Jak się dowiadujemy, padła u Kaptala w dniu wczorajszym większa wygrana zł 15.000 na nr 10463. Wygrana ta jest jedną z licznych, jakie już padły u Kaptala w zaledwie rozpoczętym ciągnięciu obecnej klasy IV-ej. Jest rzeczą znaną, że ciągnięcie klasy IV-ej, t. zw. główne ciągnięcie, najbardziej emocjonujące graczy, trwa niemal do końca bież. miesiąca.

MILA ZABAWA

W RESURSIE KUPIECKIEJ.

Nadzwyczajnie zapowiada się tradycyjna zabawa karnawałowa Związku Zawodowego Maszynistów Kolejowych, która odbędzie się w nadchodzącą sobotę, dnia 15 bm. w wielkiej sali Resursy Kupieckiej. Przygotowania do tej zabawy trwają już od dłuższego czasu tak, że spodziewać się należy, że zabawa pod każdym względem będzie udana. Zaproszenia odebrać można jeszcze u prezesa p. Drejera (ul. Kolałaja nr 1 m. 2). A więc, w sobotę wieczorem do Resursy!

— Dwom młodszym blawatnikom wskazać posady celem natychmiastowego objęcia Pomorski Związek Pracowników Handlowych. Zgłoszenia u prezesa p. Kwiatkowskiego w firmie Gustaw Molenda i Syn. Bydgoszcz, ul. Gdańska 11. (509)

— Kurs kroju. Cech krawiectwa damskiego, dbając o jak najwyższy poziom wiedzy i fachowej swego zawodu, urządza w najbliższym czasie kurs kroju damskiej krawieczyzny dla swych członków jak i nieczłonków w celu. Zwraça się uwagę, na ogłoszenie w dzisiejszym „Dzienniku”.

Otwarcie zjazdu Kupiectwa Pomorskiego nastąpi w Teatrze Miejskim.

Wobec ogromnej liczby zgłoszeń na wielki zjazd kupiectwa pomorskiego, który — jak wiadomo — odbędzie się w niedzielę, dnia 16 stycznia w Bydgoszczy, komitet, pragnąc uniknąć natłoku w sali Resursy Kupieckiej, zdecydował, że otwarcie zjazdu i główna część obrad odbędzie się w Teatrze Miejskim. Otwarcie zjazdu w Teatrze Miejskim nastąpi o godz. 11,15 przed południem, po czym poseł Marchlewski wygłosi referat, a następnie przewidziane są przemówienia przedstawicieli władz, m. in.

wicepremiera Kwiatkowskiego i w końcu przemówi prezes Izby Przem.-Handlowej w Gdyni p. Tor, który wręczy biblioteki fachowe wszystkim towarzystwom związkowym. Po zamknięciu pierwszej części obrad wszyscy uczestnicy zjazdu udadzą się z Teatru Miejskiego na śniadanie do Resursy Kupieckiej. Po śniadaniu odbędą się w Resursie Kupieckiej wewnętrzne obrady w ścisłym gronie delegatów. O godz. 21 odbędzie się wieczór towarzyski.

PROGRAMY RADIOWE.

Środa 12 stycznia.

PROGRAM OGÓLNOPOLSKI.

6,15: Pieśń „Kiedy ranne wstają zorze”. 6,20: Gimnastyka 6,40: Muzyka (płyty). 7,00: Dziennik poranny. 7,15: Muzyka (płyty). 8,00: Audycja dla szkół. 11,15: Audycja dla szkół. 11,40: Claude Debussy: Mała suita (płyty). 11,57: Sygnał czasu i hejnał z Krakowa. 12,03: Audycja południowa. 15,30: Wiadomości gospodarcze. 15,45: Chwilka pytań — pogadanka dla dzieci starszych. 16,00: Skrzynka językowa. 16,15: Potpourri operetkowe w wyk. orkiestry wileńskiej. 16,50: Pogadanka aktualna. 17,00: Piechota w walce z czołgami — odczyt. 17,15: Recital śpiewaczy Lorenzo Conati (baryton). 17,50: Obrona konieczna — pog. wygł. Jan Piotrowski (ze Lwowa). 18,00: Wiadomości sportowe. 18,10: Zespoły mandolinistów i cytryzistów (płyty). 18,30: Program na jutro. 18,35: Audycja dla wsi. 19,00: „Imieniny pani Cecylii” — obrazek obyczajowy z powieści Stefana Otwinowskiego „Marionetki” — recytacja prozy. 19,20: Pieśni zaściankowe w wykonaniu Krystyny Krahełskiej (z Wilna). 19,35: Wartość życia ludzkiego — odczyt. 19,50: „Rękopisy Chopina w Bibliotece Narodowej w Warszawie” — wygł. Juliusz Kaden-Bandrowski. 20,05: Muzyka taneczna w wyk. małej orkiestry P. R. z udziałem Stefana Sasa (refreny). 20,45: Dziennik wieczorny. 20,55: Pogadanka aktualna. 21,00: Koncert chopinowski w wyk. Zbigniewa Drzewieckiego (fortenian). 21,35: Koncert europejski z Holandii. Wykonawcy: orkiestra radiowa pod dyr. Pieta van den Hurk'a, chór Collegium Musicum pod dyr. Willema Kerpera, A. Engels — organy i Jaap Stotejn — obój. 22,40: Orkiestra Barnaby von Geczy (płyty). 22,50: Ostatnie wiadomości dziennika wieczornego, przegląd prasy i komunikat meteorologiczny.

PROGRAM LOKALNY.

TORUŃ. 11,40: Podmaty symfoniczne (płyty). 13,00: Wiadomości rolnicze. 13,10: Dla każdego coś ładnego (płyty). W przerwie o godz. 14,00 wiadomości z Pomorza i parę informacji. 18,10: Program na jutro. 18,15: Pogadanka społeczna. 18,20: Na swojską nutę (płyty). 18,35: Audycja dla dzieci: „O cudownym samograj” — obrazek słuchowiskowy dla dzieci. 18,55: Wiadomości sportowe z Pomorza. 20,00: Bydgoszcz na naszej fali. Zespół salonowy pod dyr. Alfonsa Röslera. 1. Bayer: Potpourri z baletu „Wieszczka Ialek”. 2. P. Czaikowski: Barkarola. 3. E. Elzar: Pozdrowienie miłosne. 4. Millöcker: Walc z opt. „Polowy kaznodzieja, 5. Diederick: Wschodnie obrazki — suita. Rezerwa: Wetzel: Parada murzyńskich Ialek. W przerwie: felleton Mariana Turwid: „Uśmiech Kaszubszczyzny”. 22,40: Orkiestra Barnabasa Geczy — płyty z Warszawy. 23,00: Tańce i piosenki (płyty).

ZAGRANICA.

Frankfurt. 19,10: „Frankfurt gra i śpiewa” — wesoła audycja muz. Poste Parisien. 19,20: Sonata Kreutzerowska na skrzypce i fortepian. Hilversum II. 20,40: Koncert europejski. Saarbrücken. 20,00: Koncert uroczysty. Wieża Eiffla. Koncert solistów.

FERIE ZAKOŃCZYŁY SIĘ

Po ukończeniu ferij zimowych, w dniu wczorajszym młodzież szkół bydgoskich powróciła do swych zajęć. Tegoroczne ferie Bożego Narodzenia dały młodzieży szkolnej nie tylko należyty wypoczynek, ale i godziwą rozrywkę. Pozwolił bowiem dzięki doskonałym warunkom śnieżnym na korzystanie w całej pełni ze sportów zimowych. Szczególnie na wzgórzach rynkowskim rol się ostatnio od młodzieży, uprawiającej sport narciarski.

KELNER SPRZENIEWIERZYŁ PIENIĄDZE.

Dzierżawca „Kasy Cywilnej” przy ul. Gdańskiej p. Pruss wręczył kelnerowi G., który pracował w lokalu przeszło trzy lata, czek celem podjęcia pieniędzy z banku. Po zrealizowaniu czeku w wysokości 59,00 zł i pobraniu pieniędzy kelner już nie powrócił więcej do pracy i ulotnił się. Policja poszukuje kelnera.

NAGŁY ZGON.

We wczorajszy poniedziałek około godz. 2 zasnęła nagle podczas prania bielizny w domu przy ul. Petersona 8 wdowa 43-letnia Maria Bison, zam. przy ul. dr. Emila Warmińskiego 10. Zawezwano karetę Pogotowia Ratunkowego, która przewiozła kobietę do nowego Szpitala Miejskiego. Podczas transportu kobieta zmarła. Lekarz stwierdził zgon spowodowany udarem serca.

Wtorek 11 stycznia.

Godz. 19,00: Związek kawalerzystów rezerwy i broni jezdnej. Zebranie w sali p. Jaśniewskiej, ul. Poznańska 34. Obecność wszystkich członków konieczna.

Godz. 20,00: Bydgoski Chór Męski. Zebranie plenarne. Ważne sprawy. Komplet konieczny.

— Słow. śpiewu „Symfonia”. Zebranie plenarne w Resursie Kupieckiej. Obecność wszystkich członków konieczna.

Tow. śpiewu „Chopin”. Roczne walne zebranie w środę 12 bm. w lokalu ćwiczeń p. Kowalskiego, ul. Wrocławska 7.

Tow. Czeladzi Kał. Zebranie z wykładem p. prof. Sygnarskiego w środę o godz. 20-tej w Domu Czeladzi, ul. Zygmunta Augusta 18 oraz zebranie zarządu, komisji rewizyjnej itd. Uprasza się o zwrot książek i uregulowanie składek do środy. Walne zebranie 19 bm. o godz. 19 w Domu Czeladzi. O liczny udział proszą zarząd.

Związek Zaw. Pracowników Umysłowych w handlu i przemysłu. W czwartek 13 bm. o godzinie 20 odbędzie się w salce „Pod Lwem” walne zebranie, na które uprzejmie zaprasza zarząd.

Stronnicтво Pracy.

KOŁO ŚRÓDMIEŚCIE.

W środę, dnia 12 bm. o godz. 19.30 w lokalu „Pod Lwem” przy ul. Marsz. Focha nr 7 odbędzie się walne zebranie Stronnicтва Pracy Koła Śródmieście. Prelekcję wygłosi p. red. St. Pałaszewski. Na powyższe zebranie zaprasza się wszystkich byłych członków Ch. D. N. P. R. i gości, którzy mają zamiar wstąpić do Stronnicтва Pracy. Zarząd.

KOŁO BYDGOSZCZ-PÓŁNOC.

W środę, dnia 19 bm. o godz. 19 odbędzie się w lokalu p. Mellerowej (plac Piastowski) walne zebranie Stronnicтва Pracy Koła Północ. Referat wygłosi prezes zarządu powiatowego p. radca Bayer. Na powyższe zebranie zaprasza się wszystkich byłych członków Ch. D. i N. P. R. oraz sympatyków, którzy mają zamiar wstąpić do Stronnicтва Pracy. Zebranie zarządu tymczasowego o godzinie 18. Zarząd.

Sprawy sokole.

SOKÓŁ ŻEŃSKI JACHCIGE.

Ćwiczenia odbywać się będą w każdy wtorek i piątek o godz. 19-tej w sali p. Orczykowskiego, ul. Saperów 75.

SOKÓŁ I.

Sekcja szachowa. W środę 12 bm. o godzinie 19.30 mecz szachowy z korpusem podoficerów „murowanego” pułku piechoty na 20-tu szachownicach. Mecz odbędzie się w koszarach 61 p. p. (pod lasem gdańskim). Obecność wszystkich szachistów obowiązkowa.

SOKÓŁ V — WYDZIAŁ ŻEŃSKI.

Dnia 12 bm o godz. 19.30 zebranie plenarne w salce p. Gordona. Przybycie wszystkich druhen konieczne.

BYDGOSKA GIELDA

ZBOŻOWO-TOWAROWA z dnia 10. I. 1938 r.

Zboża
Pszenna I 748 g/l 27,75—28,00, II 726 g/l 26,75—27,00, Żyto 22,75—23,00, Cio 00,00, Jęcz. brow. 21,00—22,00, Jęcz. 673—678 g/l 19,25—19,50, Jęcz. 644—650 g/l 18,75—19,00, Owies zadeszczony 19,75—20,25.

Przetwory młynarskie.

Mąka pszenna gatunek I wylęgowa 0—30%, w/l w. 48,50—49,50, mąka pszenna gat. 0—50% w/l w. 44,00—45,00, mąka pszenna gatunek I A 0—65%, w/l. w. 42,00—43,00, mąka pszenna gatunek II 30—65%, w/l. w. 40,00—41,00, mąka pszenna gat. II A 50—55%, w/l. w. 40,00—41,00, mąka pszenna gat. III 65—70%, w/l. w. 40,00—41,00, mąka pszen. razowa 0—85%, w/l. w. 35,75—36,25, mąka żytnia gat. I 0—65%, w/l. w. 32,25—32,75, mąka żytnia razowa 0—85%, w/l. w. 31,40—32,00, Otręby pszenne miazki stand. 16,00—16,50; Otręby pszen. średnie 15,50—16,00; Otręby pszenne grube 16,50—17,25; Otręby żytnie z przemiału stand. 15,25—16,75; Otręby jęcz. 15,50—16,00; Kasza jęczm. krat. w/l. w. 28,00—28,50, kasza jęczmienna, peczak w/l. w. 28,00—28,50, kasza jęczmienna perłowa w/l. w. 39,50—39,50.

Strączkowe, oleiste, koniczyzny, nasiona i in.

Groch polny 00,00—00,00; groch wiktoria 27,50—28,50; proch zielony (Polter) 23,50—25,50, Wyka jara 19,00—20,00, Patuszka 19,00—20,00, Lubin żółty 13,75—14,25, lubin miedziastki 13,00—13,50, Seradela 00,00—00,00, Rzepak jary b. w. 00,00—00,00, rzepak odm. bez worka 55,00—7,00, rzepak odm. bez worka 51,00—52,00, Siemię lniane 45,00—48,00; Mat. niebieski 75,00—78,00, Gorczyca 22,00—35,00, Koniczyzna czzerw. bez kan. o czyst. 97%, 120,00—130,00, koniczyzna biała bez kan. o czyst. 97% 210,00—230,00; koniczyzna żółta odulszczona 10,00—00,00.

Artykuły pastewne i inne.

Makuch taniy 22,75—23,00; makuch rzepakowy 19,50—19,75; makuch słonecznikowy 40,42; 00,00—00,00; Szt. soja 24,50—25,00; wyłoki suszone 8,00—8,50; ziemiak pom. 0,00—0,00; ziemiak nad. ołoczek 0,00—0,00; ziemiak fabryczny kg. 2, 00,00—0,00,00; płatki ziemniaczane 16,00—16,50; słoma żytnia luzem 0,00—0,00; słoma żytnia prasowana 7,25—7,50, siano nadnotecie e uzem 8,50—9,50, siano nadnotecie prasowane 9,75—10,50.

Tendencja i obroty

Zboża:	Obrot-ton	Tendencja
Pszennica	302,5	spokojna
Żyto	362,5	zwykła
J. czmiel	298,—	ożywiona
Owies	268,5	ożywiona
Przetwory młynarskie:		
Mąka pszenna	77,5	spokojna
Mąka żytnia	172,4	ożywiona
Otręby pszenne	110,—	lekko zwykła
„ żytnie	243,—	„
Strączkowe, oleiste, koniczyzn.	127,—	spokojna
nasiona i inne	103,—	ożywiona
Pastewne i inne		

Ogólny obrót 2.052,4 ton

Napisowe słowo (tłusto) 25 groszy, każde dalsze słowo 15 groszy, 5 cyfr = jedno słowo
1, w, z, a = każde stanowi jedno słowo.
Jedno ogłoszenie nie może przekraczać 50 słów.

Drobne ogłoszenia

Większe ogłoszenia wśród drobnych 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeń.

Dla poszukujących posady 20% zniżki
Drobne ogłoszenia przyjmuje się do godziny 9.
Omyłki, które zasadniczo nie zmieniają treści ogłoszenia nie zobowiązują Administracji do bezpłatnego nowotworzenia ogłoszenia, ani do zwrotu pieniędzy

POLECENIA

Dywany (518 gramofon, radioaparaty, futry), poinwenturowo, bardzo tanio, poleca „Sala Licytacyjna, Gdańska 42.

SPRZEDAŻE

Interes
narożnikowym mieszkaniem urządzeniem, bez, każda branza, sprzedam. Wiad. filia. (F296)

Dom
piętrowy przy tramwaju 80% Kaszubska 16, Rudek. (F299)

Maszynę
do szycia 65 zł, przyniemy sprzedam. Długa 68—4a, podwórze, 1 piętro. (F294)

Sanie
sprzedam. Orozykowski, aperyów 75. (71)

Skład

papierni w Poznaniu, nadaje się na księgarnię, dobry punkt, (3 szkoły blisko), 12 lat jeden właściciel, sprzedam, Zgłoszenia Poznań, Górna Wilda 26, m. 13. (F300)

Kolonialke

narożnikową zaprowadzoną sprzedam. Wiadomości Pomorska 12—3. (F298)

Piekarnie-cukiernię
dobrze prosperującą z powodu przejęcia własności sprzedam. Wybiek dziennik 10 worków. Oferty Dziennik pod „5 tys.” (513)

POSADY WOLNE

Ogrodnik
kawaler, uczyłowy, skromnych wymagań potrzebny zaraz. Maj. Wojnowo p. Sicienko. (519)

Uczeń

fryzjerski potrzebny. Feglerski, Dworcowa 73. (F292)

Panienci

w nauce szycia, kroju, przyjme. Mistrzynie krawiecka, Warmińskiego 10, m. 4. (F293)

Dziewczyna

do posługi przychodnia. Chrobrego 26, m. 4. (F288)

Poszukuje

ogrodnika - elewa gospod. kawalera zaraz. Chrzanowski, Zbeniny, powiat Chojnice. (512)

Służąca

potrzebna Gdańska 42-3. Zgłoszenia 15—16-ej (F297)

Uczeń

zaraz potrzebny, Kolonialka-restauracja, Korynia Poznańska 23. 494

Służąca

potrzebna. Restauracja, Gdańska 51, (F301)

POSADY POSZUKUJĄ

Pani
inteligentna, młoda, zajmie się domem u samotnego. Zgl. Agencja Dziennika Bydg. Teczwa „Pani”. (499)

Panna

wiek śred. kupcowa, poszukuje odpowiedniego zajęcia. Dziennik Bydgoski pod „Samodzielną”. (438)

NAUKA

Gotowania
wyuczę. Adres Dzien. (F289)

DZIERŻAWY

Składzik 414
wydzierżawie nadający się na każdą filię, odremontowany przy Gdańskiej, Adres wskaże Dziennik.

Cena w tej rubryce 1 wiersz 50 gr

1 pokojowe

kuchnia. Koronowska 89.

1-2 pokojowe:

kuch. łaz. Śniadeckich 13 1.

2 i 1 pokojowe:

kuchnia. Śniadeckich 13/1.

3 pokojowe:

komf. Paderewskiego 2,8

6 pokojowe

komfort, wolne podatku, wynajmę zaraz. Oglądać od godz. 15—17. Długa 5, I p. (496)

Jednopoikowe

słoneczne, warunek pożyczka, Adres Dzien. (479)

4 pokojowe (F228)

mieszkanie z wszelkimi wygodami I p. od zaraz do wynajęcia. Gruwaldzka 9.

2 pokoje

z kuchnią, rok z góry do wynajęcia zaraz. Oglądać od godz. 15—17. Lubelska 17, m. 5. (497)

4 pokoje

i kuchnia. Pomorska 21, wiadomość portier. (F290)

Czteropokojowe

II łazienka. Gdańska 89. F270

3 pokoje

kuchnia zaraz do wynajęcia. Stroma 3L (332)

POKOJE WOLNE

Pokój
z utrzymaniem. Zduny 1, m. 4. F291

Pokój (495)

W niedzielę, dnia 9 bm. o godz. 4-tej rano zmarł po długich i ciężkich cierpieniach opatrzony Sakramentami św. mój najdroższy mąż, nasz najukochańszy i najtroskliwszy ojciec, brat, teść, dziadek, wuj i szwagier ś. p.

Antoni Zakrzewski

przeżywszy lat 62. W ciężkim smutku pogrążeni
żona synowie i rodzina.
Bydgoszcz, Koronowo, Jarocin, Starogard, Francja, Toruń, Mrocza, Berlin i Ameryka.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12 bm. o godz. 14,30 z domu żałoby przy ul. Kujawskiej nr 111 na cmentarz nowofarny.

Msza św. żałobna za duszę Zmarłego odbędzie się dnia 13 bm. o godz. 8-iej w kościele farnym.

Osobnych zawiadomień nie wysyła się. (485)

26025

W dniu 12 stycznia br. nowootwarcie

„Bilard Klubu”

Bydgoszcz, Jagiellońska 12 I. Telefon 2842.

Nowość! Bilardy automatyczne, piramidkowe, (duże) kręglowe i karabolo we. Aparaty zręczności.

Dobrze pielęgnowane napoje!
Bogato zaopatrzone zimny bufet!
Bridge! **Ceny niskie!** Szachy!

O łaskawe poparcie uprzejmie proszę
483) **Gospodars.**

Lokal otwarty od godz. 9—24.

Kurs kroju damskiego

najnowszym systemem urządził **Cech Krawiectwa Damskiego.** Zgł. przyjmują do dnia 15 stycznia Jankowski, Śniadeckich 6, — Ziłkowski, Ślenkiewicza 15. F276

Poszukuje się od 1 kwietnia tego roku

2 włodarzy

do koni i do ludzi. Muszą być energiczni i uczciwi, we wieku od 30 do 45 lat. Zaciężnicy nie konieczni. — Świadcetwa albo przedstawienie.

Erleben
Maj. Skalmirowice, p. Wierzchostawice, 507) pow. Inowrocław.

Sekretarka

z językiem niemieckim na majątek ziemski potrzebna. Oferty z życiorysem, podaniem pensji, odpisem świadectw skierować (504)

Reszka, Inowrocław
Rynek 21.

Pomarańcze mandarynki cytryny, figi etc. polecają (484)

Bcia Kocjan
składnica
Pod Blankami 14.

Nienbłagana śmierć wyrwała z naszego grona jednego z starszych i zasłużonych członków naszego Cechu ś. p.

Antoniego Zakrzewskiego

Pamięć o Zmarłym zachowamy na długo, tudzież oddamy pod sztandarem ostatnią przysługę Zmarłemu w dniu pogrzebu 12 bm. o godzinie 14 min. 30. Punkt zborny: ulica Kujawska nr 111.

Cech Piekarzy w Bydgoszczy
Fr. Jakubowski starszy Cechu.

474)

Dnia 8 bm. o godz. 8-mej wiecz. zasnęła w Bogu opatrzona Sakramentami św. moja najukochańsza żona, nasza najdroższa mamusia, córka, siostra i bratowa ś. p.

Maria z Potemków Przybylska

W nieutulonym żalu pozostaje
Mąż, dzieci i rodzina.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12 bm. o godzinie 16-tej z kaplicy cmentarza parafii Najśw. Serca Pana Jezusa. Msza św. odbędzie się w czwartek dnia 13 bm. o godz. 9-tej rano w kościele parafialnym (492)

Za ostatnią przysługę oddaną bratu naszemu śp.

Janowi Kołodzińskiemu

za dowody współczucia i żalu z powodu Jego zgonu, szczególnie Wielebnemu Duchowieństwu. Dyrekcji i Personalowi Wielkopolskiego Towarzystwa Elektrycznego w Bydgoszczy. Towarzystwu Wioślarskiemu „Gryf” w Bydgoszczy oraz wszystkim Krewnym i Znajomym składamy tą drogą

serdeczne podziękowanie
Rodzeństwo.
471)

ZAWIADOMIENIA ŻALOBNE

wykonuje szybko i tanio
Drukarnia Bydgoska S. A.
Bydgoszcz, Poznańska 12.

W sobotę, dnia 8 bm. o godz. 20,30 zmarł po długich i ciężkich cierpieniach zaopatrzony Sakramentami św. mój najdroższy mąż, nasz kochany ojciec, teść, dziadek, pradziadek i wujek ś. p.

Józef Rumiński

w 85 roku życia, o czym donoszą w ciężkim smutku pogrążeni
żona z rodziną.
Smukała, Bydgoszcz, Berlin.

Pogrzeb odbędzie się w środę, dnia 12 bm. o godz. 15,30 z kaplicy cmentarza Najśw. Serca Pana Jezusa. Msza św. z wigiliami odbędzie się dnia 12 bm. o godz. 8,45 w kościele Najśw. Serca Pana Jezusa. (487)

POLECENIA

Meble

kupisz zawsze najtaniej tylko u (2812)

Bernarda Nowaka

Bydgoszcz, Długa 10.
Uwaga na imię Bernard.

Nowe pianina

pierwszorzędne wykonanie, piękny ton od zł 1 200. Dobre używane pianina tania. Gwarancja! Na raty! (50)

Fabryka Pianin B. Sommerfeld
Bydgoszcz
ul. Śniadeckich 2.

Hafciarnia

Pomorska 42 wykonuje hafty na sukienki, bluzeczki, płaszcze według najnowszych wzorów żurnali. (F285)

Repertuar kin bydgoskich:

KRYSTAL: „Scypion Afrykański” i nadprogram.

MARYSIENKA: „Księżniczka cygańska” oraz nadprogram.

APOLLO: „W ogniu pociągów” i wesoła komedia: „Pietrek poluje na kaczkę”.

KAPITOL ul. Marcinkowskiego 4: „Pan redaktor szaleje” z Eug. Bodo i drugi film o sensacyjnej treści.

BALTYK: „Brutal” oraz dwie komedijki i Tygodnik Pata.

SPRZEDAŻE

Korzystnie sprzedam kompletne urządzenia mleczarskie do zapędu sitowego, Jabłoński, Lubichowo, pow. Starogard. (325)

Dom

mie z 3-imi pokojami i kuchnią, zabudowania gospod., 4 morgi ziemi, łąka i ogród na sprzedaż. W. Danielewicz, Wągrowiec, ul. Dębnińska 43. 260

Skład (F277)

sprzedam materiały szkolne. Oferty filia „Skład”.

Sypialkę (F286)

sprzedam brzożową, dogodnie warunki. Stolarnia, Plac Piastowski 7.

Motor

benzynowy 6 K. M. sprzed. K. Kucharski, Mrocza. (476)

Akordion

sprzedam. Czarneckiego 5—9, Wilczak. (506)

Sprzedam

samochód ciężarowy polski „Fiat” 3 ton. w bardzo dobrym stanie po remoncie, 15000 km (koszulki azotowe) za gotówkę zł 5000. Zgł. pod „Fiat” do Dzien. (498)

Łąka

Prądociń, na sprzedaż. Wiadomość: Gucz, Bydgoszcz, Gdańska 121. (480)

KUPNA

Kupuję

łupiny, centnar złoty. Glinki 17. (467)

Wozy

4-0 całowe używane, kupi Przedsiębiorstwo Dowozowe. J. Siński Inowrocław, Piłsudskiego 52. (500)

NAUKA

Nauczycielka

rutynowana udziela dorosłym konwersacji ułatwiającej studia nad francuskim językiem, stosuje metodę zajmującą. Dyplom Kurs. Wyż., chlubne świadectwa pracy, szybkie postępy, niedrogo. Hetmanska 4—2. (475)

Korepetytora F302

poszukuję dla ucznia kl. III, z językiem francuskim, niemieckim, łaciną oraz pozostałymi przedmiotami. Zgłoszenia pod „Energiczny” filia Dzien.

Udziałem (510)

lekcji uczniom gimnazjum z wyjątkiem niemieckiego. Zgłoszenia pod „15 43” do admin. Dziennika Bydg.

POSADY WOLNE

Stenotypistka

biegła w polskim i niemieckim języku z dłuższą praktyką adwokacką potrzebuje natychmiast. Adwokat Sawicki, Bydgoszcz, Marsz. Focha 20. (220)

Agentów

portretowych na niemyślanych dotychczas warunkach poszukuje zakład portretowy „Reneans”, Kielce, M. Focha 14. Specjalność portrety „Semi-Email”. Nowości fotograficzne. „Zadać prospektów”. (41)

Borowy

polowy (kawaler), potrzebny zaraz. Zgłoszenia warunki, świadectwa, filia Dziennika „Borowy”. (F283)

Dziewczyna

od 15 porządna, uczciwa z gotowaniem. Chrobrego 18—3. (F279)

Pomocnik

piekarski-cukierniczy potrzebuje zaraz. Kilian Troka, Chojnice, M. J. Piłsudskiego 27. 216

Kucharka

restauracyjna, samodzielna, pierwszorzędna siła, od zaraz potrzebna. Zgł. z podaniem pensji. Kawiarnia Puczyńskiego. Chelmino, telef. 141. (378)

Przychodnia

starsza, uczciwa, dobrym gotowaniem i praniem, bezdzietnych. Gdańska 62, Krawiectwo. (F275)

Służąca

z dobrymi świadectwami, z praniem i gotowaniem potrzebna od 15 stycznia. Wojtownowski, Śniadeckich 51. (F282)

Karmielarz—drażysta potrzebny. Świadectwa z podaniem pensji. Magna, Wejherowo. (478)

Młodsza

dziewczyna potrzebna zaraz. Jasna 17, m. 3. (F280)

Trio

dancingowe, akordion, humor, śpiew, młodzi, wolne od 1 lutego. Of. Dzien. Bydg. Toruń pod „Trio”. (477)

Fryzjerka

i damsko-męskiego pomocnika poszukuje Gniatczyk, Gdynia 1, Morska 117. (502)

Służąca

z gotowaniem, dobrymi poleceniami, potrzebna zaraz. Pomorska 3-7a. Zgł. od 13—14-ej. (F295)

Służąca

potrzebna Stelmach, Magdzińskiego 1. (508)

Poszukiwani kowale, ślusarze, tokarze, stróż. Załączyć odpisy świadectw, znaczek 25. Zgłoszenia pod „Stała” do Dziennika. (511)

POSADY POSZUKUJĄ

Kelner

trzeźwy i rzetelny, dobrze polecony, poszukuje zaraz za kaucją posady. Oferty do Dziennika pod „Kelner”. (449)

Kuchmistrz

warszawski przyjmuje obśtałunki na wesela, bale, przyjmie posadę. Gdańska 77—8. (F284)

Poszukuje

dla syna lat 16 z rodziny kupieckiej posady ucznia zaraz lub od 1 lutego br. w większym zakładzie rzemieślniczym. Zgłoszenia do Dziennika Bydgoskiego pod nr „115”. 414

MIESZKANIA SZUKA

Rodzina

bezdzienna inwalidy, poszukuje spokojnego, 1 pokojowego mieszkania z kuchnią, najpóźniej do 1 marca. Oferty pod „Bezdzietni”, Dziennik. (477)

Szukam

2 pokoi z kuchnią. Oferty „Małżeństwo bezdzietne” filia Dworcowa 5.

DZIERŻAWY

Ogród

owocowy wydzierżawię. Adres Dziennik. (473)

Skład

wolny, Chrobrego 24. (472)

Piekarnia

do objęcia 1.500.—. Emila Warmińskiego 6/12. (488)

POKOJE WOLNE

Pokój

Sienkiewicza 12. (489)

MATRYMONIJALNE

Zdecydowanym

na małżeństwo ułatwi natychmiastowe zapoznanie „Runo”, Gdynia, Świętojańska 77. F152

Kto

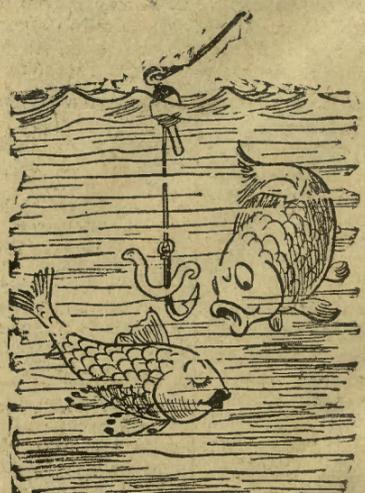
kawalerowi nastręczy pannę, wdówkę, wynagradzam 200 zł. Oferty „Cel matrymonialny”. 310

Wdowa

36 lat dzieckiem, czysta, uczciwa, gospodarna wyjdzie zamaż za mężczyznę na stałej posadzie, kochającego ognisko domowe, najchętniej wdowiec dzieckiem, Oferty Dziennik pod „Gospodarna”. 466

Ciemno-blondyn

lat 32 szuka w tym samym wieku panny lub wdowy, która ma zamiłowanie do handlu, z gotówką do 3 tysięcy, rzecz traktuje się poważnie. Oferty Dziennik pod „Handel”. 466

— Pytam cię po raz ostatni, chcesz być moją żoną, czy nie?!

Ceny ogłoszeń: 25 gr. za wiersz milimetry na stronie 7-linowej szerokości 38 mm. Za reklamy na stronie przed ogłoszeniami 70 gr., w tekście na drugiej i trzeciej stronie 1,20 zł, na dalszych stronach 1,00 zł. za milim. 1 lin., szer. 67 mm. Drobne ogłoszenia słowo tytułowe 25 gr., każde dalsze 15 gr.; dla poszukujących pracy oraz na nekrologi 20 1/2% zniżki. Większe ogłoszenia, zamieszczone wśród drobnych, 50% drożej jak w zwykłym dziale ogłoszeniowym. Przy powtórzeniu ogłoszeń o tym samym tekście udziela się rabatu. Przy konkursach i dochodzeniach sądowych wszelkie rabaty upadają. — Ogłoszenia zagraniczne 25% dopłaty. — Ogłoszenia skomplikowane oraz z zastrzeżeniem miejsca o 20% drożej. Za terminowe umieszczenie i przepisane miejsce administracja nie odpowiada. — Miejsce płatności: Bydgoszcz. — Konta bankowe: Bank Związku Spółek Zarobkowych, Bank Ludowy. Konto czekowe: P. K. O. 203713 Poznań.

Wydawca, nakładem i czcionkami: Drukarnia Bydgoska Sp. Akc. w Bydgoszczy. — Za wiadomości z Gdyni i wybrzeża odpowiedzialna: Zofia Żelska-Mrozowicka w Gdyni; za kronikę toruńską: Roman Kobierski w Toruniu; za wszystkie inne działy: Stanisław Nowakowski w Bydgoszczy.